

รายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
www.kkpao.go.th

คำนำ

เอกสารรายงานการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้จัดทำขึ้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ข้อ 28 และ ข้อ 29 และตามคู่มือการติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นแผนที่แสดงถึงรายละเอียดแผนงาน/โครงการและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงมีโครงการทั้งสิ้น 589 โครงการ

ในการนี้ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เพื่อตรวจติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการที่นำไปปฏิบัติ ว่าเป็นไปตามแนวทางนโยบายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตามยุทธศาสตร์ต่างๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ประเมินผลที่ได้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาแผนงาน/โครงการ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะนำไปใช้ในการบริหารงานในองค์กรให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยส่วนรวมต่อไป

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ

กองแผนและงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ธันวาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่	
1 บทนำ.....	1
หลักการและเหตุผล.....	1
วัตถุประสงค์ของการติดตามประเมินผล.....	2
ขอบเขตของการติดตามประเมินผล.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
บริบทของจังหวัดขอนแก่น.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารส่วนจังหวัด.....	20
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น	29
นโยบายนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น.....	37
วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนา.....	41
การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น.....	41
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	58
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	64
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน	66
3 ระเบียบวิธีการติดตามและประเมินผล.....	76
การติดตามและประเมินผล.....	76
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคนสังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ	
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่	
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน	
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี	

5	สรุปผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน/โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2555	109
	หัวข้อที่ 1 สรุปผลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1,2,3.....	110
	หัวข้อที่ 2 อภิปรายผล	119
	หัวข้อที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ	122

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- ภาพกิจกรรมตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- โครงการตามแผนพัฒนาฯ ที่ดำเนินการติดตามและประเมินผล
- แบบสอบถามตามยุทธศาสตร์
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548
- คำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ 1442/2554 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- คำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ 750/2554 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานสร้างมือการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 283 กำหนดให้ ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ความเป็นอิสระในการ กำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง มีอำนาจหน้าที่ของตน โดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัดและประเทศโดยรวม พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งคณะกรรมการการ กระจายอำนาจได้กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจของราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่มีศักยภาพสามารถดำเนินการได้ รับการถ่ายโอนภารกิจโดยกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ท้องถิ่นดำเนินการ คือ 1.หน้าที่ที่ต้องทำ 2. หน้าที่เลือกทำโดยอิสระ

ภารกิจที่ถ่ายโอนให้ท้องถิ่นตาม พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ทำงานใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และเป็นองค์กรที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาในทุกด้านตาม ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนราชการที่ถ่ายโอนมาให้กับท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานการพัฒนาในระดับประเทศ ทั้งนี้ เพราะว่าการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่นั้น จะตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานด้านต่างๆ ให้กับประชาชนในพื้นที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วมากกว่าหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ ถือได้ว่าเป็นกลไกที่สำคัญในการบริหารงานของภาครัฐ ในการที่จะ ดำเนินการพัฒนาให้ประเทศมุ่งสู่ความสำเร็จได้ตามยุทธศาสตร์ของชาติในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดแนวทางและ เป้าหมายไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกสมัย

ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานหรือดำเนินโครงการต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามอำนาจ หน้าที่ตามกฎหมายและยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น จะเกิดผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพหรือมีความคุ้มค่า อย่างแท้จริงนั้น ผู้ที่จะให้คำตอบได้ดีที่สุดคือ ประชาชนนั่นเอง ซึ่งเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะทำให้ทราบว่า ท้องถิ่น ประสบความสำเร็จหรือไม่ จะต้องดำเนินการติดตามและประเมินผล ฉะนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งให้มีการตรวจติดตามและประเมินผล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 หมวด 6 การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา หลังจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการตามแผนงาน โครงการกิจกรรมที่กำหนดไว้แล้ว

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงได้ทำการตรวจติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ภายใต้แผนดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ขององค์การบริหารส่วน จังหวัดขอนแก่น ดำเนินการติดตามและประเมินผลเฉพาะ โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จตามกรอบและแนวทางที่ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา กำหนด เท่านั้น โดยใช้เกณฑ์ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ในการตรวจติดตามและประเมินผล จากแบบสอบถามเพื่อติดตามและประเมินผลความพึงพอใจของการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ คือ 1. การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ 2. การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ 3. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน 4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5. การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี ซึ่งได้กำหนดและประกาศในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเรียบร้อยแล้ว โดยวิธีการนำแบบสอบถามให้คณะกรรมการ คณะทำงานและผู้ช่วยเก็บแบบสอบถาม ที่ได้รับการแต่งตั้งดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมายตอบ แล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประมวลผล ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ประมวลผลแผนพัฒนา รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประกาศผลติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันและเปิดเผย ไม่น้อยกว่า 30 วัน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญในการติดตามและประเมินผล ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อต้องการทราบความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการที่พัฒนาตามยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อต้องการทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โดยการตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นโดยอิสระ
3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์ ว่าเป็นไปตามแผน วัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้หรือไม่

ขอบเขตการติดตามและประเมินผล

ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินการเฉพาะ โครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ตามแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และเป็นโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ โดยการแบ่งขอบเขตการติดตามประเมินผลออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนผู้รับบริการหรือได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนา
2. ขอบเขตการพัฒนา โดยครอบคลุมทั้ง 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยการสุ่มตัวอย่างโครงการแต่ละยุทธศาสตร์ที่ได้รับการคัดเลือก ยุทธศาสตร์ละ 2 โครงการ ต่อ 1 อำเภอ
3. ขอบเขตเชิงพื้นที่ โดยครอบคลุม ทุกพื้นที่ทั้งหมด จำนวน 26 อำเภอ ในเขตจังหวัดขอนแก่น ที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการประเมินผล
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ได้ติดตามและประเมินผล โครงการที่เริ่มดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 30 ตุลาคม 2554 – 30 กันยายน 2555 เท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบผลการดำเนินงานตามโครงการและการใช้จ่ายงบประมาณ ว่าเป็นไปด้วยความประหยัดและคุ้มค่าหรือไม่
2. ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สามารถปรับกลยุทธ์ในการบริหารงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ได้
3. ผลการติดตามและประเมินผลจะได้ข้อมูลสารสนเทศให้ผู้บริหารนำไปใช้ในการกำหนดหรือปรับปรุงหรือตัดสินใจในการที่จะดำเนินการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

ศัพท์เฉพาะ

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล กรุงเทพมหานครและการปกครองพิเศษเมืองพัทยา ในการศึกษานี้ หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. โครงการตามข้อบัญญัติ หมายถึง โครงการที่ผ่านคณะกรรมการขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นพิจารณา และผ่านสภาท้องถิ่นแล้วพร้อมได้ประกาศเป็นข้อบัญญัติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 นั้นเท่านั้น
3. การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชากรในการบริหารจัดการโครงการขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่การเสนอโครงการ ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ การประชาสัมพันธ์โครงการ การแสดงความคิดเห็น การประเมินผลโครงการ
4. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความพึงพอใจ ตามทัศนคติ ความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิดของประชากรที่ได้จากแบบสอบถามที่ทำการประเมินผลนี้
5. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ หมายถึง ข้อเสนอแนะที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ที่นำมาประมวลผลนี้เท่านั้น
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ. 2555 – 2559)
7. แผนพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2555-2557) ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ประกาศใช้แล้ว เท่านั้น
8. แผนการดำเนินงาน หมายถึง แผนการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ที่แสดงถึงรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงในเขตจังหวัดขอนแก่น เท่านั้น
9. การติดตามและประเมินผล การติดตาม จะทำให้เราทราบว่าขณะนี้ได้มีการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ หรือแผนพัฒนาสามปี ถึงระยะใดแล้ว ซึ่งการติดตามโครงการจะดำเนินการเป็นรายไตรมาสทุก 3 เดือนตามแผนดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ส่วนการประเมินผล

หมายถึง การประเมินผลโครงการตามแผนการดำเนินงานประจำปี พ.ศ.2555 เฉพาะโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ว่าผู้ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีระดับความพึงพอใจอย่างไร และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลอย่างไร ตามแนวทางวิธีการที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กำหนดขึ้นเท่านั้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการติดตามและประเมินผล แผนงาน/โครงการ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองคการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา กฎหมาย พระราชบัญญัติ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบการบริหารราชการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องซึ่งมีเนื้อหาที่สำคัญ ดังนี้

1. บริบทของจังหวัดขอนแก่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - 2.1 ประวัติและความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - 2.2 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - 2.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - 2.4 โครงสร้างและอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
 - 2.5 การคลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
3. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองคการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นตามแผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่น
 - 3.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
 - 3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา
 - 3.3 ประเด็นหลักการพัฒนากองคการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
4. การจัดทำแผนพัฒนากองคการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
 - 5.1 ความหมายและความสำคัญของการวางแผน
 - 5.2 ลักษณะของแผนสามปี
 - 5.3 ประโยชน์ของแผนพัฒนาสามปี
 - 5.4 การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
 - 5.5 การติดตามประเมินผล
 - 5.6 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 5.7 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 5.8 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล
5. เอกสารรายงานที่เกี่ยวข้อง

บริบทของจังหวัดขอนแก่น (ที่มา : แผนพัฒนา 3 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น)

พระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 หมวด 1 มาตรา 8 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้แก่เขตจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งเขตจังหวัดขอนแก่น โดยจังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภูมิภาค และอยู่กลางกลุ่มความร่วมมือของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (The Greater Mekong Subregion Cooperation : GMSC) ประกอบด้วยประเทศไทย สปป.ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม และมณฑลยูนนานของจีน และยังเป็นจุดตัดของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ที่เชื่อมระหว่างทิศเหนือและทิศใต้ (Eastern Sea Board : ESB) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 ที่เชื่อมระหว่างทิศตะวันออกและตะวันตก (East – West Economic Corridor) จึงทำให้ขอนแก่นเป็นเมืองศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งในภูมิภาคและประตูสู่อินโดจีน นอกจากนี้แล้ว ขอนแก่นยังเป็นเมืองศูนย์กลางการพัฒนาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ด้านการศึกษา การสาธารณสุข การบริการ การเงินการธนาคาร และการประชุมสัมมนา เป็นต้น ซึ่งสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น พอสรุปได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไป

1. ลักษณะทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง

จังหวัดขอนแก่นตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางระหว่าง 100-200 เมตร มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) 445 กิโลเมตร หรือทางรถไฟสายกรุงเทพฯ-หนองคาย 450 กิโลเมตร มีพื้นที่ 10,885.99 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,803,744 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย และจังหวัดหนองบัวลำภู

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดเพชรบูรณ์

1.2 สภาพภูมิประเทศ แบ่งเป็น 3 บริเวณ คือ

1) บริเวณที่สูงทางตะวันตก ภูมิประเทศส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ภูเขาในเทือกเขาดงพญาเย็น บางส่วนเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นถึงลอนเล็ก สภาพภูมิประเทศแบบนี้ครอบคลุมบริเวณอำเภอสีชมพู

2) บริเวณที่ราบสูงตอนกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น มีทั้งดอนสลับที่นา บางส่วนเป็นเนินเขาเตี้ยๆ สภาพภูมิประเทศแบบนี้ครอบคลุมบริเวณอำเภอกระนวนตอนกลาง และบริเวณตะวันออกเฉียงของอำเภอเขาสวนกวาง อำเภอน้ำพอง และพื้นที่ทางทิศเหนือของอำเภอเมือง

3) บริเวณแอ่งโคราช ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น มีทั้งดอนสลับที่นา และบางส่วนเป็นที่ราบลุ่ม บางส่วนเป็นพื้นที่สูง บริเวณนี้บางส่วนอยู่ในลุ่มน้ำชีครอบคลุมบริเวณตอนกลางถึงตอนล่างของ

อำเภอเมือง ัญญาคีรี ตอนล่างของอำเภอบ้านฝาง และครอบคลุมพื้นที่อำเภอพระยืน บ้านไผ่ ชนบท แวงใหญ่ แวงน้อย หนองสองห้อง เป็อยน้อย และพล

1.3 ประชากร

ข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554)จังหวัดขอนแก่น มีประชากร จำนวน 1,766,066 แยกเป็นชาย 875,013 คน หญิง 891,053 คน ความหนาแน่นประชากรเฉลี่ย 1:162 (ตารางกิโลเมตร/คน) อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดคือ อำเภอเมืองขอนแก่น 387,663 คน อำเภอที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดคือ อำเภอเป็อยน้อย มีจำนวน 19,809 คน

2. สังคมและการปกครอง

2.1 การปกครอง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 กำหนดให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยจังหวัดขอนแก่น มีส่วนราชการตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ดังนี้

1) ราชการส่วนภูมิภาค

-ส่วนราชการส่วนภูมิภาค 33 ส่วนราชการ

-การปกครองแบ่งออกเป็นอำเภอ 26 อำเภอ 198 ตำบล 2,331 หมู่บ้าน

389 ชุมชน จำนวนครัวเรือน 534,715 ครัวเรือน

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดขอนแก่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553)

2) ราชการส่วนท้องถิ่น มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 225 แห่ง แยกเป็น

- องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง

- เทศบาลนคร 1 แห่ง (เทศบาลนครขอนแก่น)

- เทศบาลเมือง 4 แห่ง

(เทศบาลเมืองเมืองพล, เทศบาลเมืองชุมแพ, เทศบาลเมืองบ้านไผ่ และเทศบาลเมืองกระนวน)

- เทศบาลตำบล 62 แห่ง

- องค์การบริหารส่วนตำบล 157 แห่ง

3) ราชการส่วนกลางและรัฐวิสาหกิจ 208 หน่วยงาน

(ที่มา : สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น 2554)

2.2 การศึกษา

ในปีการศึกษา 2555 จังหวัดขอนแก่นมีสถานศึกษาของภาครัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1-5 รวม 1,020 แห่ง นักเรียนรวม 147,211 คน และมีครูรวมทั้งสิ้น จำนวน 8,994 คน ดังแสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักเรียนและครู ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 – 5 ปีการศึกษา 2555

เขตพื้นที่การศึกษา	จำนวน โรงเรียน	จำนวน นักเรียน	จำนวนครู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1	172	28,075	1,796
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2	206	24,985	1,787
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3	200	21,046	1,496
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4	182	25,626	1,804
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5	260	47,479	2,111
รวม 5 เขต	1,020	147,211	8,994

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 – 5

สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น(ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2555) มีสถานศึกษาที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น รวม 19 แห่ง ข้าราชการครู รวม 499 คน และนักเรียน รวม 11,390 คน

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนครูและนักเรียนของโรงเรียนที่ถ่ายโอนมาสังกัดการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ชื่อโรงเรียน	ปีที่ถ่ายโอนมา สังกัด อบจ. ขอนแก่น	ก่อนถ่ายโอน(คน)		หลังถ่ายโอน(คน)	
		จำนวน ครู	จำนวน นักเรียน	จำนวนครู	จำนวน นักเรียน
1. บ้านหนองเสี้ยว อ.พล	ถ่ายโอนปี 2549	2	67	5	360
2. เมืองพลพิทยาคม อ.พล	“	93	3,065	143	3,245
3. บ้านคูขาด(สถิตอุปถัมภ์) อ.พล	“	10	256	17	376
4. ศรีเสมาวิทยาสริม อ.บ้านฝาง	ถ่ายโอนปี 2550	12	288	16	470
5. พิศาลปทุมณวิทยา อ.เมือง	“	21	422	25	505
6. พระธาตุขามแก่นพิทยาลัยอ.น้ำพอง	“	9	167	13	160
7. หนองโนประชาสรรค์ อ.กระนวน	“	19	374	17	462
8. พุวัตพิทยาคม อ.อุบลรัตน์	“	11	248	14	147
9. ชำสูงพิทยาคม อ.ชำสูง	“	23	636	32	583
10. โลกสูงประชาสรรค์ อ.น้ำพอง	“	6	264	12	126
11. สีชมพูกศึกษา อ.สีชมพู	“	47	2,074	55	1,712
12. มัชฌมหนองเขียด อ.ชุมแพ	“	5	259	14	251
13. โนนหันวิทยายน อ.ชุมแพ	“	39	941	36	1,120
14. แทนศิลาพิทยศึกษา อ.ชนบท	“	12	225	11	192
15. พระยืนวิทยาคาร อ.พระยืน	“	25	445	26	471
16. เปรมตินสุลานนท์ อ.น้ำพอง	“	22	503	21	273
17. นาจิววิทยาสรรค์ อ.เขาสวนกวาง	“	15	392	17	494
18. ชับสมบูรณ์พิทยาลัย อ.โคกโพธิ์ไชย	“	10	293	10	254
19. โนนโพธิ์ศรีวิทยาคม อ.ชำสูง	“	21	300	15	189
รวม		402	11,219	499	11,390

ที่มา : กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

- ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขนาด 200 เตียง 1 แห่ง
 - โรงพยาบาลค่ายศรีพัชรินทร จังหวัดขอนแก่น ขนาด 30 เตียง 1 แห่ง
 - ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล 5 แห่ง
- (4) ศูนย์วิชาการอื่นๆ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
 - วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น
 - สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6
 - ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ขอนแก่น
 - ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ศูนย์วิศวกรรมกรรมการแพทย์ที่ 2 ขอนแก่น
- (5) สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย
- โรงพยาบาลเอกชน จำนวน 3 แห่ง ได้แก่
 - โรงพยาบาลขอนแก่นราม ขนาด 100 เตียง
 - โรงพยาบาลราชพฤกษ์ ขนาด 50 เตียง
 - โรงพยาบาลเวชประสิทธิ์ ขนาด 50 เตียง
 - คลินิกเวชกรรม จำนวน 243 แห่ง
 - คลินิกเวชกรรมเฉพาะทาง จำนวน 42 แห่ง
 - คลินิกทันตกรรม จำนวน 54 แห่ง
 - คลินิกทันตกรรมเฉพาะทาง จำนวน 1 แห่ง
 - คลินิกเทคนิคการแพทย์ จำนวน 10 แห่ง
 - คลินิกกายภาพบำบัด จำนวน 3 แห่ง
 - คลินิกการพยาบาลและผดุงครรภ์ จำนวน 154 แห่ง
 - คลินิกการแพทย์แผนไทย จำนวน 11 แห่ง
 - ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 245 แห่ง
 - ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ จำนวน 69 แห่ง
 - ร้านขายยาแผนโบราณ จำนวน 54 แห่ง

3. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.1 ทรัพยากรธรรมชาติ

1) ทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ป่าไม้ในเขตจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย

1. ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 22 ป่า ครอบคลุมพื้นที่ 1,697,052 ไร่
2. ป่าอนุรักษ์ ประกอบด้วยอุทยานแห่งชาติ จำนวน 4 แห่ง พื้นที่รวม 477,589 ไร่ และวนอุทยาน จำนวน 2 แห่ง พื้นที่รวม 6,200 ไร่ รวมพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 483,785 ไร่

สภาพปัญหา

ปัญหาป่าเสื่อมโทรม มีสาเหตุมาจาก กลุ่มนายทุนว่าจ้างราษฎรตัดไม้เพื่อการแปรรูป ราษฎร บุกรุกลักลอบตัดไม้ การแผ้วถางป่าเป็นพื้นที่ทำกิน การทำถนนและแหล่งน้ำ ไฟป่า ขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับเจ้าหน้าที่รักษาป่า ราษฎรขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ โดยมีความรุนแรง มากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

- เขตป่าสงวนแห่งชาติที่พบปัญหารุนแรง ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติดงลาน และดงซำ
- เขตป่าสงวนแห่งชาติที่พบปัญหาไม่รุนแรง ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติภูเวียง ภูระงำ

โสกแต่ เขาสวนกวาง โคนหลวง ภูเม็ง เป็นต้น

- เขตป่าสงวนแห่งชาติที่พบปัญหาน้อย ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติโนนน้ำแบ่ง หนอง

อ่าง กุดน้ำใส สวาทิ หัวฝาย หนองนกเขียน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากป่าเหล่านี้เป็นป่าขนาดเล็ก และได้มีการส่งมอบพื้นที่ให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (สปก.) แล้ว

2) ทรัพยากรดิน

พื้นที่ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 10,885.99 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6.8 ล้านไร่ จะแบ่งเป็นพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เกษตร พื้นที่รกร้างว่างเปล่า พื้นที่เมือง และพื้นที่แหล่งน้ำ

สภาพปัญหา

ปัญหาด้านทรัพยากรดิน จัดแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ ปัญหาอันเกิดจากลักษณะทางธรณีวิทยา ของพื้นที่ ปัญหาอันเกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือการทำการเกษตร และปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

1. ปัญหาอันเกิดจากลักษณะทางธรณีวิทยาของพื้นที่ ได้แก่ สภาพดินทราย ดินเค็ม และดิน ดินปนกรวด เป็นดินที่ขาดอินทรีย์วัตถุ มีความสมบูรณ์ต่ำ คิดเป็นร้อยละ 15.80 ของพื้นที่ ดินเค็มคิดเป็นร้อยละ 8.30 โดยพื้นที่ที่มีผลกระทบพบมากในเขตอำเภอพระยืน บ้านฝาง เมือง และบ้านไผ่ และพบว่ามีพื้นที่มี โอกาสแพร่กระจายของดินเค็ม คิดเป็นร้อยละ 19.87 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

2. ปัญหาอันเกิดจากการใช้ดินผิดประเภท หรือมีการใช้พื้นที่ดินไม่เหมาะสมกับพืช หรือการใช้ ดินที่ผิดประเภท จังหวัดขอนแก่นมีการใช้พื้นที่ดินไม่เหมาะสมกับสมรรถนะของดิน หรือการปลูกพืชไม่ เหมาะสมกับดิน โดยมีสาเหตุมาจากนโยบายที่มุ่งขยายฐานการผลิตทางการเกษตร ความไม่เข้าใจของ เกษตรกร ไม่มีมาตรการบังคับใช้ทางกฎหมาย มีพื้นที่ประมาณ 516,934 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.60 ของพื้นที่ จังหวัด

3. ปัญหาการชะล้างสูญเสียน้ำดิน ในอัตรา 5-20 ต้น/ปี/ไร่ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุ เกิดจากโครงสร้างเดิมเป็นดินทราย ขาดการอนุรักษ์ดินอย่างถูกวิธีและต่อเนื่องการปลูกพืชไม่เหมาะสมกับ พื้นที่ ขาดพืชปกคลุมดิน ป่าไม้ถูกทำลาย มีพื้นที่ประมาณ 2,031,357 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.68 ของพื้นที่ทั้ง จังหวัด ส่วนการชะล้างพังทลายมากกว่า 20 ต้น/ปี/ไร่ พบที่อำเภอเขาสวนกวาง อำเภอโคกโพธิ์ไชย

3) ทรัพยากรน้ำ

3.1 พื้นที่จังหวัดขอนแก่นจัดอยู่พื้นที่ในกลุ่มน้ำชี ซึ่งเป็นลุ่มน้ำหลัก ประกอบไปด้วย ลำน้ำสาขาหลายสาย ได้แก่ ลำน้ำพอง ลำน้ำเชิญ และลำน้ำชี

(1) **ลำน้ำพอง** มีต้นกำเนิดจากภูกระดึงและเทือกเขาสันปันน้ำของกลุ่มน้ำป่าสัก กับลุ่มน้ำชี ไหลผ่านอำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย อำเภออุบลรัตน์และอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และไหลไปบรรจบกับแม่น้ำชีบริเวณอำเภอเมืองขอนแก่น ได้มีการสร้างเขื่อนอุบลรัตน์กั้นลำน้ำพองที่บริเวณอำเภออุบลรัตน์ เพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้าและการชลประทาน โดยมีพื้นที่ชลประทานประมาณ 580,000 ไร่ ซึ่งพื้นที่ชลประทานดังกล่าว เกิดขึ้นจากการสร้างฝายหนองหวายที่บริเวณบ้านน้ำพอง เพื่อรับน้ำที่ปล่อยออกจากเขื่อนอุบลรัตน์ แล้วผันเข้าสู่คลองส่งน้ำชลประทานต่อไป

ลำน้ำพอง สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ตอน คือ ลำน้ำพองตอนบน ซึ่งอยู่เหนืออ่างเก็บน้ำอุบลรัตน์ และลำน้ำพองตอนล่าง ซึ่งอยู่ท้ายอ่างฯ ลำน้ำพองตอนบนประกอบด้วย ลำน้ำสาขาจำนวนหลายสาย ได้แก่ ลำน้ำพอง โก ลำน้ำพวย ห้วยทรายขาว ลำน้ำมอ ห้วยแกน และห้วยจาน ซึ่งไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำอุบลรัตน์โดยตรง ส่วนลำน้ำพองตอนล่างประกอบด้วยลำน้ำสาขาหลายสาย ได้แก่ ห้วยทราย ห้วยคุ่มมุ่ม ห้วยยาง ห้วยโจด ห้วยเสือเต้น ห้วยเสียว ห้วยแก้งคุด ห้วยใหญ่ ห้วยสายบาตร และห้วยพระคือ

(2) **ลำน้ำชี** มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาสันปันน้ำของกลุ่มน้ำป่าสักกับลุ่มน้ำชี ภายในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ไหลเข้าสู่จังหวัดขอนแก่นบริเวณอำเภอเวียงน้อย ผ่านอำเภอเวียงใหญ่ อำเภอชนบท อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอบ้านไผ่ และอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น แล้วไหลเข้าสู่อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

(3) **ลำน้ำเชิญ** มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาสันปันน้ำของกลุ่มน้ำป่าสักกับลุ่มน้ำชี ไหลผ่านอำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น แล้วไหลลงอ่างเก็บน้ำอุบลรัตน์บริเวณอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น

สภาพปัญหา

ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติน้ำในจังหวัดขอนแก่น สามารถจำแนกได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ

(1) **ปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง** โดยมีสาเหตุมาจากภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง สภาพดินทรายที่ไม่กักเก็บน้ำ สภาพป่าไม้ถูกทำลายจนเสียสมดุลทางธรรมชาติ ทำให้ขาดน้ำซับน้ำซึม ได้ดิน แหล่งน้ำธรรมชาติตื้นเขิน การขาดการบริหารจัดการน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ

(2) **ปัญหาน้ำท่วมในช่วงปลายฤดูฝน** โดยมีสาเหตุมาจากปริมาณน้ำฝนมากกว่าปกติในบางปี ขาดป่าไม้ที่ช่วยดูดซับน้ำได้ดิน ทำให้เกิดความรุนแรงของการไหลบ่าของน้ำฝน แหล่งน้ำธรรมชาติตื้นเขิน ทำให้มีการกักเก็บน้ำได้น้อย ขาดพื้นที่กักเก็บน้ำขนาดใหญ่ในลักษณะแก้มลิง พื้นที่ น้ำท่วมส่วนใหญ่เกิดขึ้นตามแนวลำน้ำชี ไหลผ่านอำเภอเวียงน้อย แวงใหญ่ ชนบท พยัคฆภูมิพิสัย เมือง และอำเภอบ้านไผ่

(3) **ปัญหาน้ำเน่าเสีย ปนเปื้อนสารเคมีและน้ำเค็มกร่อย** โดยมีสาเหตุมาจากการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม การปล่อยน้ำเสียจากฟาร์มปศุสัตว์ การแช่ปอ การนำหมักหมมของวัชพืช การใส่

สารเคมีป้องกันการกำจัดศัตรูพืช โครงสร้างดินเค็ม (น้ำกร่อยเค็ม) พบในหลายพื้นที่ ได้แก่ อำเภอน้ำพอง อุดรรัตน์ สีชมพู ภูเวียง หนองเรือ ชุมแพ เขาสวนกวาง พระยืน บ้านไผ่ ชนบท และมัญจาคีรี

3.2) ชลประทาน

จังหวัดขอนแก่นแหล่งน้ำชลประทาน 15 โครงการ จำแนกเป็นโครงการขนาดกลาง 14 แห่ง มีพื้นที่รองรับน้ำฝน 2,331.61 ตร.กม. มีพื้นที่ชลประทานทั้งสิ้น 39,006 ไร่ และโครงการชลประทานขนาดใหญ่ 1 แห่ง คือ โครงการน้ำพอง-หนองหวาย โดยท่อน้ำจากเขื่อน อุดรรัตน์ ความจุ 2,263.62 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทาน 257,000 ไร่ รวมชลประทาน 15 แห่ง มีพื้นที่รับน้ำฝนรวมทั้งหมด 2,331.62 ตร.กม. มีสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าทั้งหมด 105 สถานี พื้นที่โครงการ 262,116 ไร่ พื้นที่ส่งน้ำ 199,420 ไร่ และมีพื้นที่ชลประทาน รวม 296,006 ไร่

3.3) เขื่อนอุดรรัตน์

เขื่อนอุดรรัตน์ ตั้งอยู่ที่ตำบลอุดรรัตน์ อำเภอบุรบดี ห่างจากตัวเมืองขอนแก่น 50 กิโลเมตร ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ขอนแก่น - อุดรธานี) สร้างขึ้นเมื่อปี 2507 แล้วเสร็จในปี 2508 งบประมาณ 557 ล้านบาท โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา ทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อนอุดรรัตน์ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2509 เขื่อนอุดรรัตน์สร้างปิดกั้นลำน้ำพองบริเวณพองหนีบ ความกว้างสันเขื่อน 6 เมตร ฐานเขื่อนกว้าง 125 เมตร ความสูงของเขื่อน 188.10 เมตร ความยาวสันเขื่อน 885 เมตร ปริมาตรตัวเขื่อน 580,000 ลบ.ม. ความจุที่ระดับเก็บกักปกติ 2,263.60 ลบ.ม. ผลิตพลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยปีละ 56.10 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง และสร้างอาชีพการประมงแก่ราษฎรกว่า 4,800 ครอบครัว นอกจากนี้ยังช่วยเกษตรกรที่อยู่บริเวณใกล้เคียง สามารถทำการเกษตรได้เพิ่มขึ้น 300,000 ไร่ และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น

สภาพปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ มี 3 กลุ่ม คือ

- (1) ปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- (2) ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝน
- (3) ปัญหาน้ำเน่าเสีย เกิดจากน้ำทิ้งชุมชน ฟาร์มปศุสัตว์ และโรงงาน

อุตสาหกรรม

ความต้องการใช้น้ำ

ปริมาณความต้องการใช้น้ำหลัก โดยพิจารณาเฉพาะเพื่อการชลประทาน อุปโภค บริโภค และอุตสาหกรรม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต จำแนกความต้องการใช้น้ำแยกตามกลุ่มน้ำย่อยจังหวัดขอนแก่น พบว่า ลำน้ำที่มีปริมาณความต้องการใช้น้ำมากที่สุด คือ ลำน้ำพอง และลำน้ำชี

4) ทรัพยากรแร่ธาตุและก๊าซ จังหวัดขอนแก่นมีแหล่งแร่และพลังงาน ที่สำคัญคือ

1. แหล่งหินอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดขอนแก่นมีแปลงประทานบัตรเหมืองหินที่เปิดดำเนินการ 8 แปลงพื้นที่ 694-0-26 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสีชมพู 1 แปลง อำเภอลำทะเมนชัย 1 แปลงและอำเภอภูผา

มาน 6 แปลง ทั้ง 8 แปลงเป็นแหล่งหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง (ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น)

2. ก๊าซธรรมชาติ พบที่อำเภอน้ำพอง เขาสวนกวาง และอำเภอชนบท มีเพียงแหล่งที่อำเภอ น้ำพองและอำเภอเขาสวนกวางที่ได้ขุดขึ้นมาใช้เป็นแหล่งพลังงานความร้อนร่วมในการผลิตกระแสไฟฟ้า ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยมีหลุมขุดเจาะก๊าซ จำนวน 2 แห่ง คือ

2.1 หลุมขุดเจาะก๊าซ บริษัท เอ็กซอน โมบิล จำกัด ตั้งอยู่ที่ตำบลกุดน้ำใส อำเภอ น้ำพอง มีปริมาณก๊าซสำรองประมาณ 1.5 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต ในปี พ.ศ.2553 มีปริมาณการใช้วันละ 40 ล้านลูกบาศก์ฟุต ปี พ.ศ.2537 มีปริมาณการใช้วันละ 200 ล้านลูกบาศก์ฟุต ก๊าซที่แหล่งน้ำพองมีโรงงานผลิตก๊าซตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกับหลุมขุดเจาะก๊าซ

2.2 แหล่งก๊าซธรรมชาติสินภู่อ้อม บริษัท เฮสส์ (ไทยแลนด์) จำกัด โดยมีหลุมขุดเจาะอยู่ที่อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี และตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเขาสวนกวาง มีปริมาณก๊าซ 500,000-700,000 ล้านลูกบาศก์ฟุต และมีการต่อท่อระยะทาง 63 กม. เพื่อนำมาผลิตก๊าซที่ตำบลกุดน้ำใส อำเภอ น้ำพอง มีกำลังการผลิต 70 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน

3.2 คุณภาพสิ่งแวดล้อม

1) **ขยะมูลฝอย** จังหวัดขอนแก่น มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 1,040 ตัน/วัน หรือประมาณ 379,600 ตัน/ปี

อัตราการเกิดขยะมูลฝอยจังหวัดขอนแก่น เฉลี่ยประมาณ 0.57 กก./คน/วัน แบ่งตามพื้นที่ได้ดังนี้

- (1) เทศบาลนครขอนแก่น มีอัตราการเกิดมูลฝอยประมาณ 1 กก./คน/วัน
- (2) เทศบาลเมือง 3 แห่ง มีอัตราการเกิดมูลฝอยเฉลี่ยประมาณ 0.73กก./คน/วัน
- (3) เทศบาลตำบล 28 แห่ง มีอัตราการเกิดมูลฝอยเฉลี่ยประมาณ 0.63 กก./คน/วัน
- (4) องค์การบริหารส่วนตำบล 192 แห่ง มีอัตราการเกิดมูลฝอยเฉลี่ยประมาณ 0.43 กก./คน/วัน

2) **มลพิษทางน้ำ** ปัจจุบันคุณภาพน้ำในลำน้ำและแหล่งน้ำต่าง ๆ ของจังหวัดขอนแก่น มีสภาพเสื่อมโทรม เนื่องจากการระบายน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ได้แก่ น้ำเสียจากชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มปศุสัตว์ และเกษตรกรรม ซึ่งแหล่งกำเนิดมลพิษดังกล่าวส่วนใหญ่ยังขาดการจัดการน้ำเสียให้ได้คุณภาพก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

การแก้ไขน้ำเสียชุมชนมีเพียงเทศบาลนครขอนแก่นแห่งเดียว ที่มีการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ซึ่งเปิดดำเนินการใช้แล้ว และอยู่ระหว่างการเตรียมพื้นที่อีก 3 พื้นที่ คือ ดำเนินการออกแบบก่อสร้างแล้ว 2 พื้นที่ ได้แก่ เทศบาลเมืองเมืองพล เทศบาลเมืองบ้านไผ่ อยู่ระหว่างดำเนินการศึกษาออกแบบ 1

พื้นที่ ได้แก่ เทศบาลตำบลชนบท และได้ศึกษาความเหมาะสมและออกแบบเบื้องต้น 1 พื้นที่ คือ เทศบาลเมืองชุมแพ

3) **มลพิษทางอากาศและเสียง** มลพิษทางอากาศและเสียงในจังหวัดขอนแก่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนยานพาหนะ และโรงงานอุตสาหกรรม สำหรับปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง มักจะมีสาเหตุจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอ น้ำพอง ซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ตั้งอยู่ เช่น โรงงานน้ำตาล โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ และโรงโม่หิน ในเขตพื้นที่อำเภอภูผาม่าน จึงมักมีการร้องเรียนจากชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงแหล่งดังกล่าว

4. โครงสร้างและระบบบริการขั้นพื้นฐาน

4.1 การคมนาคม

1) ทางรถยนต์ มีทางหลวงแผ่นดิน 7 สาย พาดผ่าน

- ทางหลวงหมายเลข 2 จากสระบุรี-ขอนแก่น-อุดรธานี-หนองคาย
- ทางหลวงหมายเลข 12 จากขอนแก่น - เพชรบูรณ์
- ทางหลวงหมายเลข 23 แยกจากหมายเลข 2 ผ่านอำเภอบ้านไผ่ - มหาสารคาม
- ทางหลวงหมายเลข 201 เชื่อมขอนแก่น - ชัยภูมิ - เลย
- ทางหลวงหมายเลข 207 เชื่อมขอนแก่น - บุรีรัมย์
- ทางหลวงหมายเลข 208 เชื่อมขอนแก่น - มหาสารคาม
- ทางหลวงหมายเลข 209 เชื่อมขอนแก่น-กาฬสินธุ์

2) **ทางรถไฟ** จากกรุงเทพฯ ถึงหนองคาย ขนานกับทางหลวงหมายเลข 2 มีจุดรับส่งที่อำเภอพล อำเภอบ้านไผ่ อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอน้ำพอง และอำเภอเขาสวนกวาง

3) **ทางอากาศ** มีท่าอากาศยานพาณิชย์ของกรมการบินพาณิชย์ 1 แห่ง ห่างจากตัวเมือง 8 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ 1,113 ไร่ อาคารรองรับผู้โดยสารได้ 1,000 คน ขนาดทางวิ่ง (RUNWAY) 453,050 เมตร มี 2 ทางวิ่ง โดยเปิดเส้นทางกรุงเทพฯ - ขอนแก่น ของบริษัทการบินไทยจำกัด ใช้เวลาเดินทางประมาณ 45 นาที

4.2 การสื่อสารและโทรคมนาคม

1) **ไปรษณีย์โทรเลข** มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข จำกัด 27 แห่ง แยกเป็นประเภทรับฝาก (ปทฝ.) 3 แห่ง และประเภทรับ - จ่าย (ปทจ.) 24 แห่ง

2) **โทรศัพท์** เป็นที่ตั้งของสำนักงานเขตโทรศัพท์ภูมิภาคที่ 2 มีชุมสายที่มีเขตปฏิบัติงานในจังหวัดขอนแก่น 8 แห่ง คือ

1. อำเภอเมืองขอนแก่น 1 ครอบคลุมพื้นที่พระยืน ท่าพระ ถนนเหล่าธานี
2. อำเภอเมืองขอนแก่น 2 ครอบคลุมพื้นที่บ้านฝาง บ้านทุ่ม โกลสี ศิลา ดอนยาง
3. อำเภอบ้านไผ่ ครอบคลุมพื้นที่ บ้านไผ่ ชนบท มัญจาคีรี เปือยน้อย โครโพธิ์ไชย

เท่ากับ 21,341 และ 19,414 ล้านบาท ตามลำดับ โดยจังหวัดขอนแก่นมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 6.51

-มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน(Per capita GPP) ในปี 2553 จังหวัดขอนแก่น มีรายได้ประชากรต่อคนต่อปี ประมาณ 82,211 บาท เป็นอันดับ 1 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นอันดับที่ 38 ของประเทศ โดยลำดับ 1 ของประเทศคือ จังหวัดระยอง มีรายได้ประชากรต่อคนต่อปี 1,137,470 บาท (ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

5.2 อุตสาหกรรม

สาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดขอนแก่น มีการขยายตัวในอัตราที่สูงอย่างต่อเนื่อง และเพิ่ม ความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัดมากขึ้นเป็นลำดับ ประเภทของอุตสาหกรรมก็ได้เริ่มปรับเปลี่ยนจาก อุตสาหกรรมเกษตร มาเป็นอุตสาหกรรมวิศวกรรม แม้จะมีโรงงานขนาดใหญ่อยู่บ้าง แต่ส่วนใหญ่ยังเป็น อุตสาหกรรมขนาดย่อมและขนาดกลางที่มีการจ้างแรงงานในท้องถิ่นสูง โดยข้อมูลถึงปี พ.ศ.2554 มีโรงงาน ที่จดทะเบียนประกอบกิจการ จำนวน 4,723 แห่ง เงินทุนประมาณ 71,194,170,715 ล้านบาท การจ้างงาน 51,889 คน (ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น)

5.3 ด้านเกษตรกรรม

การเกษตรเป็นอาชีพหลักของจังหวัดขอนแก่น มีประชากรในชนบทจำนวน 1,320,061คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 ของประชากรทั้งจังหวัด โดยมีครอบครัวที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมาณร้อยละ 55.27 ของครอบครัวทั้งหมด มีพื้นที่การเกษตร 4,369,043 ไร่ (ร้อยละ 64.19 ของพื้นที่จังหวัด) โดยอยู่ในเขตชลประทาน 757,542 ไร่ (คิดเป็นร้อยละ 13.14 ของพื้นที่การเกษตร หรือร้อยละ 8 ของพื้นที่จังหวัด) จำนวนคนทำงานภาคเกษตร 324,879 คน โดยแยกเป็น 3 ด้าน คือ

1) ด้านกิจกรรม

ด้านพืช พืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้หลักให้แก่เกษตรกรในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และ ถั่วเหลือง

2) ด้านปศุสัตว์

สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ คือ โคนม และโคนเนื้อ เลี้ยงมากในเขตอำเภอพล และบ้านไผ่ ส่วนกระบือ มีเลี้ยงในอำเภอเมือง และภูเวียง สำหรับการเลี้ยงสุกร เลี้ยงมากที่อำเภอบ้านไผ่ และอำเภอเมือง

(ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เขต 4 ข้อมูล ณ มิถุนายน 2554)

3) ด้านการประมง

จังหวัดขอนแก่นมีการเลี้ยงปลากระจายในทุกอำเภอ มีทั้งแบบยังชีพและเชิงพาณิชย์ แบบยังชีพ ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตพื้นที่อาศัยน้ำฝน แบบเชิงพาณิชย์ จะเป็นเกษตรกรผู้เพาะพันธุ์ปลา และเลี้ยงปลาในกระชัง เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพด้านประมง มีจำนวน 36,614 ครัวเรือน เนื้อที่ 72,542.24 ไร่ รวม 46,329 บ่อ ปริมาณการจับปลาน้ำจืด 14,415,961.73 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 19,904,067,543.87

5.4 ด้านการเงินและการธนาคาร

จังหวัดขอนแก่น เป็นที่ตั้งของธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และและสถาบันการเงินพิเศษของรัฐ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย รวมทั้งธนาคารพาณิชย์สาขาหลักและสาขาย่อย รวมทั้งสิ้น 88 แห่ง (ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

5.5 การค้าและบริการ

- (1) โรงแรมและสถานที่พัก จำนวน 70 แห่ง ห้องพักรวมกว่า 3,973 ห้อง
- (2) สถานีบริการน้ำมัน จำนวน 655 แห่ง ประกอบด้วย สถานีบริการ 222 แห่ง คลังน้ำมัน 4 แห่ง สถานีบริการบริการแก๊สหุงต้ม(LPG) 8 แห่ง และสถานีบริการแก๊สธรรมชาติ(NGV) 4 แห่ง
- (3) ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ 5 แห่ง ประกอบด้วย เซ็นทรัล, แม็กโคร, เทสโก้, โลตัส, บิ๊กซี และสำหรับศูนย์การค้า ขนาดกลางมี 3 แห่ง คือ ห้างสรรพสินค้าแฟร์พลาซ่า ไอเอชสพลาซ่า(ดีคคอม) และเซ็นทรัล

6. การเมืองการปกครอง

จังหวัดขอนแก่น มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น จำนวน 10 คน ตามการกำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น 10 เขต ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 128 ตอนที่ 19 ก วันที่ 24 มีนาคม 2554

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 42 คน แบ่งตามเขตเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้กำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ออกเป็น 42 เขตเลือกตั้ง ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2555 จำนวน 26 อำเภอ มีดังนี้

1 จำนวนเขตเลือกตั้ง	42 เขต
2 จำนวนหมู่บ้าน	2,285 หมู่บ้าน
3 จำนวนหน่วยเลือกตั้ง	2,661 แห่ง
4 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	1,312,749 คน
-จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	736,195 คน คิดเป็นร้อยละ 56.08
-จำนวนบัตรเสีย	18,179 บัตร คิดเป็นร้อยละ 2.47

- การเลือกตั้งนายก อบจ.ขอนแก่น เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2555 ใน 26 อำเภอ มีดังนี้
 - จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวม 1,325,049 คน

-จำนวนผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง 629,008 คน คิดเป็นร้อยละ 47.47

-จำนวนบัตรเสีย 7,786 บัตร คิดเป็นร้อยละ 1.24

2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.1 ประวัติและความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 พระราชบัญญัตินี้มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ว่าด้วยเรื่องเทศบาล และส่วนที่ 2 ว่าด้วยเรื่องสภาจังหวัด การจัดตั้งสภาจังหวัดในครั้งแรกนี้ได้กำหนดให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้ามาเป็นสมาชิก โดยให้สมาชิกสภาจังหวัดมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัดต่อมา ปี พ.ศ.2481รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ. 2481 เพื่อแยกกฎหมายเกี่ยวกับสภาจังหวัดโดยเฉพาะ โดยแยกออกมาต่างหากจากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2476 ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 จึงได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายขึ้นมาใหม่ คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหาร และกำหนดให้สภาจังหวัดซึ่งประชาชนเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในสภาจังหวัดเป็นสภานิติบัญญัติ มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร และนอกจากนั้นยังมีอำนาจหน้าที่สอบถามการปฏิบัติงานของข้าราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดด้วย บทบาทหน้าที่ที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนจังหวัดคือการพัฒนาท้องถิ่น

ต่อมา พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับการแก้ไขปรับปรุง บทบาท อำนาจหน้าที่ และโครงสร้างการบริหารงานใหม่จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติขึ้นใหม่คือพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และในปี พ.ศ. 2542 ก็มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีกครั้งจนถึงปัจจุบัน

2.2 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

โครงสร้างการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ดังนี้คือ

1.ฝ่ายนิติบัญญัติ มาจากการเลือกตั้งในท้องถิ่น เรียกว่า “สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด” จากทุกอำเภอรวมกันทำหน้าที่ในสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อการออกข้อบัญญัติงบประมาณ การกำหนดนโยบาย การอนุมัติจัดทำแผนพัฒนาการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามมติของสภา สำหรับจำนวนสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัด จะมีได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร ตามทะเบียนราษฎรที่สุดท้ายที่มีการเลือกตั้ง คือ ในจังหวัดที่มีราษฎรไม่เกินห้าแสนคน มีได้ 24 คน มีราษฎรตั้งแต่ห้าแสนคนไม่เกินหนึ่งล้านคน มีได้ 30 คน มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งล้านคนไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคน มีได้ 36 คน มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งล้านห้าแสนคนไม่เกินสองล้านคน มีได้ 42 คน และมีราษฎรตั้งแต่สองล้านคนขึ้นไป มีได้ 48 คน ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 9 โดยจะอยู่ในวาระคราวละ 4 ปี

2. ฝ่ายบริหาร นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปัจจุบันมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2546 (เดิมมาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยกัน) และให้นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้ง รองนายองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขึ้นเป็นคณะผู้บริหารสำหรับจำนวนที่จะแต่งตั้งได้นั้นให้ถือจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเกณฑ์ คือ จังหวัดใดที่มีสมาชิกสี่สิบสี่คนหรือ สามสิบคน แต่งตั้งได้ 2 คน จังหวัดใดที่มีสมาชิกสามสิบหกคนหรือสี่สิบสองคน แต่งตั้งได้ 3 คน และจังหวัดใดที่มีสมาชิกสี่สิบแปดคน แต่งตั้งได้ 4 คนตามลำดับ ซึ่งได้กำหนดไว้ตาม พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 35 ทั้งนี้ มีหน้าที่ในการบริหารงานตามภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล เพื่อความมั่นคงความสงบเรียบร้อย และประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวม

2.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

กรอบนโยบายของพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2542 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ

ม.45 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

- 1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
 - 2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
 - 3) สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
 - 4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
 - 5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
 - 6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาพตำบล
 - 7) กู้ยืม ครอบ ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 8) ทวี บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - 9) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการท้องถิ่นที่อยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนจังหวัดและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
 - 10) จัดทำกิจกรรมอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคอาจมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีดังนี้

ม.17 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- 2) การสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาท้องถิ่น
- 3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 5) การคุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6) การจัดการศึกษา
- 7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎร ในการพัฒนาท้องถิ่น
- 9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
- 11) การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลรวม
- 12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
- 13) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
- 14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่น หรือจากสหการ
- 16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
- 18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- 19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
- 20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ และหอจดหมายเหตุ
- 21) การขนส่งมวลชน และการวิศวกรรมจราจร
- 22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 23) จัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
- 24) จัดทำกิจกรรมใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต

และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนา ท้องถิ่น

26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

▶▶ ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2546 เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ลักษณะของการดำเนินงานของ อบจ. ในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด

(1) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(2) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่ อปท. อื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(3) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่อง หรือมีผู้ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า 1 แห่งขึ้นไป

ข้อ 2 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ของ อบจ. ตามข้อ 1 อบจ. ควรจะดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในลักษณะ ดังนี้คือ

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนจังหวัดโดยการสร้างและพัฒนาระบบการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดเพื่อนำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสมดุลและคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

(2) การก่อสร้างและบำรุงรักษาโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ หรือมีการเกี่ยวเนื่องหลายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยงกับแผนงานโครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(3) การจัดการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับ

ประชาชนและในระดับจังหวัด และไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายศักยภาพและมุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(4) การส่งเสริมจารีต ประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุนและการพาณิชย์กรรมของจังหวัด

(5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวม การดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(6) ให้บริการด้านเทคนิค วิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกล บุคลากร แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(7) ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมถ่ายโอนที่ อบจ. มีหน้าที่ต้องทำ

ข้อ 3 การสนับสนุนงบประมาณให้แก่ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จะกระทำได้แต่เฉพาะกรณีที่อยู่ในอำนาจของ อบจ.ที่จะต้องดำเนินการเอง แต่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ เนื่องจากเป็นการปฏิบัติซึ่งจะต้องใช้เทคนิควิชาการสูง และหน่วยงานของรัฐนั้น มีความสามารถที่จะดำเนินการได้ดีกว่า และผลของการให้การสนับสนุนนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ อบจ.

การสนับสนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดจะกระทำได้ในกรณีที่เร่งด่วน และจำเป็นหากไม่ดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประชาชน

การให้การสนับสนุนแก่ประชาคม องค์กรประชาชน ควรเป็นไปในลักษณะขอการส่งเสริมความสามารถดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ โดยไม่ให้การสนับสนุนในลักษณะของการให้สิ่งของ หรือการเข้าไปดำเนินการแทน

2.3.1 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 หมวด 14 มาตราที่ 281-290 ได้กำหนดเรื่อง การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงเจตนารมณ์ที่ต้องการให้ท้องถิ่น มีอิสระในการปกครองตนเองเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย การปกครองการบริหาร การบริหารบุคคลการเงินและการคลัง และการมีอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะ ดังนั้นการที่จะให้เจตนารมณ์ของการ ปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลในทางปฏิบัติและเกิดการพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องรัฐธรรมนูญกำหนดให้มีกฎหมายกำหนดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่บำรุง รักษา ศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น จัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมการจัดการบริการ สาธารณะเพื่อไม่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละเลยหรือเพิกเฉยต่องานด้านสังคม และคุณภาพชีวิตของ ประชาชนรัฐธรรมนูญ หมวดที่ 14 ที่ว่าด้วย การปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นพันธะสัญญารับรองให้แก่ ประชาชน โดยผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จึงเป็นกลไกทางกฎหมายที่ เกิดขึ้นเพื่อการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายฉบับนี้จึงมีความสำคัญและมีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆพระราชบัญญัติ กำหนดแผนฯ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2542 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 116 ตอนที่ 114 ก วันที่ 17 พฤศจิกายน 2542 โดยมีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กร รับผิดชอบการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนฯ

2.3.2 บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนฯ กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วน ตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่ง ครอบคลุมงานบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานสังคม และการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 31 ประการ และจะเห็นได้ว่าการจัดระบบบริการสาธารณะตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนฯ ให้ความสำคัญทั้ง ในบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานสังคมควบคู่ไปกับงานการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญและจัดให้มีขึ้น โดยจะดำเนินการเองหรือจัดให้ผู้อื่น ดำเนินการก็สามารถทำได้ ทั้งนี้เพราะเป้าหมายของการพัฒนาท้องถิ่น คือ การพัฒนา "คน" ให้มีคุณภาพและ ศักยภาพ ซึ่งสามารถจำแนกอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

2.4 โครงสร้างและอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

โครงสร้างการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2540 แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ดังนี้ คือ

1. ฝ่ายนิติบัญญัติ ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากทุกอำเภอและกิ่ง อำเภอรวมกันจำนวน 42 คน ทำหน้าที่ในสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อทำการออกข้อบัญญัติ งบประมาณ การกำหนดนโยบาย การอนุมัติ การจัดทำแผนพัฒนา การกำกับดูแล การปฏิบัติงานของฝ่าย บริหารให้เป็นไปตามมติของสภา

2. ฝ่ายบริหาร มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขอนแก่น ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง คือ นายพงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขอนแก่น ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรงตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น มีสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่ที่ ถนนหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40000

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย สภากองการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และฝ่ายบริหาร

ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงโดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และมีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่งตั้งโดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 คน องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา รองจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามลำดับ

สภากองการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีสมาชิกสภากองการบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 42 คน ประกอบด้วย ประธานสภากองการบริหารส่วนจังหวัด 1 คน รองประธานสภากองการบริหารส่วนจังหวัด 2 คน และมีคณะกรรมการประจำสภากองการบริหารส่วนจังหวัด รวม 14 คณะ ได้แก่

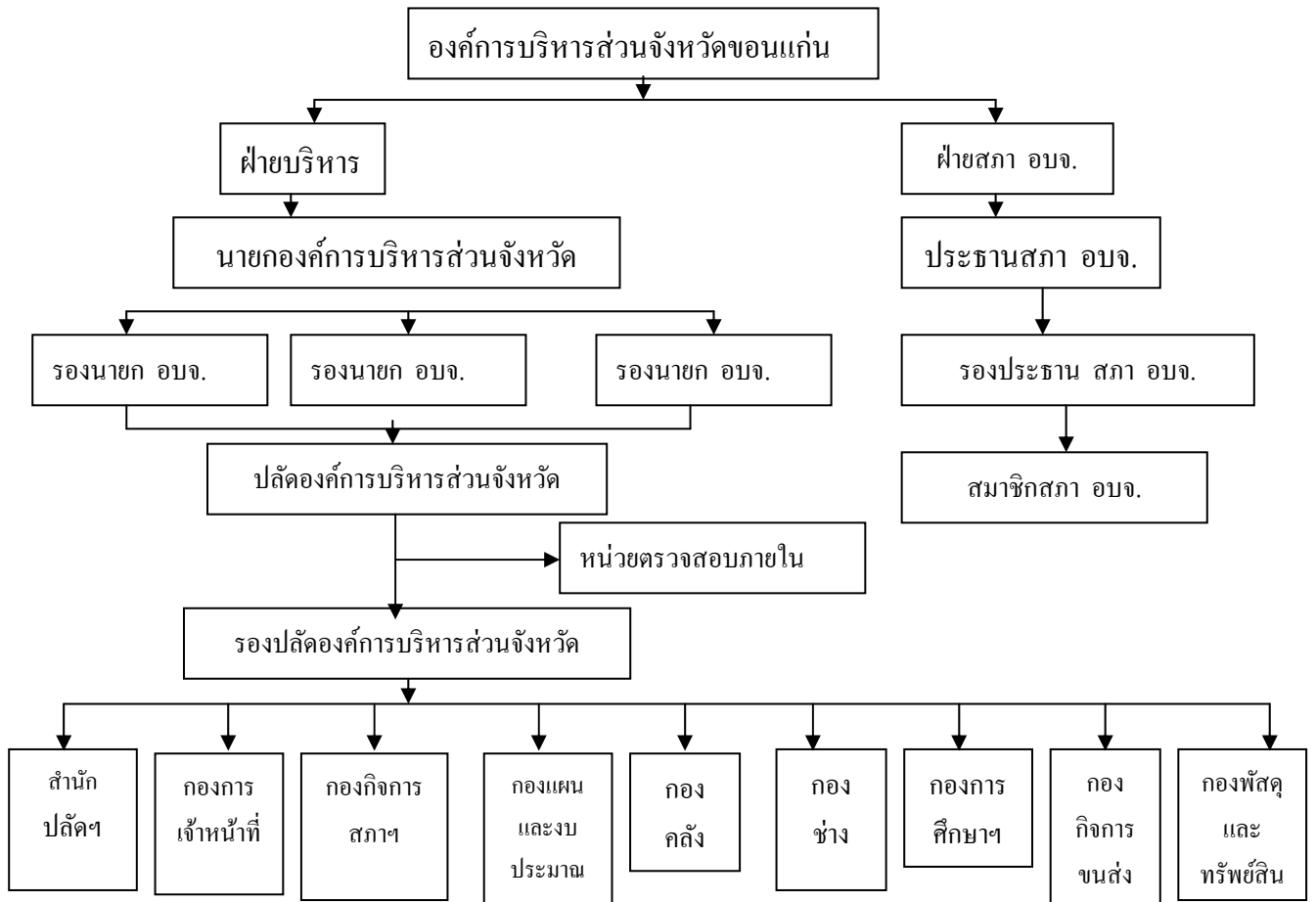
คณะกรรมการสามัญ ประกอบด้วย 3 คณะ

- 1 คณะกรรมการสามัญประจำสภากองการบริหารส่วนจังหวัด
- 2 คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
- 3 คณะกรรมการแปรญัตติร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วย 11 คณะ

- 1 คณะกรรมการสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการประชาชน
- 2 คณะกรรมการส่งเสริมอาชีพ
- 3 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลผลการปฏิบัติตามมติของสภากองการบริหารส่วนจังหวัด
- 4 คณะกรรมการสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม
- 5 คณะกรรมการกีฬา - การท่องเที่ยว
- 6 คณะกรรมการประชาสัมพันธ์
- 7 คณะกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 8 คณะกรรมการการศึกษา-เทคโนโลยี
- 9 คณะกรรมการโยธา - คมนาคม
- 10 คณะกรรมการศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 11 คณะกรรมการพัฒนารายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

โครงสร้างและอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ณ วันที่ 1 กันยายน 2555 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 853 คน แยกเป็น ข้าราชการ 706 คน ลูกจ้างประจำ 57 คน พนักงานจ้างผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 73 คน และพนักงานจ้างทั่วไป 14 คน

ตารางที่ 3 แสดงอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
ข้อมูล ณ วันที่ 1 กันยายน 2555

ที่	ส่วนราชการ	จำนวนอัตรากำลัง				
		ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้างผู้เชี่ยวชาญ	พนักงานจ้างตามภารกิจ	พนักงานจ้างทั่วไป
1	สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	32	10	-	16	6
2	กองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	11	-	-	2	-
3	กองแผนและงบประมาณ	21	-	1	3	2
4	กองคลัง	24	1	-	1	-
5	กองช่าง	59	18	-	7	6
6	กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	18	-	1	-	-
7	กองกิจการขนส่ง	10	1	-	21	-
8	กองพัสดุและทรัพย์สิน	15	-	-	2	-
9	หน่วยตรวจสอบภายใน	1	-	-	-	-
10	กองการเจ้าหน้าที่	11	-	1	2	-
11	โรงเรียน 19 โรงเรียน	504	27	-	19	-
รวม		706	57	3	73	14

ที่มา : กองการเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2.5 การคลังองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(1) รายรับ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ประมาณการรายรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ไว้ประมาณ 1,071,000,000 บาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จำนวน 119,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.11 โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประมาณการรายรับซึ่งไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ไว้ประมาณ 952,000,000 บาท

(2) รายจ่าย เมื่อเปรียบเทียบรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตาม

ข้อบัญญัติงบประมาณองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในระยะ 3 ปี คือ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2555 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้รับอนุมัติรายจ่ายตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2555 จำนวน 1,070,996,410 บาท ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จำนวน 41,141,398 คิดเป็นร้อยละ 3.69 โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ได้รับอนุมัติรายจ่ายตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2554 จำนวน 1,112,137,808 บาท

3. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น เป็นแผนพัฒนาจังหวัดที่แสดงทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาในอนาคตเชิงนโยบายหรือยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและศักยภาพการพัฒนาในระดับพื้นที่ โดยเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาหรือทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาร่วมกันระดมความคิดเห็น จนเป็นฉันทามติร่วมกันในการรวมพลังขับเคลื่อน เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดขอนแก่นสัมฤทธิ์ผลตามที่มุ่งหวังไว้ โดยกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2555 – 2557 โดยกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาไว้ว่า “ขอนแก่นเมืองน่าอยู่ เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเครือข่ายการค้า การลงทุน การบริการ และการคมนาคมขนส่งในภูมิภาค สู่อสากล” ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาให้จังหวัดขอนแก่นมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ใน 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ โดยเมื่อสิ้นสุดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2555 ต้องการก้าวสู่การพัฒนาอย่างสมดุลใน 3 มิติ คือ มิติทุนทางสังคม มิติทุนสิ่งแวดล้อม และมิติทุนเศรษฐกิจ โดยผลลัพธ์สุดท้ายจากยุทธศาสตร์ในแต่ละมิติที่ต้องการก็คือ มิติทุนทางสังคม ต้องการให้คนเป็นคนดี มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม สังคมสันติสุข มิติทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดขอนแก่นมีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์และใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน และมิติด้านทุนเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ทั้งผลผลิต สินค้า และการบริการ และเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2555- 2557

แผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่น กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาใน 3 ระดับ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ มีความครอบคลุมมิติการพัฒนาทั้งระดับชุมชน ระดับเมือง และระดับภูมิภาค โดยกำหนดประเด็นมุ่งเน้นในการพัฒนาจังหวัดขอนแก่นใน 3 ระดับ (3H) คือ

1. ระดับชุมชน เพื่อสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง มีความสุข (Happiness community)
2. ระดับเมือง เพื่อมุ่งสู่การเป็นนครน่าอยู่ (Healthy City)
3. ระดับภูมิภาค เพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคด้านเศรษฐกิจ การคมนาคม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Hub of Region)

แผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่น กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ “ขอนแก่นเมืองน่าอยู่ เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเครือข่าย การค้า การลงทุน การบริการ และการคมนาคมขนส่งในภูมิภาคสู่อสากล”

เป้าประสงค์หลักในการพัฒนาจังหวัดขอนแก่น (Strategic goal)

1. เป็นศูนย์กลางการค้า การบริการและการลงทุนของภูมิภาค มีโครงสร้างพื้นฐานและบริการทางสาธารณสุขระดับนานาชาติ ที่พร้อมรองรับการเติบโต ผู้การเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาค
2. มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ให้เติบโตยิ่งขึ้น ในช่วงปี 2555-2557 มีการเติบโตของ GPP และมุ่งเน้นการเติบโตในสาขาที่สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัดและทิศทางการพัฒนาของประเทศ ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเมืองและท้องถิ่นให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (GPH) โดยจัดให้มีการจัดทำดัชนีเพื่อวัดความสุขของประชาชน (Gross Provincial Happiness; GPH)
3. มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ พลังงาน และการจัดการของเสียที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับเมือง และระดับภูมิภาค
4. มีความมั่นคงและปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีความสุข และภาคธุรกิจมีความมั่นใจในการลงทุน โดยมุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพการป้องกัน การจัดการและการช่วยเหลือฟื้นฟู
5. เป็นจังหวัดต้นแบบของการบริหารราชการที่มุ่งเน้นการบูรณาการและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคราชการ ท้องถิ่น เอกชน กลุ่มจังหวัดและการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อการบริหารงานจังหวัดที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสร้างประโยชน์ให้กับทุกภาคส่วนอย่างสมดุล

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการปกครองส่วนจังหวัดขอนแก่น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ทบทวนและจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการปกครองส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแนวนโยบายและทิศทางการพัฒนาระดับประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของพื้นที่ โดยได้ประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการปกครองส่วนจังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2555 – 2557 ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2553 ซึ่งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการปกครองส่วนจังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2555 – 2557 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา และประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนให้บรรลุไปสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

“องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มุ่งมั่นพัฒนาขอนแก่นให้น่าอยู่ ผู้การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการบริหารจัดการที่ดี”

พันธกิจ (Mission)

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้กำหนดพันธกิจการพัฒนา ดังนี้

1. พัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม มีความรอบรู้อย่างเท่าทัน มีสุขภาพที่ดี มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. พัฒนาขอนแก่นให้เป็นเมืองน่าอยู่ และน่าลงทุน
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน โดยเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การบริการ และการท่องเที่ยว
4. เสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ ควบคู่กับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้สมดุลอย่างยั่งยืน
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจากทุกภาคส่วน
6. สืบสานวัฒนธรรม จารีตประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่นให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals)	ตัวชี้วัด (KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 54-58	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 58
1. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี	(1) จำนวนตัวชี้วัดที่บรรลุเป้าหมาย จปฐ. เพิ่มขึ้น	ปี 2551 ตัวชี้วัดบรรลุเป้าหมาย 22 ตัวชี้วัด จาก 42 ตัวชี้วัด (52.38%) ปี 2552 ตัวชี้วัดบรรลุเป้าหมาย 23 ตัวชี้วัด จาก 42 ตัวชี้วัด (54.76%)	5 ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1
2. เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนา ทักษะชีวิต และมีพัฒนาการที่เหมาะสม กับวัย อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย	(1) ร้อยละของนักเรียนโรงเรียนในสังกัด ได้รับการ การศึกษา 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	ปี 2551 12,153 คน ปี 2552 12,450 คน	100%	-	100%	100%	100%	100%
	(2) ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงาม	ปี 2551 12,153 คน ปี 2552 12,450 คน	5,000 คน	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
	(3) จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น	ปี 2551 9 แห่ง ปี 2552 10 แห่ง	3	-	1	-	1	1
3. การศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์ มาตรฐานการศึกษา	(1) ร้อยละ โรงเรียนในสังกัด ที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน คุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)	ปี 2551 - แห่ง ปี 2552 15 แห่ง (ร.ร.ในสังกัดมี 19 แห่ง)	100% (4 ร.ร.)				100% (4 ร.ร.)	

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals)	ตัวชี้วัด (KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 54-58	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 58
4. ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	(1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคนในครัวเรือนที่มีรายได้ผ่านเกณฑ์ จปฐ. (23,000 บาท/คน/ปี)	ปี 2551 จำนวน 229,849 ครัวเรือน จาก 235,759 ครัวเรือน(97.50%) ปี 2552 จำนวน 247,297 ครัวเรือน จาก 250,157 ครัวเรือน(98.80%)	5%	5%	5%	5%	5%	5%
5. ขอนแก่นเป็นเมืองน่าอยู่และน่าลงทุน	(1) จำนวนโครงการ/กิจกรรมด้านการรักษาความปลอดภัยและป้องกันบรรเทาสาธารณภัยในชุมชน	ปี 2551 7 โครงการ ปี 2552 16 โครงการ						
	(2) มีเครือข่ายอาสาสมัครรักษาความปลอดภัยประจำตำบล	NA	มี	มี				
6. ทรัพยากรธรรมชาติคงความอุดมสมบูรณ์	(1) พื้นที่ป่าไม้ปลูกใหม่และป่าทดแทนเพิ่มขึ้น	- พท.ป่าทั้งจังหวัด 803,754.33 ไร่ - พท.คงสภาพป่าแปล จากภาพถ่ายดาวเทียม พ.ศ.2547 ประมาณ 11.57% ของ พื้นที่ทั้งจังหวัด	5,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals)	ตัวชี้วัด (KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 54-58	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 58
7. ท้องถิ่นมีระบบบริหารจัดการ มูลฝอยรวม	(2) จำนวนแหล่งน้ำผิวดิน/ใต้ดินที่ได้รับการพัฒนา และฟื้นฟู	ปี 2551 = 38 แห่ง ปี 2552 = 81 แห่ง	350 แห่ง	70	70	70	70	70
	(3) จำนวนสมาชิกเครือข่ายการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เข้าร่วมกิจกรรม	ปี 2551 = 1,840 คน ปี 2552 = 1,380 คน	5,000 คน	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
	(1) จำนวนพื้นที่ที่เตรียมความพร้อมการจัดการขยะมูล ฝอยรวม	NA	-	-	-	-	1	-
8. ระบบการให้บริการของ อบจ. ขอนแก่น มีคุณภาพ	(2) จำนวนธนาคารขยะที่เพิ่มขึ้น	ปี 2550 = 200 แห่ง ปี 2551 = 250 แห่ง ปี 2552 = 300 แห่ง	250 แห่ง	50	50	50	50	50
	(1) ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ปี 2551 = 82% ปี 2552 = 84.21%	≥ 85	≥ 85	≥ 85	≥ 85	≥ 85	≥ 85
9. ระบบบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ	(1) ร้อยละของโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาสาม ปีที่นำไปปฏิบัติ	ปี 2552 คิดเป็นร้อยละ 96.80	≥ 95	≥ 95	≥ 95	≥ 95	≥ 95	≥ 95
	(2) จำนวนเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการ บริหารจัดการ	ปี 2552 1 ระบบ(ระบบ Lpis)	3	1	-	1	-	1

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals)	ตัวชี้วัด (KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 54-58	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 58
10. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่นมากขึ้น	(3) ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะ ในการปฏิบัติงานและให้บริการ	ร้อยละ 100	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	(1) ร้อยละของโครงการตามข้อเสนอของประชาคมที่ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี	ปี 2551 มีโครงการบรรจุในแผน คิดเป็นร้อยละ 74.14 (จำนวน 324 โครงการ)	≥ 75	≥ 75	≥ 75	≥ 75	≥ 75	≥ 75

3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ 24 แนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ ประกอบด้วย 6 แนวทางการพัฒนา

- 1.1 พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับ ทั้งในและนอกระบบ ครอบคลุมทุกช่วงวัย
- 1.2 พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเข้าถึงแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 1.3 เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงามของคนในครอบครัว และชุมชน
- 1.4 เสริมสร้างระบบสุขภาพที่มีคุณภาพอย่างครบวงจร ตั้งแต่การส่งเสริม การป้องกันการรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพ
- 1.5 พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการกีฬาเพื่อสร้างนิสัยรักการกีฬา และสร้างโอกาสให้เยาวชนพัฒนาทักษะการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และพัฒนาไปสู่การกีฬาเพื่ออาชีพตามศักยภาพ
- 1.6 อนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม ศาสนา และจารีตประเพณีที่พึงงาม

2. การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ ประกอบด้วย 6 แนวทางการพัฒนา

- 2.1 ส่งเสริม และประสานการจัดทำและการใช้ผังเมืองในทุกระดับ
- 2.2 พัฒนาระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ
- 2.3 พัฒนาระบบสาธารณสุขมูลฐาน และระบบสาธารณสุขการที่ได้มาตรฐาน
- 2.4 พัฒนา และส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของสถานียขนส่งผู้โดยสาร
- 2.5 พัฒนา ส่งเสริมการรักษาความสงบเรียบร้อย และสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่น
- 2.6 การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

3. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน ประกอบด้วย 4 แนวทางการพัฒนา

- 3.1 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างครบวงจร ตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การบรรจุภัณฑ์ และการตลาด
- 3.2 ส่งเสริม สนับสนุนการทำเกษตรที่ยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.3 พัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพในด้านการประกอบอาชีพแก่ประชาชนและผู้ด้อยโอกาส
- 3.4 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงรุก

4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 แนวทางการพัฒนา

- 4.1 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและจิตสำนึกแก่ชุมชน และองค์กรเครือข่ายด้านการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อม ในการจัดการเพื่ออนุรักษ์ พัฒนา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

4.2 อนุรักษ์ ฟื้นฟู เพิ่มพื้นที่ป่า และป่าต้นน้ำลำธารให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ และคงความหลากหลายทางชีวภาพ

4.3 พัฒนา และฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำใช้ในการอุปโภค บริโภค และการประกอบอาชีพ

4.4 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ระบบบำบัดน้ำเสียรวม และมลภาวะอื่น ๆ

5. การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย 4 แนวทางการพัฒนา

5.1 พัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในด้านการบริหารจัดการ การเงิน การคลัง และงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

5.2 พัฒนาระบบการให้บริการและเพิ่มขีดสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

5.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมชุมชนและประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่นทุกชั้นตอน

5.4 พัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำท้องถิ่นให้มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

4.1 ประเด็นหลักการพัฒนาจากนโยบายนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้แถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555 โดยกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นไว้ใน 6 ด้าน ดังนี้

1. นโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพคนและสังคม

เป้าหมายจะพัฒนาคนให้มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ มีคุณธรรม และจริยธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีสุขภาวะดีขึ้นทั้งทางร่างกาย จิตใจ และพัฒนาสังคมคนขอนแก่นให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง และมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทร สำหรับเป็นทุนทางสังคมในการพัฒนาขอนแก่นให้ไปสู่เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

1.1 พัฒนาคุณภาพคนทุกกลุ่มวัยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการนำหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.2 เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมไทยแก่เด็ก และเยาวชน ให้ตระหนักถึงคุณค่าวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย ด้วยการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ อยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย และสร้างค่านิยมให้ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นฐานในการก้าวไปสู่สังคมคุณภาพ

1.3 เสริมสร้างสุขภาพให้คนมีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ ด้วยการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพอย่างครบวงจร เน้นการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพชุมชนในการเฝ้าระวังและการจัดการกับโรคอุบัติใหม่และโรคระบาดซ้ำให้ทันต่อสถานการณ์ สนับสนุนการสร้างระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ส่งเสริมการแพทย์ทางเลือก ส่งเสริมบทบาทและเพิ่มขีดความสามารถของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้เป็นนักจัดการสุขภาพชุมชน ให้สามารถเป็นกำลังสำคัญในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน

1.4 เสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับประชาชน เยาวชนทั่วไป และเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และส่งเสริม สนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบครบวงจร ทั้งด้านการป้องกันการปราบปราม การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

1.5 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการเล่นกีฬาเพื่อออกกำลังกาย และพัฒนากีฬาที่มีศักยภาพไปสู่กีฬาอาชีพ รวมถึงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาให้ได้มาตรฐานสากล ทั้งด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สนามกีฬา วัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการเล่นกีฬา และรองรับการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ

1.6 ฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ดีงาม อนุรักษ์ ทำนุบำรุง และบูรณะแหล่งศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ให้เป็นมรดกของคนรุ่นต่อไป

2. นโยบายด้านการพัฒนาการศึกษา

โดยจะพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐาน โดยจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน และการบริหารที่เน้นสถานศึกษาเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาที่สาม ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในและนอกระบบให้มีคุณภาพ และพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาคนให้เป็นทุนทางสังคมในการพัฒนาประเทศต่อไป โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญประกอบด้วย

2.1 พัฒนาหลักสูตรและปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและเชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการการเรียนรู้ให้หลากหลาย ทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิต และนันทนาการ ที่ครอบคลุมทั้งด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา วัฒนธรรม ศาสนา และประชาธิปไตย

2.2 พัฒนาระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม มุ่งการสร้างจริยธรรมในระดับปัจเจกบุคคล สร้างความตระหนักในสิทธิและหน้าที่

2.3 พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยสนับสนุนให้มีระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2.4 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้มีคุณภาพ และพอเพียงกับสาขาวิชาที่ขาดแคลน

2.5 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในและนอกระบบครอบคลุมทุกช่วงวัย ให้มีคุณภาพ และพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. นโยบายการพัฒนาเมืองและชุมชน

เป้าหมายเพื่อรองรับการเป็นเมืองศูนย์กลางการค้า การบริการ และการลงทุนของภูมิภาค และประตูสู่อินโดจีน ให้จังหวัดขอนแก่นมีระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ที่ได้มาตรฐาน ประชาชนได้รับบริการด้านการคมนาคมที่ทั่วถึง สะดวก และปลอดภัย มีระบบสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการที่พร้อม บริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารแบบมีส่วนร่วม ให้ประชาชนได้รับความสะดวก ปลอดภัย และพึงพอใจในการรับบริการ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

3.1 พัฒนาระดับโครงข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่งเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ให้ได้มาตรฐานตามหลักวิศวกรรมจราจร และมาตรฐานการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2 พัฒนาเส้นทางเข้าสู่แหล่งเกษตรกรรม ให้เกษตรกรใช้ในการลำเลียงขนส่งผลผลิตทางการเกษตร สู่อู่แหล่งชุมชนและกระจายสินค้าไปยังแหล่งจำหน่ายอย่างทั่วถึง รวดเร็ว

3.3 พัฒนาเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้บริการของสถานีขนส่งผู้โดยสารที่ได้รับถ่ายโอน ให้มีมาตรฐาน สะดวก และปลอดภัย

3.4 ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาระบบเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตเมืองและชุมชน ด้วยการบูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และให้ชุมชนมีส่วนร่วม เสริมสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่ายช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างท้องถิ่น ส่วนราชการ องค์กรเอกชน และชุมชน ให้การช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทันทีทันที่

3.5 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสาธารณสุขปโภค และสาธารณสุขปโภคให้ทั่วถึง ตามศักยภาพความพร้อม และเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

4. นโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

เป้าหมายจะพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจระดับชุมชนให้เข้มแข็ง และสามารถแข่งขันได้ ให้มีการรวมกลุ่มอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ชุมชนสามารถบริหารจัดการและขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างครบวงจร ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการตลาด ผ่านเครือข่ายการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาจากทุกภาคส่วน ควบคู่ไปกับ การพัฒนาชุมชนพึ่งตนเอง ช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และพร้อมรองรับการเติบโตสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาค โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

4.1 ส่งเสริม พัฒนา และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่มีอยู่แล้ว ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพสามารถเชื่อมโยงธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน

พัฒนามาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมกิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว

4.2 ส่งเสริมการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร และลดต้นทุนทางการเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรด้วยระบบเกษตรยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สนับสนุนการผลิตและบริการของชุมชนในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร อาหาร และพลังงาน

4.3 ส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชาชนทั่วไป และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส มีอาชีพและรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ โดยการฝึกอาชีพและสนับสนุนปัจจัยในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามศักยภาพและความต้องการ

4.4 ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างครบวงจร ตั้งแต่กระบวนการผลิต การแปรรูป การออกแบบ การบรรจุภัณฑ์ และการตลาด โดยเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่เพื่อพัฒนาไปสู่วิสาหกิจชุมชน

5. นโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายจะพัฒนาเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นฐานการผลิตภาคเกษตร เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ และสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ให้สามารถป้องกันปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งได้ เพื่อเป็นฐานการผลิตของชุมชน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญประกอบด้วย

5.1 สนับสนุน ส่งเสริมการฟื้นฟู รักษาป่าต้นน้ำลำธาร และการปลูกป่า เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ และความหลากหลายทางชีวภาพ

5.2 พัฒนา ปรับปรุง และฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในแหล่งน้ำที่มีศักยภาพในการกักเก็บน้ำ เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนน้ำ และบรรเทาอุทกภัย จัดหาแหล่งน้ำในระดับไร่นาและชุมชนอย่างทั่วถึง เพื่อให้เพียงพอกับการเกษตร อุปโภค และบริโภค

5.3 พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะและน้ำเสียชุมชน โดยส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด สนับสนุนและพัฒนาระบบการจัดการขยะแบบครบวงจร เสริมสร้างองค์ความรู้แก่ชุมชนในการจัดการน้ำเสียในชุมชน และพัฒนาเครือข่ายชุมชนในการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน

5.4 เสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสร้างชุมชนต้นแบบในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้หลักการคนอยู่ร่วมกับระบบนิเวศอย่างเกื้อกูล

6. นโยบายด้านการบริหารจัดการที่ดี

เป้าหมายเพื่อจะพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง มีระบบบริหารจัดการที่ดี บุคลากรมีความพร้อมและความสามารถในการเรียนรู้ คิดริเริ่ม เปลี่ยนแปลง และปรับตัวได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ สามารถให้บริการสาธารณะที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่เน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยยึดหลักการ ธรรมชาติ ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

6.1 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเทคโนโลยี ระบบสารสนเทศ และนวัตกรรมสมัยใหม่ ในการปฏิบัติงาน และให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน

6.2 พัฒนาขีดความสามารถการบริหารจัดการการเงินการคลังให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้

6.3 พัฒนาขีดสมรรถนะของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้มีคุณภาพสูง มีคุณธรรม จริยธรรมทางอาชีพ และมีความรับผิดชอบ เพื่อให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการและการให้บริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งพัฒนาใน 4 ด้าน คือ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีส่วนร่วม เก่ง และดี

6.4 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนากระบวนการชุมชนเข้มแข็งให้เกิดพลังของคนในชุมชน และมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการพัฒนา และแก้ไขปัญหา

4. การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

4.1 ความหมายและความสำคัญของการวางแผน

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 17 บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำแผนพัฒนาของตนเอง เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาให้บรรลุไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการในอนาคต และสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 ได้กำหนดโครงสร้างและกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมตลอดจนกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของแผนพัฒนา ซึ่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดทำแผนพัฒนา รวม 2 แผนด้วยกัน คือ

1. **แผนยุทธศาสตร์การพัฒน** เป็นแผนพัฒนาระยะยาว โดยเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน

2. **แผนพัฒนาสามปี** เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒน โดยมิตัดลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำ

ขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี และมีความต่อเนื่องที่เป็นแผนก้าวนำครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

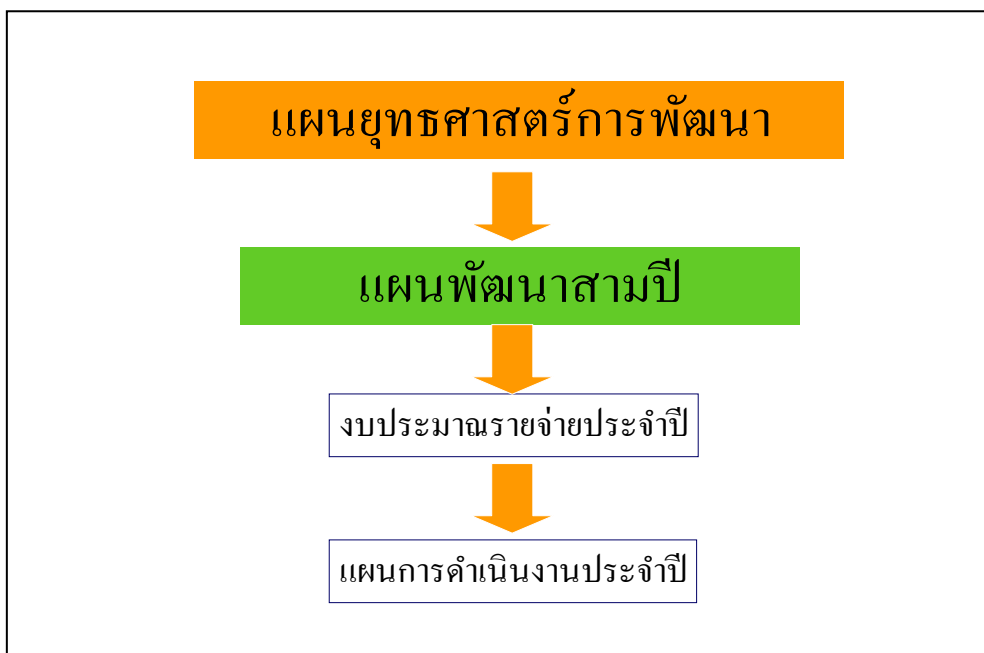
แผนพัฒนาท้องถิ่น จึงเป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความคล่องตัว สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น สามารถตอบสนองปัญหา และความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และนโยบายผู้บริหารท้องถิ่น ภายใต้ศักยภาพการพัฒนาของท้องถิ่นนั้น

4.2 ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

จากคำนิยามของ “แผนพัฒนาสามปี” ดังกล่าวข้างต้น สามารถอธิบายถึงลักษณะของแผนพัฒนาสามปี ได้ดังนี้

- (1) เป็นเอกสารที่แสดงถึงความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (2) เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์การพัฒนาที่ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ท้องถิ่นจะนำไปดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้
- (3) เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ/กิจกรรมพัฒนาที่ท้องถิ่นจะดำเนินการในช่วงระยะเวลา สามปี
- (4) เป็นเอกสารที่แสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปภาพที่ 2 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนากับการจัดทำงบประมาณประจำปี

4.2.1 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

- (1) เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น
- (2) เพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานและบูรณาการโครงการระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น
- (3) เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม การแปลงแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุสู่วิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา รวมทั้งใช้ในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้เกิดความคุ้มค่า และประโยชน์สูงสุด
- (4) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

4.2.2 ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2555 – 2557) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้จัดทำขึ้นตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ซึ่งสรุปขั้นตอนการจัดทำแผนมี 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีและจัดเก็บข้อมูล ขั้นตอนนี้ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

- (1) การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐาน ประเด็นปัญหา และผลการพัฒนาที่ผ่านมา
- (2) การวิเคราะห์ข้อมูล จะประกอบด้วย การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาของท้องถิ่น ประเด็นปัญหาสำคัญ และความต้องการพัฒนาของประชาชนในท้องถิ่น
- (3) การกำหนดประเด็นหลักการพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยมีกิจกรรมดำเนินการ ดังนี้

1) การสรุปนโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และจังหวัด และแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลส่วนจังหวัดขอนแก่น พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

2) จัดการประชุมประชาคมท้องถิ่นร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อพิจารณากำหนดประเด็นหลักการพัฒนาในห้วงระยะสามปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(4) จัดประชุมประชาคมท้องถิ่น เพื่อรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชนจากการจัดเวทีประชาคมท้องถิ่นมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมแผนงาน/โครงการ ขั้นตอนนี้จะเป็นการรวบรวมแผนงาน/โครงการพัฒนาจากส่วนราชการต่าง ๆ และข้อเสนอความต้องการพัฒนาจากประชาคมท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์แผนงาน/โครงการ ในขั้นตอนวิเคราะห์แผนงาน/โครงการนี้ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้กำหนดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ที่กลั่นกรองแผนงาน/โครงการ เพื่อนำไปจัดทำ “ร่าง” แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2555 – 2557) ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- (1) พิจารณาถึงความสอดคล้องของแผนพัฒนากับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น
- (2) พิจารณาถึงความสอดคล้องของแผนพัฒนากับประเด็นหลักการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กำหนดไว้
- (3) พิจารณาความสอดคล้องของแผนพัฒนากับสถานะทางการคลังและทรัพยากรในการบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- (4) จัดเรียงลำดับความสำคัญ และความเร่งด่วนของโครงการ กล่าวคือ โครงการที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและมีความจำเป็นเร่งด่วนมากต้องนำไปปฏิบัติก่อน โดยแยกประเภทของโครงการเป็น 3 ประเภท คือ
 - 1) โครงการที่องค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการเอง
 - 2) โครงการที่องค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการตามที่มีระเบียบ กฎหมายกำหนดไว้
 - 3) โครงการที่องค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น รวมทั้งโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2555 – 2557) ประกอบด้วยกิจกรรม

(1) การยกร่างแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554 – 2557) โดยกองแผนและงบประมาณ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้นำผลจากขั้นตอนที่ 1 – 3 มายกร่างแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2555 - 2557) ตามเค้าโครงที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

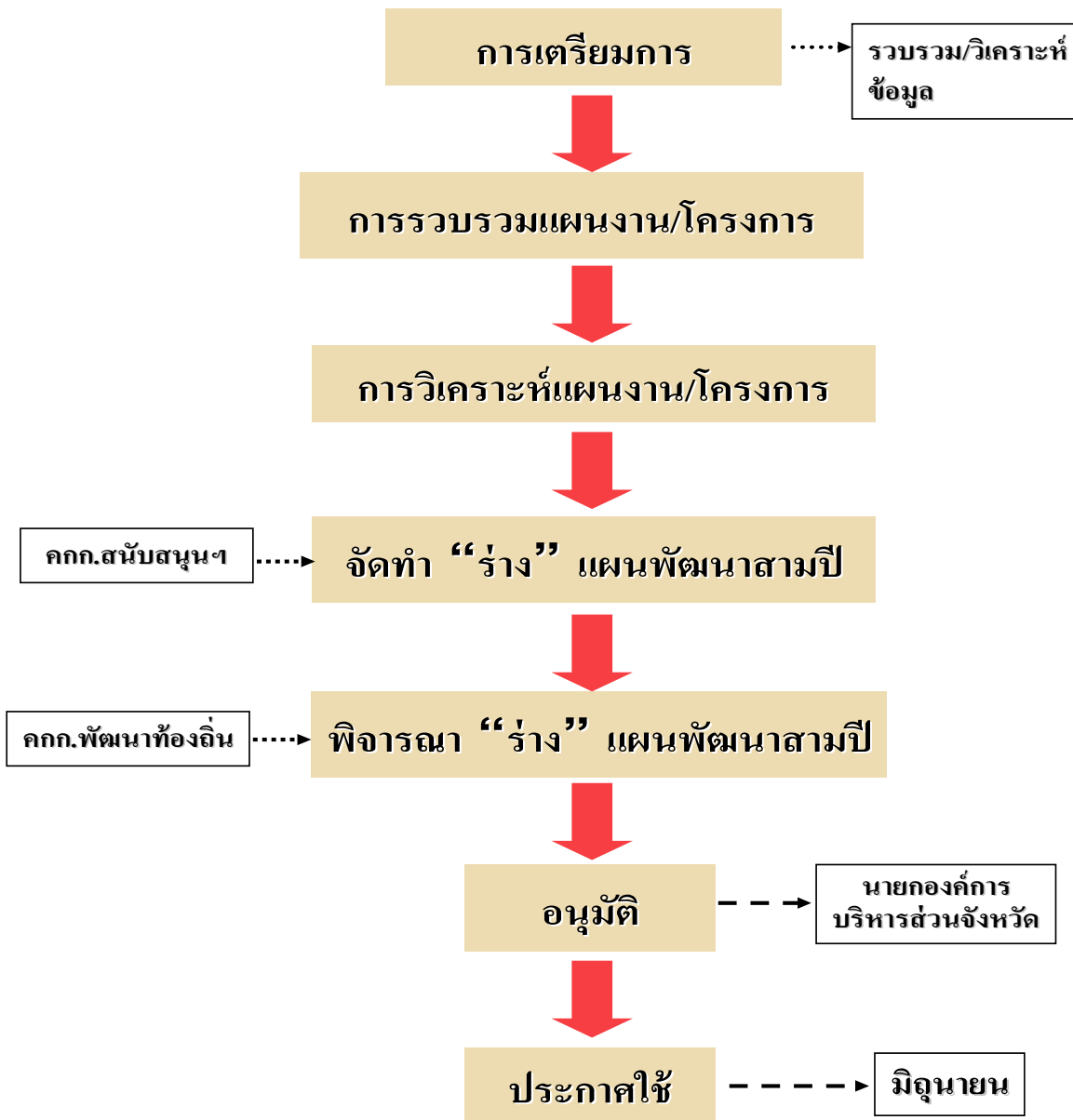
- ส่วนที่ 1 บทนำ
- ส่วนที่ 2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ
- ส่วนที่ 3 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา
- ส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี
- ส่วนที่ 5 บัญชีโครงการพัฒนา
- ส่วนที่ 6 การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผล

(2) ประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อพิจารณาจัดทำ “ร่าง” แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2555 – 2557) ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 5 การพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2555 - 2557) เป็นขั้นตอนการนำเสนอ “ร่าง” แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2555 – 2557) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ต่อคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อพิจารณาให้ความเห็น “ร่าง” แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2555 – 2557) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ก่อนเสนอนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น อนุมัติ และประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การเสนอขออนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2555 - 2557) ขั้นตอนนี้ เป็นการเสนอ “ร่าง” แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2555- 2557) ที่คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ต่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2555-2557)และนำไปเป็นข้อมูลจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2555 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และประกาศให้ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่วกัน รวมทั้งแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดส่งแผนพัฒนาสามปีฯ ที่ประกาศใช้แล้วให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด จังหวัดขอนแก่น พิจารณาให้ความเห็นต่อไป

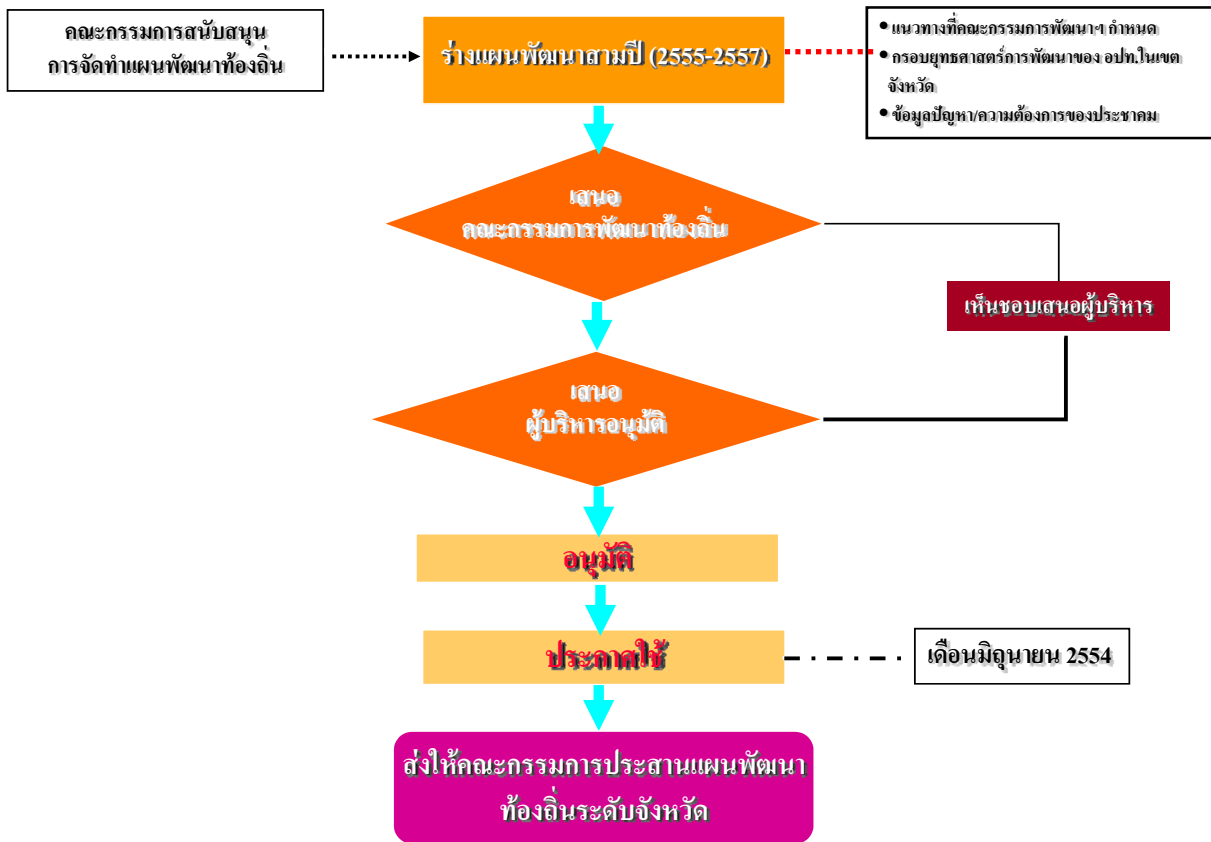
รูปภาพที่ 4 แสดงขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

4.3 ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

- (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีเครื่องมือในการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติในช่วงระยะ 3 ปี ที่ตรงกับประเด็นปัญหาเร่งด่วน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และครอบคลุมการพัฒนาในทุกด้าน รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับแนวนโยบายการพัฒนาในระดับต่าง ๆ สำหรับนำมาใช้ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่สอดคล้องกับสถานะ การคลังและขีดความสามารถของทรัพยากรด้านการบริหารจัดการ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน
- (2) ใช้เป็นเครื่องมือในการประสานและบูรณาการการดำเนิน โครงการพัฒนาระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น
- (3) ใช้ในการกำกับ ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนการประสานและจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2555-2557)

4.4 การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2555 - 2557) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่แสดงรายละเอียด โครงการและกิจกรรมพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ.2555 – 2557) และสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น ในการผลักดันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กำหนดแนวทางที่สำคัญในการนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับจังหวัดไว้ดังนี้

1. การพัฒนาระบบการวางแผนและงบประมาณ

1.1 ให้สำนัก/กอง นำแผนพัฒนาสามปีเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม รวมทั้งการวางแผนงานเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสามปี

1.2 กำหนดวงเงินงบประมาณประจำปี เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและการบูรณาการแผนงานและโครงการในระดับท้องถิ่นตามแผนพัฒนาสามปี

1.3 การทบทวน และปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีเป็นประจำทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

2. การพัฒนาระบบการรายงานและติดตามประเมินผล

2.1 สร้างระบบการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีให้เป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการนำแผนงาน/โครงการ ไปสู่การปฏิบัติ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงการดำเนินงานโครงการให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการในอนาคต

2.2 สร้างกลไกการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปี การติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานขององค์กร ว่าสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายและเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลถือเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ที่จะนำมากำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ขององค์กรในอนาคต โดยกำหนดการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับแผนพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้ดังนี้

การติดตามผล เป็นกระบวนการและวิธีการในการติดตามการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา และต้นทุน โดยมีกระบวนการติดตามผลอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับแผนพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การประเมินผล เป็นกระบวนการในการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับแผนที่กำหนดไว้ รวมถึงการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการแก้ไข ปรับปรุงหรือการขยายขอบเขตหรือการยุติการดำเนินงาน การประเมินผลจึงเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าแผนที่กำหนดไว้ได้มีการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร รวมทั้งยังเป็นตัวชี้วัดว่าแผนที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้น ได้ผลอย่างไร บรรลุผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่

ระยะเวลาในการติดตามและประเมินผล ระยะเวลาที่จะใช้ในการดำเนินการติดตามและประเมินผลของแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2555–2557) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กำหนดเป็น 2 ระยะ คือ

(1) การติดตามและประเมินผลในระหว่างดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ กำหนดจะดำเนินการเป็นรายไตรมาสทุก 3 เดือน เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานว่ามีผลสำเร็จเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมาย และปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานล่าช้า และนำผลที่ได้มาปรับกลยุทธ์การดำเนินงาน เพื่อให้โครงการพัฒนาสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ที่ กำหนดไว้ในแผนพัฒนา

(2) การติดตามและประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนพัฒนาฯ เป็นการติดตามและประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนพัฒนาฯ ในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมถึงความพึงพอใจของประชาชนที่ได้รับจากผลของการพัฒนา เพื่อนำผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลมาทบทวน และปรับแผนพัฒนาให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อปัญหา ความต้องการของประชาชนในระดับพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

3. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบ กำหนดให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แผนงาน/โครงการ รวมทั้งผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการประชาสัมพันธ์ โดยผ่านสื่อต่างๆ อาทิ สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ และสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์ โดยผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน www.kkpao.go.th เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง รวมถึงติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีที่ประกาศใช้

4.5 การติดตามประเมินผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ประกอบด้วย

(1) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น จะเป็นองค์กรรับผิดชอบหลักตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ข้อ 28 กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- 1) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน 3 คน
- 2) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน 2 คน
- 3) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน 2 คน
- 4) หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเอง จำนวน 2 คน
- 5) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน 2 คน

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการและกรรมการ อีกหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ

กรรมการตามข้อ 28 ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับคัดเลือกอีกได้

ข้อ 29 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) กำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- (2) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- (3) รายงานผลและเสนอความคิดเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อ

ผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปีทั้งนี้ให้ปีประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

- (4) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามเห็นสมควร

ข้อ (30) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้หน่วยงานหรือบุคลากรนอกดำเนินการหรือ ร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาได้โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

- (1) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างข้อกำหนดขอบข่าย และรายละเอียดของงานที่จะมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคลากรภายนอกดำเนินการเพื่อเสนอผู้บริหาร ท้องถิ่น
- (2) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงาน
- (3) หน่วยงานหรือบุคลากรภายนอกดำเนินการหรือร่วมมือดำเนินการติดตามและ ประเมินผล
- (4) ให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกที่ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและ ประเมินผล รายงานผลการดำเนินการซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลต่อคณะกรรมการติดตามและ ประเมินผลเพื่อประเมินผลการรายงานผลเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารท้องถิ่น

(1) ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปีทั้งนี้ให้ปีประกาศโดยเปิดเผย ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ข้อ 31 เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมและเพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลกระทรวงมหาดไทย อาจจัดให้มีการติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามความเหมาะสม

4.6 การติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปี

จุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์นั้น คือ การประเมินว่ามีการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติอย่างแท้จริงเพียงใด และได้ผลเป็นอย่างไรเพื่อที่จะสามารถวัดความสัมฤทธิ์ผลของแผนยุทธศาสตร์ได้ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นสมมติฐานในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฉบับต่อไปได้ ดังนั้น การที่จะประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในภาพรวมได้จำเป็นต้องประเมินผลการปฏิบัติในแต่ละแนวทางการพัฒนาก่อน เพื่อนำไปสู่การวัดความสำเร็จของยุทธศาสตร์ ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ว่าการพัฒนาเป็นไปในแนวทางใด บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืนและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์หรือไม่ ดังนั้น ในขั้นต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องติดตามประเมินผลแผนพัฒนาสามปี ให้ได้ข้อมูล ข้อเท็จจริง อันจะนำมาสู่บทสรุปที่ไม่บิดเบือนจากผลการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น

แนวทางและวิธีการขั้นตอนในการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปี

การติดตาม (Monitoring)

การติดตามนั้น จะทำให้เราทราบได้ว่าขณะนี้ได้มีการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์หรือแผนสามปี ถึงระยะใดแล้ว ซึ่งเทคนิคอย่างง่ายที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามได้ เช่น ที่จะทำให้หน่วยงานสามารถ ติดตามได้ว่าการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์หรือแผนสามปีมีการดำเนินการในช่วงใด ตรงกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่แผนปฏิบัติการก็จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าวมาแล้ว

การประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ จำเป็นต้องมีเกณฑ์มาตรฐาน (Standard criteria) และตัวชี้วัด (Indicators) เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินเพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ โดยประกอบด้วยเกณฑ์ที่สำคัญใน 2 ระดับ คือเกณฑ์การประเมินหน่วยงาน และเกณฑ์การประเมิน โครงการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการประเมินผลหน่วยงาน

ประกอบด้วย 7 เกณฑ์ 22 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. เกณฑ์สัมฤทธิ์ผลและการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Achievement)

เป็นการประเมินความสำเร็จโดยพิจารณาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบาย โดยเป็นการประเมินผลขององค์กร 2 ส่วน คือ ผลในภาพรวมและระดับปฏิบัติการ ผลการดำเนินงานจะต้องเปิดเผยให้สาธารณชนทราบอย่างกว้างขวาง อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน อาจเป็นทุกไตรมาส หรือผลการดำเนินงานประจำปีสัมฤทธิ์ผลรวมถึงการดำเนินงานที่มุ่งการบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ในระยะยาว โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญ 2 ประการ คือ

ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ผลผลิตในภาพรวม (Overall outputs) เป็นการประเมินผลผลิตเทียบกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ โดยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายรวมขององค์กรในสายตาของสมาชิกขององค์กรและประชาชนผู้รับบริการ การประเมินผลดังกล่าวมีลักษณะที่เป็นพลวัต (Dynamic) และมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของภายนอกองค์กร

ผลผลิตระดับปฏิบัติการ (Operation outputs) เป็นการประเมินผลโดยพิจารณาระดับการบรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการ โดยอาจพิจารณาจากผลผลิตต่อหน่วยกำลังคนระดับการบริการต่อหน่วยเวลา สัดส่วนของต้นทุนและผลตอบแทน สถานภาพทางการเงิน สินทรัพย์และหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดผลตอบแทน (Non – performing loan) คุณภาพของผลผลิตและบริการสาธารณะประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรขององค์กร การประหยัดพลังงานและการรักษาสภาวะแวดล้อม

2. เกณฑ์ความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม

ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 4 ประการ คือ

(1) การเข้าถึง เน้นความสำคัญในเรื่องโอกาสของประชาชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสในสังคม ให้ได้รับบริการสาธารณะ

(2)การจัดสรรทรัพยากร พิจารณาถึงความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรให้กับประชาชน

(3)การกระจายผลประโยชน์ เน้นความเป็นธรรมในการกระจายผลประโยชน์หรือผลตอบแทนให้แก่สมาชิกในสังคม

(4)ความเสมอภาค เน้นความเป็นธรรมเพื่อให้หลักประกันเรื่องสิทธิและโอกาสในการได้รับบริการสาธารณะโดยปราศจากอคติ ไม่แบ่งกลุ่ม

3. เกณฑ์ความสามารถคุณภาพในการให้บริการ

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ

สมรรถนะของหน่วยงาน เป็นตัวชี้วัดความสามารถในการให้บริการและตอบสนองความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

ความทั่วถึงและเพียงพอ พิจารณาถึงความครอบคลุม ความเพียงพอ และครบถ้วนของการให้บริการทั้งในด้านกลุ่มเป้าหมายที่รับบริการและระยะเวลาที่บริการ

ความถี่ในการให้บริการ เป็นตัวชี้วัดระดับการบริการต่อหน่วยเวลาว่ามีความสม่ำเสมอต่อการกิจนั้นหรือไม่

ประสิทธิภาพการให้บริการ เป็นการชี้วัดประสิทธิภาพขององค์กรที่มุ่งเน้นการบริการที่รวดเร็ว ทันเวลา มีการใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม ซึ่งในทางปฏิบัติจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานการบริการไว้เป็นแนวทาง

4. เกณฑ์ความรับผิดชอบต่อหน่วยงาน

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ

พันธกิจต่อสังคม เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงภารกิจของหน่วยงานที่มีต่อสังคม พิจารณาได้จากวิสัยทัศน์ นโยบาย แผนงานของหน่วยงาน

ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ เป็นตัวชี้วัดถึงความรับผิดชอบต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย

การให้หลักประกันความเสี่ยง เป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญเพื่อให้หลักประกันว่าประชาชนผู้รับบริการจะได้รับความคุ้มครองและหรือการชดเชยจากหน่วยงานหากมีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

การยอมรับข้อผิดพลาด เป็นตัวชี้วัดถึงความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่จะยอมรับต่อสาธารณะชนในกรณีเกิดความผิดพลาดในการบริหารหรือการปฏิบัติงาน

5. เกณฑ์การตอบสนองความต้องการของประชาชน

ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 4 ประการ คือ

การกำหนดประเด็นปัญหา การกำหนดประเด็นปัญหาที่มาจากประชาชนผู้รับบริการและมีการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญ

การรับฟังความคิดเห็น เป็นตัวชี้วัดถึงระบบเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน

มาตรการเชิงยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหา เป็นตัวชี้วัดการตอบสนองในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนผู้รับบริการที่มีทั้งมาตรการระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งเปิดกว้างให้สาธารณะชนได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

ความรวดเร็วในการแก้ปัญหา เป็นตัวชี้วัดการตอบสนองในการแก้ไขปัญหา การให้ความสำคัญและการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ไม่ละเลยเพิกเฉยต่อปัญหา

6. เกณฑ์ความพึงพอใจของลูกค้า

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ประการ คือ

ระดับความพึงพอใจ เป็นตัวชี้วัดความเห็นของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณภาพการปฏิบัติงาน

การยอมรับหรือคัดค้าน เป็นตัวชี้วัดระดับการยอมรับมาตรการ นโยบายของหน่วยงานซึ่งพิจารณาจากสัดส่วนการยอมรับหรือคัดค้าน เนื่องมาจากผลกระทบของนโยบายของหน่วยงาน

7. เกณฑ์ผลเสียหายต่อสังคม

ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 2 ประการ คือ

(1) **ผลกระทบภายนอก** เป็นตัวชี้วัดว่าหน่วยงานก่อให้เกิดผลกระทบซึ่งสร้างความเสียหายจากการดำเนินงานแก่ประชาชนหรือไม่ โดยอาจวัดจากขนาดและความถี่จากการเสียหายที่เกิดขึ้น เช่น การก่อสร้างถนนขวางทางน้ำหลากทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมใหญ่

(2) **ต้นทุนทางสังคม** เป็นตัวชี้วัดผลเสียหายที่สังคมต้องแบกรับ เช่น ค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูบูรณะความเสียหายที่เกิดขึ้น

เกณฑ์และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานจะเป็นการพิจารณาเกณฑ์รวม (Multiple criteria and indicators) และสามารถใช้เป็นกรอบหรือเครื่องมือในการประเมินผลลัพธ์สุดท้ายและผลกระทบในการดำเนินงานในภาพรวมเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระดับการบรรลุผลและการสนองตอบความพึงพอใจของลูกค้าหรือประชากรกลุ่มเป้าหมาย สำหรับค่าตัวแปร (Attributes) อาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะกิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยงาน

เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการ จำเป็นต้องมีเกณฑ์และตัวชี้วัดเพื่อเป็นเครื่องมือกำหนดกรอบทิศทางในการวิเคราะห์และประเมินผลโครงการ ประกอบด้วยเกณฑ์ที่สำคัญ 8 เกณฑ์ด้วยกันคือ

1. เกณฑ์ความก้าวหน้า (Progress)

เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบผลของการดำเนินกิจกรรมกับเป้าหมายที่กำหนดตามแผน การประเมินความก้าวหน้ามุ่งที่จะตอบคำถามว่า การดำเนินกิจกรรมตามโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ เป็นไปตามกรอบเวลาหรือไม่และประสบกับปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

(1) **ผลผลิตเทียบกับเป้าหมายรวมในช่วงเวลา** เป็นการดูสัดส่วนของผลผลิต (Outputs) ของโครงการว่าบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด อาทิ ความยาวของถนนที่สร้างได้ จำนวนแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร สัดส่วนปริมาณ ภารงานการก่อสร้าง เทียบกับเป้าหมายรวมในช่วงเวลาที่กำหนด

(2) **จำนวนกิจกรรมแล้วเสร็จ** เนื่องจากโครงการประกอบด้วยชุดกิจกรรมต่างๆ มากมาย จึงจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดความก้าวหน้า โดยพิจารณาจำนวนกิจกรรมและประเภทของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ทั้งกิจกรรมหลัก กิจกรรมพื้นฐาน กิจกรรมรอง และกิจกรรมเสริม ในช่วงระยะเวลา อาจเป็น สัปดาห์ เดือน ไตรมาส หรือระยะของโครงการ (Phase)

(3) **ทรัพยากรที่ใช้ไปในช่วงเวลา** เป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าของการใช้ทรัพยากรในโครงการ ซึ่งครอบคลุมด้านงบประมาณโครงการ ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ไป งบประมาณที่อยู่ระหว่างผูกพัน เงินงวดและแผนการใช้จ่ายงบประมาณโครงการ และอัตราการใช้นุศาสตร์สัมพันธ์กับเวลา ในรูปของ คน - วัน (Man - Day) หรือ คน - เดือน (Man - Month)

(4) **ระยะเวลาที่ใช้ไป** เป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าเพื่อดูว่าใช้เวลาไปเท่าใดแล้ว และเหลือระยะเวลาอีกเท่าใดคงจะครบกำหนดแล้วเสร็จ โดยจะสามารถใช้เป็นเกณฑ์ประเมินและควบคุมกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายด้านเวลา และเพื่อทราบถึงระยะเวลาที่จะต้องใช้จ่ายจริงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายรวม

2. เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Effectiveness)

การประเมินประสิทธิภาพเป็นการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้ กับทรัพยากรที่ใช้ไปในการดำเนินงาน ทรัพยากรที่ใช้นอกจากงบประมาณแล้ว ยังหมายรวมถึงทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการจัดการและเวลาที่ใช้ไปในการดำเนินงาน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

(1) **สัดส่วนผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย** เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการเงินของโครงการ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่เหมาะสมและคุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งจะช่วยให้เกิดการใช้จ่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมประโยชน์ ลดค่าใช้จ่ายและประหยัดต้นทุนการผลิต

(2) **ผลิตภาพต่อกำลังคน** เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตต่อบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่โครงการ ซึ่งนอกจากจะเป็นตัวชี้ถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานแล้ว ยังแสดงถึงสมรรถนะและศักยภาพของทรัพยากรบุคคลในการดำเนินโครงการ และจะเป็นแนวทางในการปรับขนาดกำลังคนที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม และการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในระยะยาวอีกด้วย

(3) **ผลิตภาพต่อหน่วยเวลา** เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตในช่วงเวลา อาทิ จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการอบรมอาชีพเสริมนอกภาคเกษตรต่อเดือน จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนต่อตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในแต่ละปี จำนวนผู้ประกอบการรายย่อยที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในแต่ละช่วงไตรมาส

(4) **การประหยัดทรัพยากรการจัดการ** เป็นตัวชี้วัดความสามารถของโครงการในการประหยัดทรัพยากรทางการบริหารจัดการ อาทิ การปรับลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในการดำเนินโครงการ การตัดทอนขั้นตอนการปฏิบัติซึ่งส่งผลต่อการลดค่าใช้จ่ายของโครงการ การประหยัดค่าพลังงานและค่าสาธารณูปโภคเป็นร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม

3. เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness)

การประเมินประสิทธิผล เป็นเกณฑ์พิจารณาระดับการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะด้าน โดยดูจากผลลัพธ์จากการดำเนินงาน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของประชากรกลุ่มเป้าหมายตามโครงการประกอบด้วย ตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

ระดับการบรรลุเป้าหมาย เป็นตัวชี้วัดว่าโครงการบรรลุเป้าหมายด้านใดบ้างและการบรรลุเป้าหมายส่งผลต่อประชากรเป้าหมายอย่างไร โดยสามารถวัดการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและคุณภาพของประชากรเป้าหมาย อาทิ การบรรลุเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ สังคม

ระดับการมีส่วนร่วม เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยให้ความสำคัญกับมิติการมีส่วนร่วม โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อระดับความสำเร็จมากน้อยเพียงไร และโครงการจะปรับปรุงส่งเสริมการมีส่วนร่วมได้อย่างไร ระดับการมีส่วนร่วมสามารถวัดจาก จำนวนประชากร ความถี่ระดับและกิจกรรม ซึ่งครอบคลุมการร่วมตัดสินใจ วางแผนติดตามผล

ระดับความพอใจ เป็นเกณฑ์วัดระดับการยอมรับ โดยอาจพิจารณาจากสัดส่วนของประชาชนเป้าหมายที่พึงพอใจกับบริการของรัฐ สัดส่วนของครัวเรือนที่พอใจการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่พึงพอใจในมาตรการตามโครงการ

ความเสี่ยงของโครงการ เป็นตัวชี้วัดประสิทธิผลเพื่อดูว่าโครงการมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายด้านใดด้านหนึ่งหรือเป้าหมายรวมของโครงการหรือไม่ ซึ่งค่าความเสี่ยงจะประเมินจากการเปลี่ยนแปลงสถานะแวดล้อมของโครงการ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมทั้งระยะสั้นและระยะยาว

4. เกณฑ์ผลกระทบ (Impacts)

เป็นการพิจารณาผลกระทบโดยรวมต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย ชุมชน สังคมและหน่วยงานในภาพรวม เป็นผลกระทบระยะยาว ผลกระทบอาจมีทั้งที่มุ่งหวัง (Intended impacts) และผลกระทบที่ไม่ได้มุ่งหวัง (Unintended impacts) ซึ่งอาจเป็นผลด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ประการคือ

คุณภาพชีวิต เป็นตัวชี้วัดผลกระทบต่อการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มเป้าหมาย อาทิ รายได้ ความเป็นอยู่ โอกาสทางการศึกษา การมีงานทำ สุขอนามัย สภาพแวดล้อมของครัวเรือน ชุมชน โดยสามารถวัดจากสัดส่วนครัวเรือนหรือประชากรที่ได้รับบริการจากโครงการพัฒนาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดี หรือมาตรฐานการดำรงชีวิต

ทัศนคติและความเข้าใจ เป็นตัวชี้วัดผลกระทบโดยมุ่งเรื่องทัศนคติและความเข้าใจของประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อโครงการ โดยสามารถวัดระดับ (Scale) ทั้งเชิงบวกและลบต่อตัวโครงการเอง โดยเฉพาะวัตถุประสงค์และมาตรการนโยบายผลประโยชน์ของโครงการ ความพึงพอใจในการรับบริการ และทัศนคติต่อผู้บริหารและเจ้าหน้าที่โครงการ

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นตัวชี้วัดผลกระทบโดยให้ความสำคัญเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย โดยเปรียบเทียบระยะก่อนและหลังมีโครงการ อาทิ สัดส่วนของครัวเรือนที่ยอมรับเทคโนโลยีการผลิตที่รักษาสิ่งแวดล้อม จำนวนเกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบธรรมชาติมากยิ่งขึ้น การปฏิบัติของการใช้รถยนต์โดยสารสาธารณะมากขึ้น การออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น และลดละพฤติกรรมที่ก่อมลพิษ การลดพฤติกรรมการประพศุติมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่

5. เกณฑ์ความสอดคล้อง (Relevance)

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องมุ่งพิจารณาว่าวัตถุประสงค์ของโครงการ สอดคล้องกับความต้องการหรือสามารถแก้ไขปัญหาตามที่กำหนดไว้แต่ต้นหรือไม่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการประเมินความต้องการที่แท้จริง ตลอดจนจะต้องตอบคำถามด้วยว่า แนวทางและกลยุทธ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาที่เป็นจริงได้หรือไม่ ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 3 ประการ คือ

ประเด็นปัญหาหลัก ซึ่งพิจารณาจากจำนวนเรื่องหรือประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ทั้งที่ได้รับการแก้ไขแล้วและที่ยังไม่สามารถแก้ไข รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาตามความเร่งด่วน ตามความรุนแรงของปัญหา

มาตรการหรือกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา เป็นตัวชี้วัดความสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นมาตรการทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยสามารถดูได้จากมาตรการที่ผู้บริหารโครงการนำมาใช้ตลอดช่วงระยะเวลาของการดำเนินโครงการ และความสอดคล้องกับปัญหาหลัก

ความต้องการหรือข้อเรียกร้องของประชากรกลุ่มเป้าหมาย เป็นตัวชี้วัดถึงความต้องการของผู้รับบริการในการแก้ไขปัญหาที่ประสบปัญหา อาทิ คำร้องเรียน ข้อร้องทุกข์ ให้แก้ไขปัญหาเพื่อสนองตอบประชากรกลุ่มเป้าหมายโครงการที่ไม่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการ หรือได้รับความเสียหายจากการดำเนินโครงการซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดความสอดคล้องในการดำเนินโครงการและสนองตอบต่อความต้องการของประชากรเป้าหมาย

6. เกณฑ์ความยั่งยืน (Sustainability)

เป็นเกณฑ์การพิจารณาที่สืบเนื่องจากความสอดคล้อง โดยพิจารณาระดับความต่อเนื่องของกิจกรรมว่าจะสามารถดำเนินต่อไปได้โดยไม่มีการใช้งบประมาณจากภายนอกโครงการ ความสามารถในการเลี้ยงตัวเองได้นอกจากนี้ยังหมายถึงความสามารถในการขยายกิจกรรมไปยังพื้นที่แห่งใหม่ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 3 ประการ คือ

ความอยู่รอดด้านเศรษฐกิจ (Economic viability) เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรทางการเงินของโครงการ อาทิ จำนวนงบประมาณของโครงการ แผนการใช้จ่ายงบประมาณภาระผูกพัน สัดส่วนค่าใช้จ่ายเทียบกับผลผลิตที่ได้ ปริมาณเงินทุนสำรอง แหล่งสนับสนุนงบประมาณปริมาณงบประมาณหรือเงินทุนหมุนเวียน จำนวนและขนาดกองทุนดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงความอยู่รอดทางเศรษฐกิจของโครงการ

สมรรถนะด้านสถาบัน (Institutional capacity) เป็นตัวชี้วัดความสามารถของหน่วยงานในการบริหารโครงการ การพัฒนาองค์กรประชาชน การมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มเป้าหมายในกระบวนการตัดสินใจ การวางแผนงานและบริหารโครงการ และการปรับปรุงระเบียบวิธีการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินโครงการ

(3) ความเป็นไปได้ในการขยายผล เป็นตัวชี้วัดความยั่งยืนโดยพิจารณาความสามารถในการพึ่งตัวเองโอกาสและช่องทางในการขยายผลการดำเนินโครงการกรณีโครงการประสบผลสำเร็จด้วยดี ทั้งการขยายผลตามแนวราบ กล่าวคือ การเพิ่มกิจกรรมโครงการ การเพิ่มจำนวนประชากรเป้าหมาย การขยายกำลังผลิตของโครงการเดิม และการขยายผลในแนวดิ่ง ได้แก่ การขยายพื้นที่โครงการ การขยายเครือข่ายโครงการออกไปทั่วภูมิภาค และการยกระดับโครงการเป็นระดับชาติ

7. เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity)

เป็นเกณฑ์ที่มุ่งให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม (Social equity) โดยพิจารณาถึงผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินโครงการ โดยยึดหลักการว่าประชากรกลุ่มเป้าหมายจะได้รับหลักประกันเรื่องความเป็นธรรม ความเสมอภาค ความทั่วถึง ในการรับบริการ การจัดสรรคุณค่า (Values) และการกระจายผลตอบแทนที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ประการ คือ

ความเป็นธรรมระหว่างกลุ่มอาชีพ เป็นตัวชี้วัดความเป็นธรรมโดยให้ความสำคัญทุกกลุ่มย่อย ในสังคม อาทิ ความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรแหล่งน้ำแก่กลุ่มเกษตรและกลุ่มอาชีพอื่น การจัดหาตำแหน่งให้กับผู้ว่างงานและผู้ถูกเลิกจ้าง มาตรการลดผลกระทบทางสังคม ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจที่จัดให้ประชากรทุกสาขาอาชีพ

ความเป็นธรรมระหว่างเพศ เป็นตัวชี้วัดที่ให้ความสำคัญเรื่องความเป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญมากขึ้นในการประเมินโครงการพัฒนา โดยดูว่าการดำเนินโครงการให้ความเสมอภาคระหว่างเพศ หรือมีการเลือกปฏิบัติระหว่างเพศ (Gender discrimination) หรือไม่ โดยสามารถพิจารณาเรื่องความเท่าเทียมในโอกาส บทบาทระหว่างหญิง/ชาย การปฏิบัติที่เคารพสิทธิของสตรี

ความเป็นธรรมระหว่างชนรุ่น (Intergenerational equity) เป็นตัวชี้วัดที่เน้นความเป็นธรรมระหว่างชนรุ่น ระหว่างรุ่นปัจจุบันและชนรุ่นอนาคต (Future generation) ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการจัดสรรและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดหาพลังงาน โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ โครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบด้านสังคม โดยคำนึงถึงชนรุ่นอนาคตซึ่งจะเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจและการดำเนินโครงการในปัจจุบัน

8. เกณฑ์ความเสียหายของโครงการ (Externalities)

เป็นเกณฑ์ที่สำคัญในการประเมินโครงการเพื่อเป็นหลักประกันว่าการดำเนินโครงการจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบด้านลบต่อสังคมหรือชุมชนประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 3 ประการ คือ

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เป็นตัวชี้วัดความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินโครงการ โดยเป็นการวัดและประเมินเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment – EIA) ในช่วงก่อนทำโครงการ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับผิชอบและมีการชดเชยความเสียหายจากผลกระทบในลักษณะที่เหมาะสมและเป็นธรรมแก่ผู้เสียหาย เพื่อเป็นหลักประกันความเสี่ยงให้กับสังคม เป็นมาตรฐานของผู้อนุมัติและผู้ดำเนินโครงการ

(2) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เป็นตัวชี้วัดผลกระทบหรือความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากโครงการพัฒนาของรัฐ ในลักษณะของผลกระทบภายนอก (Externalities) ซึ่งสร้างภาระให้กับประชาชนและชุมชนโดยรอบที่ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายเป็นต้นทุนทางสังคม (Social costs) ที่ต้องเสียไป อาทิ พื้นที่การเกษตรที่ถูกน้ำท่วมเสียหายจากโครงการสร้างเขื่อน

(3) ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นตัวชี้วัดความเสียหายที่เกิดจากการดำเนินโครงการและส่งผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน อาทิ การดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การสูญเสียโครงสร้าง แบบแผนและวิถีการดำเนินชีวิตที่ดี ความเสื่อมถอยของขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ความเชื่อ ความเอื้ออาทร ความร่วมมือและความช่วยเหลือเกื้อกูลของชุมชนดั้งเดิม

เกณฑ์และตัวชี้วัดดังกล่าวข้างต้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการ ซึ่งครอบคลุมมิติด้าน เศรษฐกิจ สังคม มิติด้านการบริการจัดการ มิติด้านทรัพยากร และมิติด้านสิ่งแวดล้อมเกณฑ์และตัวชี้วัด จะเป็นประโยชน์ในการติดตาม และประเมินผลโครงการ ในลักษณะที่เป็นพลวัตร ในทุกขั้นตอนของกระบวนการโครงการ

เพื่อวัดถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ซึ่งในทางปฏิบัติจำเป็นต้องนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะโครงการ โดยกำหนดและวัดตัวแปรเฉพาะเพื่อประมวลเป็นตัวชี้วัดรวม (COM posit indicators) ของแต่ละโครงการต่อไป

4.6 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจ และปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐทุกระดับ ร่วมคิดติดตามประเมินผลและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อประชาชน ชุมชนและเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่

5.7 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

1.1 ความหมาย

ความหมายของการมีส่วนร่วมอย่างกว้างๆ เช่น การมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจ การให้ประชาชนเข้าร่วมกับกระบวนการตัดสินใจและกระบวนการดำเนินการของโครงการ ตลอดจนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการเหล่านี้ ล้วนเป็นข้อความที่ดูจะมีความคล่องตัว ดูเป็นการปฏิบัติงานที่จริงจัง ซึ่งบ่งบอกว่าโครงการหรือแผนงานนั้น การมีส่วนร่วมจะมีการกำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไร สำหรับความหมายของการมีส่วนร่วมที่ระบุค่อนข้างเฉพาะเจาะจง เช่น การที่จะให้ประชาชนมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมแก้ปัญหาของเขา ให้เขาเป็นผู้มีความริเริ่มและมุ่งใช้ความพยายามและความเป็นตัวของตัวเองเข้าดำเนินการและความคุ้มครองพยาบาลและระเบียบในสถาบันต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ ก็เป็นการแสดงถึงความหมายที่บอกถึงสภาพการมีส่วนร่วมที่เน้นให้กลุ่มร่วมดำเนินการ และมีจุดสำคัญที่จะให้การมีส่วนร่วมนั้นเป็นการปฏิบัติอย่างแท้จริง มิใช่เป็นไปอย่างเฉยเมยหรือมีส่วนร่วมพอเป็นพิธีเท่านั้น

Goodman (อ้างใน พงษ์ธร ธัญญสิริ, 2543 : 37) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง

1. กระบวนการซึ่งมวลชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่างๆ ของกิจกรรมของส่วนรวม
2. มวลชนที่เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน ตลอดจนทรัพยากรของตนต่อกิจกรรมนั้นๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การเกี่ยวข้องของกิจกรรมต่างๆ ของมวลชน ในกิจกรรมต่างๆ จะมี 2 ด้าน คือ

2.1 ด้านความคิดหรือกำหนดนโยบาย ซึ่งแบ่งได้อีก 3 ระดับคือ

- มวลชนเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อคิดเห็น (Information Input)
- มวลชนมีส่วนแบ่งในอำนาจตัดสินใจ (Share Decision Making)
- มวลชนเป็นผู้กำหนดนโยบาย (Policy Formulation)

2.2 ด้านทำหรือดำเนินการตามนโยบาย ซึ่งแบ่งได้อีก 3 ระดับ คือ

- ร่วมกำหนดเป้าหมายแผนงาน

(Participation on Formulating Objective and Plan)

- ร่วมดำเนินการในกระบวนการจัดการ
(Participating on Management Resources)
- ร่วมหนุนช่วยทรัพยากรการบริหาร
(Supporting on Management Resources)

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 20) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อถึงตัวประชาชน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 183) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้ (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527 : 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน การสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งรูปแบบส่วนบุคคล กลุ่มชนสมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน

ปรีชญา เวสารัชช์ (2528 : 5) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าหมายถึง การที่ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยการใช้ความพยายามหรือใช้ทรัพยากรบางอย่างส่วนตน ในกิจกรรมซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาของชุมชน

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2528 : 288) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าหมายถึง พฤติกรรมอันก่อปรด้วยกรร่วมและสมยอมตามพฤติกรรมที่คาดหวังของกลุ่มทางการและไม่ใช่ทางการ หรือในความหมายก็คือ การที่ประชาชนก่อให้เกิดสิ่งต่างๆ ร่วมกันนั่นเอง

กล่าวโดยสรุปแล้ว “การมีส่วนร่วม” ของประชาชนมีความหมายเป็น 2 นัยด้วยกัน คือ
(พรชัย รัชมีแพทย์, 2540 : 225-226)

1. ความหมายอย่างกว้าง การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของประเทศ และการบริหารประเทศ โดยผ่านกระบวนการทางการเมือง เช่น การเป็นผู้บริหารพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเป็นรัฐมนตรี การเป็นคณะรัฐมนตรี เป็นต้น รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นและ การเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

2. ความหมายอย่างแคบ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปช่วยสนับสนุนงานซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยกระทำภายในกรอบของกฎหมายหรือนโยบายของรัฐ เงื่อนไขและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

การที่ชุมชนจะตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมกันในงานยุติธรรมชุมชน และร่วมรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งระบบนั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

และสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งเป็นการรับรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากภายนอก ดังมีผู้ให้ความเห็นไว้ดังต่อไปนี้

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527 : 212-213) กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ 8 ประการ คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร
2. ร่วมคิดหรือสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาขององค์กร หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร หรือสนองความต้องการขององค์กร
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือ โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัดหรือแก้ไขและสนองความต้องการขององค์กร
4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุน โครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมควบคุม ติดตามประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้เกิดประโยชน์ได้ตลอดไป

1.3 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน

องค์การสหประชาชาติ (United Nations, 1981) ได้รวบรวมรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1.3.1 การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง ซึ่งเป็นไปโดยการอาสาสมัครหรือการรวมตัวกันขึ้นเองเพื่อแก้ไขปัญหาของกลุ่มของตนเอง โดยเน้นการกระทำที่มีได้รับการช่วยเหลือจากภายนอกซึ่งมีรูปแบบที่เป็นเป้าหมาย

1.3.2 การมีส่วนร่วมแบบชักนำ ซึ่งเป็นการเข้าร่วมโดยต้องการความเห็นชอบหรือสนับสนุนโดยรัฐบาล เป็นรูปแบบโดยทั่วไปของประเทศที่กำลังพัฒนา

1.3.3 การมีส่วนร่วมแบบบังคับ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินนโยบายของรัฐบาลภายใต้การจัดการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือโดยการบังคับโดยตรง รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ผู้กระทำได้รับผลทันที แต่จะไม่ได้รับผลระยะยาว และจะมีผลเสียคือไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในที่สุด

1.4 แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชน

สมถักษณา ไชยเสริฐ (2549 : 142-149) ได้แบ่งแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 3 ด้านหลัก คือ ด้านประชาชน (Public) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) และด้านภาครัฐ โดยการมีส่วนร่วม (Participation) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ประชาชนที่เป็นบุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินการพัฒนา ช่วยเหลือ สนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ หรือกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล เพื่อให้เกิดการยอมรับ และก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกันทุกฝ่าย

เงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วม มี 3 ประการ คือ

1. ต้องมีอิสรภาพ หมายถึง มีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ การถูกบังคับให้เข้าร่วมไม่ว่าจะในรูปแบบใด ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม
2. ต้องมีความเสมอภาค บุคคลที่เข้าร่วมในกิจกรรมใดจะต้องมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ
3. ต้องมีความสามารถ บุคคลหรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ หมายความว่า ในบางกิจกรรมแม้จะกำหนดว่าผู้เข้าร่วมมีเสรีภาพและเสมอภาค แต่กิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย การมีส่วนร่วมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม มี 3 ด้าน คือ

1. ต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายชัดเจน การให้บุคคลเข้าร่วมในกิจกรรมหนึ่ง ๆ จะต้องมีความชัดเจนและเป้าหมายที่ชัดเจนว่าเป็นไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมจะได้ตัดสินใจดีกว่าควรเข้าร่วมหรือไม่
2. ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย การให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อให้บุคคลจะได้ตัดสินใจว่าควรเข้าร่วมหรือไม่
3. ต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย การให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมจะต้องระบุกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปกลุ่มบุคคลเป้าหมายมักถูกจำกัดโดยกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้วโดยพื้นฐานโดยแท้จริงนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมอาจจะไม่สามารถกระทำได้ในทุก ประเด็น ดังนั้น จึงมีแนวทางทั่ว ๆ ไปบางประการเกี่ยวกับประเด็นที่ควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ได้แก่
 1. การตัดสินใจและผลกระทบที่สำคัญ
 2. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อบางคนมากกว่าคนอื่น
 3. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางคนหรือกลุ่มคนที่มีอยู่เดิม
 4. การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้ว
 5. ความจำเป็นเพื่อให้มีการสนับสนุนต่อผลการตัดสินใจ

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของบุคคลจึงมีอยู่ในเกือบทุกกิจกรรมของสังคม ขึ้นอยู่กับความสนใจและประเด็นในการพิจารณา แต่มีเงื่อนไขพื้นฐานในการมีส่วนร่วมว่าต้องมีอิสรภาพ ความเสมอภาค และความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย และต้องมีกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการมีส่วนร่วมดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดการมีส่วนร่วม เป็นการกระจายโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วม และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากบุคคล

การมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน และส่งเสริมธรรมาภิบาลตลอดจนการบริหารงาน หากการมีส่วนร่วมมากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันนักการเมืองจากการกำหนดนโยบายที่

ไม่เหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมยังเป็นการสร้างความมั่นใจว่าเสียงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะมีคนรับฟัง อีกทั้งความต้องการหรือความปรารถนาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก็จะได้รับการตอบสนองระดับขั้นและเครื่องมือของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมระดับขั้นของการมีส่วนร่วมมี 4 ระดับ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

การให้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมนั้นสามารถทำได้ในหลายระดับ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารแต่ละยุคว่าจะให้ความสำคัญต่อของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากน้อยต่างกัน คือ

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นผู้ใช้อำนาจ หมายถึง ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าจัดการหรือดำเนินการเอง โดยไม่มีการติดต่อกับผู้บริหารก่อน ซึ่งอาจมีการตอบโต้จากผู้บริหาร เช่น การตั้งศาลเตี้ย การเดินขบวน การเข้ายึดสถานที่ของทางราชการเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม เป็นต้น โดยในรูปที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับอำนาจของผู้บริหาร ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อกัน กล่าวคือ ถ้าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมมาก ผู้บริหารก็จะมีอำนาจน้อยลงหรือในทางกลับกัน
2. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้บริหารร่วมกันแก้ปัญหา โดยมีอำนาจเท่าเทียมกัน เช่น โครงการทำความสะอาดหมู่บ้าน การสร้างถนน และขุดบ่อน้ำในหมู่บ้าน เป็นต้น
3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่ปรึกษา หมายถึง ผู้บริหารของความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตั้งใจที่จะกระทำตามความเห็นนั้น แต่ก็ยังมีอำนาจที่จะไม่รับความคิดเห็นนั้นไปปฏิบัติ เช่น การตั้งคณะกรรมการเพื่อการประสานงานระหว่างประชาชนและส่วนราชการ การแต่งตั้งคณะที่ปรึกษา การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเฉพาะกลุ่ม เป็นต้น
4. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็น ผู้บริหารให้โอกาสผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็นในบางเรื่อง แต่มักจะไม่นำความเห็นไปปฏิบัติและยังมีอำนาจที่จะไม่รับฟังความคิดเห็นนั้น เช่น การประชุมใหญ่ที่ให้โอกาสผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนได้แสดงความคิดเห็น การขอความเห็นในกฎระเบียบที่กำลังจะนำออกมาใช้
5. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ เป็นการแถลงข่าวสาร/หรือมติด่าง ๆ ให้รับทราบ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจมีปฏิกิริยาโต้ตอบหรือไม่ก็ได้ เช่น การแถลงถึงโครงการต่าง ๆ ที่มีมติให้ดำเนินการ การริเริ่มกฎหมายต่าง ๆ และการเวนคืนที่ดิน เป็นต้น
6. ผู้บริหารใช้อำนาจ กล่าวคือ ผู้บริหารใช้อำนาจจัดการโดยไม่แจ้งให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบล่วงหน้า เช่น การสืบสวน จับกุมผู้กระทำความผิดกรณีต่าง ๆ โดยไม่ต้องให้ทราบล่วงหน้า เป็นต้นจากการศึกษาลำดับขั้นของการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม นั้น พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมดำเนินการ และมีส่วนร่วมสนับสนุน ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นมีหลายระดับ ขึ้นอยู่กับให้ความสำคัญของผู้บริหารด้วย ซึ่งสามารถจัดลำดับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นผู้ใช้อำนาจ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่ปรึกษา ผู้มีส่วนได้

ส่วนเสียแสดงความคิดเห็น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ และผู้บริหารใช้อำนาจวิธีการแบ่งระดับชั้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาจแบ่งได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ การแบ่งระดับชั้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียอาจแบ่งได้จากระดับต่ำสุดไปหาระดับสูงสุด ออกเป็น 7 ระดับ และจำนวนผู้มีส่วนได้เสียที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละระดับจะเป็นปฏิภาคกับระดับของการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนผู้มีส่วนได้เสียที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนผู้มีส่วนได้เสียที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียเรียงตามลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ได้แก่ (1) ระดับการให้ข้อมูล (2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย (3) ระดับการปรึกษาหารือ (4) ระดับการวางแผนร่วมกันจนถึงร่วมกันตัดสินใจ (5) ระดับการร่วมปฏิบัติ (6) ร่วมติดตามตรวจสอบ และ (7) ระดับการควบคุมโดยผู้มีส่วนได้เสีย

(1) ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุด และเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการแต่ไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องกับใดๆ วิธีการให้ข้อมูลอาจทำได้หลายวิธี เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ

(2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือ ผู้วางแผนโครงการเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น และประเด็นในการประเมินข้อดีข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการริเริ่มโครงการต่าง ๆ และการบรรยายให้ผู้มีส่วนได้เสียฟังเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ แล้วขอความคิดเห็นจากผู้ฟัง เป็นต้น

(3) ระดับการปรึกษาหารือ เป็นระดับชั้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียที่สูงกว่าการเปิดรับความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย เป็นการเจรจากันอย่างเป็นทางการ ระหว่างผู้วางแผนโครงการและผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือระบุประเด็นหรือข้อสงสัยต่าง ๆ เช่น การจัดประชุม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

(4) ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าการปรึกษาหารือ กล่าวคือ เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผนเตรียมโครงการและผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ เหมาะสมที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การให้อนุญาตโครงการเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง และการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน เป็นต้น

(5) ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับขั้นที่สูงถัดไปจากระดับการวางแผนร่วมกัน คือ เป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการกับผู้มีส่วนได้เสียร่วมกันดำเนินโครงการ เป็นขั้นการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

(6) ร่วมติดตามตรวจสอบ ประเมินผล เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่มีผู้เข้าร่วมน้อย แต่มีประโยชน์ที่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบสามารถคอยติดตามการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ได้ รูปแบบของการติดตามตรวจสอบ หรือประเมินผล อาจอยู่ในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลที่มาจากหลายฝ่าย การสอบถามผู้มีส่วนได้เสีย โดยการทำการสำรวจเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียประเมิน เป็นต้น

(7) ระดับการควบคุมโดยผู้มีส่วนได้เสีย เป็นระดับสูงสุดของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ เป็นต้น ข้อสังเกตเกี่ยวกับการลงประชามติ มี 2 ประการ คือ ประการแรก การลงประชามติจะสะท้อนถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียได้ดีเพียงใด อย่างน้อยขึ้นอยู่กับความชัดเจนของประเด็นที่จะลงประชามติ และการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของประเด็นดังกล่าวให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าใจอย่างสมบูรณ์และทั่วถึงเพียงใด และประการที่สอง ในประเทศที่มีการพัฒนาทางการเมืองแล้ว ผลของการลงประชามติจะมีผลบังคับให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตาม

4.7 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

4.7.1 แนวคิดความพึงพอใจ

มีผู้ให้แนวคิดความพึงพอใจตามความหมายของความพึงพอใจไว้หลากหลาย ดังนี้

พิทักษ์ ตรีขุทิม (2538, 24) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเชิงการประมาณค่า ซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทัศนคติ

Davis (1958, อ้างถึงใน จรรยา ศิริพร, 2537 หน้า 14) เห็นว่า ความพึงพอใจของมนุษย์ คือ ความพยายามที่จะจัดความตึงเครียดหรือความกระวนกระวาย เมื่อจัดสิ่งต่าง ๆ ได้แล้ว มนุษย์ย่อมได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ตนต้องการ

John D. millet (อ้างถึงใน จรรยา ศิริพร, 2537 หน้า 17) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจในการให้บริการดังนี้

1. การให้บริการที่เท่าเทียมกัน คือ การให้บริการที่มีความยุติธรรม เสมอภาคและเสมอหน้า
2. การให้บริการรวดเร็วตลอดเวลา คือ การให้บริการตามลักษณะความจำเป็นรีบด่วน
3. การให้บริการที่มากพอ คือ การให้บริการที่มากพอในด้านสถานที่บุคลากรและวัสดุ
4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง คือ การให้บริการที่สม่ำเสมอ
5. การให้บริการที่มีความก้าวหน้า คือ การพัฒนางานบริการทางด้านปริมาณและคุณภาพ

จากแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจที่กล่าวมา พอสรุป แนวคิดความพึงพอใจ ได้ว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น จากการได้รับบริการ ในเชิงประมาณคุณค่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

4.7.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

เมื่อได้ทบทวนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความพึงพอใจของมนุษย์ในด้านความรู้สึก ความคิดเห็นต่ออารมณ์ การตอบสนองต่อสภาพการณ์ต่าง ๆ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ตามลักษณะความพึงพอใจ ได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการบริการมีความสำคัญต่อการดำเนินงานบริการให้เป็นที่ไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งมีลักษณะทั่วไป ดังนี้ (อ้างใน รพีพร โพธิ์สิงห์, 2543)

ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัว การตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่น และสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์การเรียนรู้เรียนรู้ สิ่งที่จะได้รับตอบแทนแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์ การบริการก็เช่นเดียวกันบุคคลรับรู้หลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับการบริการ ไม่ว่าจะ เป็นประเภทของการบริการหรือคุณภาพของการบริการ ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมผัสบริการต่าง ๆ หากเป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยสามารถทำให้ผู้รับบริการได้รับสิ่งที่คาดหวังก็ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี และพึงพอใจ

1.2 ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์หนึ่ง ในสถานการณ์การบริการก่อนที่ลูกค้าจะมาใช้บริการใดก็ตามมักจะมีมาตรฐานของการบริการนั้นไว้ในใจอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งอาจมีแหล่งอ้างอิงมาจากคุณค่า หรือเจตคติที่ยึดถือต่อการบริการประสบการณ์ดั้งเดิมที่เคยใช้บริการ การบอกเล่าของผู้อื่น การรับทราบข้อมูลการรับประกันบริการจากโฆษณา การให้คำมั่นสัญญาของผู้ให้บริการเหล่านี้ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ผู้รับบริการใช้เปรียบเทียบกับบริการที่ได้รับในวงจรของการให้บริการตลอดช่วงเวลาของความจริง สิ่งที่ผู้รับบริการได้รับรู้เกี่ยวกับการบริการก่อนที่ได้รับบริการ หรือคาดหวังในสิ่งคิดว่าควรจะได้รับ (Expectations) นี้ มีอิทธิพลต่อช่วงเวลาของการเผชิญความจริงหรือการพบปะระหว่างผู้ให้บริการ และผู้รับบริการเป็นอย่างมาก เพราะผู้รับบริการจะประเมินเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับจริงในกระบวนการบริการที่เกิดขึ้น (Performance) กับสิ่งที่คาดหวังเอาไว้หากสิ่งที่ได้รับเป็นตามคาดหวังถือว่าเป็นการยืนยันที่ถูกต้อง (Confirmation) กับความคาดหวังที่มีผู้ให้บริการย่อมเกิดความพึงพอใจต่อการบริการดังกล่าวแต่ถ้าไม่เป็นไปตามที่คาดหวังอาจจะสูงกว่าหรือต่ำกว่านั้นเป็นการยืนยันที่คลาดเคลื่อน (Disconfirmation) จากความคาดหวังดังกล่าว ทั้งนี้ช่วงความแตกต่าง (Discrepancy) ที่เกิดขึ้นจะชี้ให้เห็นถึงระดับความพึงพอใจ หรือความไม่พึงพอใจมากน้อยได้ ถ้าข้อยืนยันเบี่ยงเบนไปในทางบวก แสดงถึงความพึงพอใจ ถ้าไปในทางลบ แสดงถึงความไม่พึงพอใจ

2. ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ ได้ถือเป็นหลักในการแบ่งหรือจำแนกลำดับขั้นของความต้องการออกเป็น 5 ขั้นด้วยกัน ดังนี้

2.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นมูลฐานของมนุษย์ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นที่มนุษย์จะขาดไม่ได้

2.2 ความต้องการความปลอดภัยในชีวิต หรือความมั่นคง (Security or Safety Needs) ถ้าหากว่าความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์มีความต้องการในขั้นที่สูงขึ้นไปอีกคือ ความต้องการในเรื่องของความปลอดภัย และความมั่นคงต่าง ๆ เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.3 ความต้องการความรัก และความเป็นเจ้าของ (Social or Belongingness Needs) คือ ความต้องการทางด้านสังคม ต้องการการยอมรับจากสังคม โดยสังคมยอมรับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ สังคม และได้รับความเห็นอกเห็นใจจากกลุ่มสังคมนั้น ๆ

2.4 ความต้องการที่จะเป็นที่ยกย่องในสังคม (Esteem or Status Needs) ประกอบด้วยความมั่นใจในตนเองในเรื่องความรู้ ความสามารถและการให้ความสำคัญต่อตัวเองรวมทั้งต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น มีคนนับถือ

2.5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิด (Self Actualization or Self Realization) เป็นความต้องการระดับสูง คือ ความต้องการที่จะสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามที่นึกคิดตามความคิดของตน เป็นความต้องการที่ยากแก่การแสวงหามาได้

4.8 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน

การประเมินมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ทราบว่าโครงการได้ผลอย่างไรหรือไม่ การดำเนินงานแต่ละขั้นตอนมีจุดบกพร่องควรแก้ไขอย่างไร ทำให้ผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบโครงการสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ ทั้งในปัจจุบันและการปรับปรุงโครงการในอนาคตให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายอย่างแท้จริงได้ และได้มีผู้ให้ความหมายของการประเมินไว้หลากหลาย ดังนี้

เคอิวัลย์ ลีมอริซาติ (2531, หน้า 145) ได้กล่าวโดยสรุปว่า การประเมินโครงการ เป็นการวิเคราะห์ตรวจสอบความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ซึ่งจะต้องทำการวิเคราะห์ระบบการฝึกอบรมและพัฒนาตั้งแต่หลักสูตร โครงการ การบริหารโครงการและผลการฝึกอบรมว่าตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ กล่าวคือสามารถเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เข้ารับการอบรมได้หรือไม่

นิตา ชูโต (2527, หน้า 9) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ความหมายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการ หาแนวทางการปรับปรุงเกี่ยวกับโครงการและหาผลที่แน่ใจว่าเกิดจากโครงการ เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2524, หน้า 59) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ สำหรับตัดสินใจคุณค่าของโครงการ บ่งชี้จุดเด่นจุดด้อยของโครงการและแผนงาน กระบวนการประเมิน ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ของการประเมิน และได้กล่าวสรุปไว้อีกว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการและสารสนเทศในการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ของการประเมิน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2535, หน้า 98)

5. เอกสารรายงานที่เกี่ยวข้อง

สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

1. การประเมินสถานการณ์การพัฒนา

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และศักยภาพการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทั้งภายในและภายนอก สรุปสถานการณ์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ดังนี้

• จุดแข็ง (Strengths)

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีทรัพยากรบุคลากรหลากหลายสาขาอาชีพ มีอุปกรณ์และเครื่องมือที่ครบทุกด้าน พร้อมสนับสนุนการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่
2. เป็นองค์กรที่สามารถกำหนดทิศทาง นโยบาย แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น และการบริหารจัดการได้อย่างเป็นเอกภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่
3. ตั้งอยู่ในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นเมืองศูนย์กลางการพัฒนาในหลาย ๆ ด้านของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข และยังเป็นที่ตั้งของส่วนราชการ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และสถาบันการเงิน องค์กรธุรกิจ ที่พร้อมจะให้การส่งเสริม และสนับสนุนต่อการพัฒนา ด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในอนาคตต่อไป
4. เป็นองค์กรที่ใกล้ชิดประชาชนโดยตรง สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเป็นเอกภาพ
5. จังหวัดขอนแก่น มีประเพณีผูกเสี่ยว ที่เป็นวัฒนธรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและโดดเด่น
6. จังหวัดขอนแก่น มีแหล่งพลังงาน เช่น ก๊าซธรรมชาติ พลังงานไฟฟ้า ที่สามารถรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการได้

• จุดอ่อน (Weaknesses)

1. บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต้องใช้ทักษะความรู้เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ รวมทั้งระบบการบริการที่มีเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่
2. มีเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งจังหวัด งบประมาณในการพัฒนาจึงกระจายทุกพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ ที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากได้
3. ขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน เช่น นักวิจัย นักการศึกษา นักวิเคราะห์และประเมินผล และบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน

• โอกาส (Opportunity)

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 กำหนดให้รัฐต้องให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง
2. นโยบายการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2549 กำหนดบทบาท ภารกิจ หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชัดเจนมากขึ้น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับระบบการบริหารงานเพื่อรองรับภารกิจถ่ายโอน
3. นโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดี

4. นโยบายรัฐบาลสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

5. นโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น โดยสร้างดุลยภาพระหว่างการค้ากับดูแลและความเป็นอิสระของท้องถิ่นในการบริหารจัดการงบประมาณและบุคลากรของท้องถิ่น

• อุปสรรคหรือภาวะคุกคาม (Threats)

1. ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ด้านการมีส่วนร่วม การตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ขอนแก่นประสบภัยธรรมชาติตามฤดูกาลซ้ำซาก เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม และเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน และป่าไม้ เป็นต้น

3. ปัญหาการไหลบ่าของกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลต่อสังคม และวัฒนธรรม อาทิ วัยรุ่นรับวัฒนธรรมตะวันตกมากเกินไป ทำให้ไม่มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และมีพฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป

4. การกำหนดภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนาโดยยึดพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ชัดเจน ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

5. การเพิ่มของประชากรแฝงที่เข้ามาอาศัยในชุมชนเมือง และการขยายตัวของตัวเมือง ทำให้เกิดปัญหาสังคมเพิ่มมากขึ้น เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด และปัญหาแรงงานต่างด้าว เป็นต้น

6. การเมืองระดับประเทศเปลี่ยนแปลงบ่อย และเกิดความขัดแย้งทางความคิด ส่งผลต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

7. โรคอุบัติใหม่ร้ายแรง เช่น โรคไข้หวัด 2009 โรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ใหม่ โรคไข้เลือดออกคุกคามสุขภาพของประชาชน

การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา

ผลการนำแผนพัฒนาประจำปี พ.ศ. 2554 ไปปฏิบัติ

แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554-2556) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น รวม 3 ปี มี จำนวนโครงการทั้งสิ้น 1,485 โครงการ งบประมาณรวม 3,964,719,900 บาท โดยแผนพัฒนาประจำปี พ.ศ. 2554 มีจำนวนโครงการ 656 โครงการ งบประมาณรวม 1,352,532,800 บาท องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สามารถนำแผนพัฒนาประจำปี พ.ศ. 2554 ไปสู่การปฏิบัติ โดยนำไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2554 จำนวนทั้งสิ้น 516 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 82.43 ของโครงการในแผนพัฒนางบประมาณที่ดำเนินงานตามแผนรวม 959,326,350 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.73 ของงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาปี 2554

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2554
กับการนำไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2554

ยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนา	จำนวนโครงการ		ร้อยละ	จำนวนงบประมาณ (บาท)		ร้อยละ
	ตามแผนพัฒนาปี 2554	ตามข้อบัญญัติปี 2554		ตามแผนพัฒนาปี 2554	ตามข้อบัญญัติปี 2554	
1. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ						
1.1 พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับ ทั้งในและนอกระบบ ครอบคลุมทุกช่วงวัย	32	31	96.00	128,202,000	125,619,550	97.99
1.2 พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเข้าถึงแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวิชาการสมัยใหม่ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	19	18	97.74	15,746,800	14,946,800	94.92
1.3 เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามของคนในครอบครัวและชุมชน	3	2	66.74	600,000	300,000	50.00
1.4 เสริมสร้างระบบสุขภาพที่มีคุณภาพอย่างครบวงจร ตั้งแต่การส่งเสริมการป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพ	9	7	77.78	35,965,000	35,715,000	99.30
1.5 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา เพื่อสร้างนิสัยรักการกีฬาและสร้างโอกาสให้เยาวชนพัฒนาทักษะการกีฬาสู่ความเป็นเลิศและพัฒนาไปสู่การกีฬาเพื่ออาชีพตามศักยภาพ	10	10	100.00	19,411,000	19,411,000	100.00
1.6 อนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม ศาสนา และจารีตประเพณีที่ดีงาม	34	34	100.00	10,600,000	6,850,000	100.00
รวม	107	102	19.77	210,524,800	206,592,350	16.87
2. การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่						
2.1 ส่งเสริม และประสานการจัดทำและการใช้ผังเมืองในทุกระดับ	-	-	-	-	-	-
2.2 พัฒนาระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ	267	195	73.03	345,000,000	228,298,400	66.17
2.3 พัฒนาระบบสาธารณูปโภค และระบบสาธารณูปการที่ได้มาตรฐาน	2	1	50.00	1,680,000	130,000	7.74
2.4 พัฒนาและส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของสถานีขนส่งผู้โดยสาร	10	10	100.00	1,500,000	1,500,000	100.00
2.5 พัฒนา ส่งเสริมการรักษาความสงบเรียบร้อย และสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่น	7	7	100.00	7,920,000	7,820,000	98.74
2.6 การป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด	13	13	-	8,470,000	8,565,700	101.13
รวม	299	226	75.59	364,570,000	246,314,100	67.56
3.การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การค้า การบริการ และการลงทุน						
3.1 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่าง ครบวงจร ตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การบรรจุภัณฑ์ และการตลาด	5	4	80.00	2,820,000	2,320,000	82.27
3.2 พัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนการทำเกษตรที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	18	17	94.44	73,872,000	71,679,000	97.03

ยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนา	จำนวนโครงการ		ร้อยละ	จำนวนงบประมาณ (บาท)		ร้อยละ
	ตามแผนพัฒนาปี 2554	ตามข้อบัญญัติปี 2554		ตามแผนพัฒนาปี 2554	ตามข้อบัญญัติปี 2554	
3.3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนและผู้ด้อยโอกาส	10	9	90.00	7,160,000	6,910,000	96.51
3.4 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงรุก	17	16	94.12	8,400,000	7,600,000	90.48
รวม	50	46	92.00	92,252,000	88,509,100	95.94
4. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						
4.1 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชน และองค์กรเครือข่ายด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	6	6	100.00	3,150,000	3,150,000	100.00
4.2 อนุรักษ์ฟื้นฟูป่า และเพิ่มพื้นที่ป่าและป่าต้นน้ำลำธารให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ และคงความหลากหลายทางชีวภาพ	5	4	80.00	3,440,000	2,440,000	70.93
4.3 พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค และการประกอบอาชีพ	99	78	78.79	137,500,000	95,965,000	69.80
4.4 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ระบบบำบัดน้ำเสียรวม และมลภาวะอื่นๆ	5	2	40.00	5,300,000	3,300,000	62.80
รวม	115	90	78.26	149,390,000	104,859,000	70.19
5. การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี						
5.1 พัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเงินการคลังและงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาล	16	16	100.00	263,202,000	261,069,800	99.19
5.2 พัฒนาระบบการให้บริการและเพิ่มขีดสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระดับอย่างต่อเนื่อง	14	14	10.00	24,222,000	25,222,000	104.13
5.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นทุกชั้นตอน	17	16	94.12	16,860,000	15,960,000	94.66
5.4 พัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำท้องถิ่นให้มีคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาล	8	6	75.00	11,200,000	10,800,000	96.43
รวม	55	52	94.55	315,484,600	313,051,800	99.23
รวมทั้ง 5 ยุทธศาสตร์	686	596	86.88	1,132,221,400	959,326,350	84.73

2.2 ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ตามแผนพัฒนาประจำปี พ.ศ.2554 โดยเปรียบเทียบแผนงานโครงการและงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2554 พบว่า จำนวนโครงการในแผนพัฒนาประจำปี พ.ศ. 2554 มีจำนวนโครงการ 686 โครงการ งบประมาณรวม 1,132,221,400 บาท องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สามารถนำแผนพัฒนาประจำปี พ.ศ. 2554 ไปสู่การปฏิบัติ โดยนำไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2554 จำนวนทั้งสิ้น 596 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 86.88 ของโครงการในแผนพัฒนางบประมาณที่ดำเนินงานตามแผน รวม 959,326,350 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.73 ของงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาปี พ.ศ. 2554

จากรายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาประจำปี พ.ศ. 2554 องค์การบริหารส่วนจังหวัด
 ขอนแก่น สรุปข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง
 โดยสรุปดังนี้

การพัฒนาตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคนและการศึกษาให้มีคุณภาพ พบว่า
 ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้ดำเนินโครงการต่อไปอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณภาพ
 มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ส่งเสริมและสร้างโอกาสพัฒนาการศึกษาแก่นักเรียน ให้มีความ
 เสมอภาคในการศึกษา นอกจากนี้ต้องการให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องแล้ว ยังต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด
 ขอนแก่น ดำเนินการพัฒนาในระยะต่อไป คือ

1. ต้องการให้สนับสนุนด้านการผลิตสื่อที่ทันสมัย เทคโนโลยี กระบวนการสอนด้านการคิดวิเคราะห์
 และฝึกอบรมให้บุคลากรให้มีความรู้
2. ควรจัดหาครู บุคลากรทางการศึกษาให้ตรงกับเอกด้วย
3. ควรสนับสนุนอุปกรณ์การเล่นกีฬาในโรงเรียนด้วย เพื่อให้เด็กได้มีที่ออกกำลังกาย
4. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น ส่งเสริมคุณภาพเทคนิคการสอน พัฒนาการศึกษานักเรียนในสังกัด
 อบจ. ในกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น
5. ควรมีการติดตามประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาต่อไป
6. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น มุ่งเน้นด้านการศึกษาให้มาก เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาความรู้
7. ต้องการให้ อบจ. ขอนแก่น พัฒนาด้านการศึกษาในเขตพื้นที่ทุรกันดารบ้าง เด็กยังต้องการพัฒนา
 ทางด้านการศึกษา แต่ยังขาดโอกาส
8. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น ดำเนินการจัดอบรมครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา อย่างน้อยภาค
 เรียนละครั้ง จะดีมาก

การพัฒนาตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ พบว่าประชากรส่วน
 ใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการต่อไป เนื่องจาก ประชาชนต้องใช้ถนนในการ
 เดินทางสัญจรไปมา มีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินชีวิตประจำวัน และที่สำคัญควรพิจารณาสนับสนุน
 งบประมาณเพิ่มเติมอย่างเร่งด่วน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ส่วนใหญ่ประชาชนต้องการให้องค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการพัฒนาในระยะต่อไป คือ

1. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่นดำเนินการก่อสร้างถนน ให้เป็นถนนลาดยางทั้งหมด เพื่อจะได้มีความคงทน
 ทนทานในการใช้งาน
2. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น ดูแลควบคุมการก่อสร้างถนนให้ได้มาตรฐานด้วย ถนนบางสายใช้ไปไม่ถึง
 ปีก็ชำรุด
3. ต้องการให้ อบจ. ช่วยทำถนนไปสู่แหล่งเกษตร เพื่อจะได้ขนส่งพืชผลทางการเกษตรไปขาย
4. ต้องการให้หน่วยงานของรัฐร่วมมือกันปราบปรามยาเสพติดในหมู่บ้านให้หมดด้วย
5. ต้องการให้ อบจ. ติดสัญญาณไฟจราจร เพราะกลางคืนสัญจรไปมาลำบากมาก

6. ต้องการให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งน้ำ ตลอดจนพัฒนาในด้านสิ่งแวดล้อมด้วย
7. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น ปรับปรุงซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านให้ด้วย จะเป็นถนนคอนกรีต หรือถนนลาดยางก็ได้ ปัจจุบันถนนภายในหมู่บ้านเป็นหลุมเป็นบ่อมาก
8. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น ก่อสร้างถนนคอนกรีตรอบหนองน้ำวัดสระยาง บ้านตะกั่วป่า อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้ผู้สูงอายุและเยาวชนในหมู่บ้านได้ออกกำลังกาย
9. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น ก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน หรือสะพานข้ามลำห้วย เพื่อความสะดวกในการขนพืชผลทางการเกษตร (อำเภอหนองสองห้อง)

การพัฒนาตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขันพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการต่อไป เนื่องจากช่วยส่งเสริมอาชีพและพัฒนารายได้ให้แก่บุคคลที่ว่างงานและจัดฝึกอบรมอาชีพที่หลากหลาย ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว อนุรักษ์สัตว์ป่า รักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของท้องถิ่น สร้างรายได้ให้คนในชุมชน เป็นการสร้างศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ นำความเจริญมาสู่ท้องถิ่น ควรจัดงานด้านการท่องเที่ยวให้ยิ่งใหญ่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดขอนแก่น เช่น แหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านจุงจาง บ้านโคกสง่า อำเภอน้ำพอง ตำบลทรายมูล จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีที่เดียวในโลก และหมู่บ้านเต่า บ้านกอก ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น มีหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวพักผ่อน เพื่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเต่า และโครงการที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการพัฒนาในระยะต่อไป คือ

1. ส่งเสริมและให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ในจังหวัดขอนแก่น
2. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค – บริโภค เพื่อใช้ในการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์
3. ต้องการให้มีการพัฒนาส่งเสริมงานฝีมือ กิจกรรมในครัวเรือน
4. สนับสนุนงบประมาณพัฒนากลุ่มอาชีพในชุมชนเพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวโดยตรง และให้ความรู้แก่บุคคลในชุมชนอย่างทั่วถึง
5. ควรติดตามประเมินผลโครงการทุกโครงการและให้มีผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้ความรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ
6. ต้องการให้มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้นในแต่ละชุมชนและประชาชนสามารถเข้าถึงได้
7. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ เพราะขาดแคลนแหล่งน้ำทำการเกษตร
8. ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ให้กว้างขึ้น

การพัฒนาตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พบว่าประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นการพัฒนาจัดหาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค เพื่อการเกษตรและฟื้นฟูรักษาแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ต้องการให้ดำเนินการโครงการอย่างต่อเนื่องแล้ว ประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการพัฒนาในระยะต่อไป คือ

1. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น ก่อสร้างฝายน้ำล้นเพราะจะได้ใช้ประโยชน์ในการเกษตรได้หลายด้าน และยังสามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ฤดูแล้ง
2. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น เห็นความสำคัญในการพัฒนาแหล่งน้ำ ซึ่งมีความสำคัญในการทำการเกษตร ซึ่งมีหนองน้ำสาธารณะแต่ต้นเงิน(ต.ตะกั่วป่า อ.หนองสองห้อง)
3. อบจ.ขอนแก่น ขุดคลองส่งน้ำและท่อระบายน้ำในหมู่บ้าน หน้าฝนน้ำท่วมถนน ขนส่งผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้
4. ทุกโครงการที่ อบจ.ขอนแก่น ดำเนินการไปให้ล้วนมีประโยชน์ทุกโครงการ ขอให้ดำเนินการต่อเนื่องต่อไปเพราะมีประโยชน์มาก ๆ
5. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น ก่อสร้างสะพาน หรือถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน เพื่อประชาชนได้ใช้ประโยชน์ในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งใช้ร่วมกัน 3 ตำบล คือ ตำบลหนองสองห้อง , ตำบลโนนธาตุ, ตำบลหันโจด
6. ควรสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

การพัฒนาตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี

พบว่าประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการต่อไป เนื่องจากเป็นการจัดระบบการบริหาร ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้ได้รับความรู้ความก้าวหน้า สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน สร้างความรวดเร็ว สร้างคุณภาพให้กับงานของข้าราชการ รวมทั้งข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ยังต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการพัฒนาในระยะต่อไป คือ

1. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น ฝึกอบรมเพื่อขจัดยาเสพติดภายในชุมชน
2. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น ฝึกอบรมให้ความรู้ให้กับบุคลากรทุก 3 เดือน
3. ต้องการให้ อบจ.ขอนแก่น ฝึกอบรมด้านส่งเสริมอาชีพให้เป็นโครงการนำร่อง
4. การทำงานเป็นไปตามระบบคืออยู่แล้ว แต่ถ้าลดขั้นตอนการให้บริการลงอีกจะดีมากยิ่งขึ้น ประสิทธิภาพในการทำงานก็จะเพิ่มมากขึ้น
5. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ประชาชนยังรับข่าวสารของ อบจ.ยังไม่ทั่วถึงเท่าไร
6. ขอให้งบประมาณที่จัดสรรลงพื้นที่ให้ถึงมือประชาชนมากที่สุดด้วย

3. ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ใน 26 อำเภอ รวม 5,200 ราย โดยสำรวจปัญหาและโครงการพัฒนาที่ประชาชนใน เขตจังหวัดขอนแก่น ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พัฒนาในห้วงระยะเวลา 3 ปี ซึ่งได้กำหนดประเด็นโครงการพัฒนาที่ต้องการไว้ 13 โครงการ มีผู้ส่งคืนแบบสำรวจ จำนวน 4,659 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.60 พบว่า โครงการที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นพัฒนามากที่สุดใน 5 ลำดับแรก คือ การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค เลี้ยงสัตว์ และการเกษตร การพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง การส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาส่งเสริม สนับสนุนด้านการเกษตรและปศุสัตว์ การอบรมส่งเสริมอาชีพ ดังแสดงตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาของประชาชนในเขตจังหวัดขอนแก่น

โครงการพัฒนา	ระดับความต้องการ					\bar{X}	Std.	แปรผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ต้องการ			
1.โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง	42.40	37.50	14.30	3.90	1.90	4.14	0.94	มาก
2.โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค เลี้ยงสัตว์ และการเกษตร	45.40	33.70	14.70	4.20	1.90	4.17	0.96	มาก
3.โครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	28.70	46.50	19.90	3.60	1.30	3.98	0.86	มาก
4.โครงการอบรมส่งเสริมอาชีพ	34.90	43.90	16.80	3.60	0.80	4.08	0.85	มาก
5.โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	35.50	44.90	15.30	3.90	0.50	4.11	0.83	มาก
6.โครงการด้านการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต	35.00	38.00	18.40	7.30	1.30	3.98	0.97	มาก
7.โครงการป้องกันอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	27.70	42.30	22.30	6.30	1.40	3.89	0.93	มาก
8.โครงการด้านการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	23.90	47.80	22.40	5.20	0.80	3.89	0.85	มาก
9.โครงการส่งเสริมด้านการศึกษา	30.90	49.50	15.70	3.10	0.80	4.07	0.81	มาก
10.โครงการอนุรักษ์ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการ	28.40	50.40	17.30	3.50	0.40	4.03	0.80	มาก
11.โครงการด้านการป้องกัน ควบคุม และรักษาสุขภาพอนามัย	28.20	50.70	17.70	2.90	0.50	4.03	0.79	มาก
12.โครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	24.70	41.70	24.50	7.00	2.10	3.80	0.96	มาก
13.โครงการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและปศุสัตว์	37.80	40.60	16.20	3.50	2.00	4.09	0.92	มาก
รวมเฉลี่ย	32.57	43.65	18.11	4.46	1.20	4.02	0.88	มาก

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการติดตามประเมินผล

การติดตามและประเมินผลครั้งนี้ เป็นการติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการ ที่ตั้งไว้ตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และโครงการที่ปฏิบัติได้จริงในแต่ละปีงบประมาณตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2555 ที่ตั้งไว้ ซึ่งผ่านการพิจารณาจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และประกาศใช้แล้ว โดยจะเปรียบเทียบในแต่ละปีมีแผนงาน/โครงการใดบ้างที่นำไปดำเนินการตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแต่ละแผนงานโครงการให้เห็นได้ชัดว่า มีจำนวนเท่าใด เป็นร้อยละเท่าใด ทั้งจำนวนโครงการและงบประมาณให้ชัดเจนแล้วดำเนินการติดตามฯ ในแต่ละยุทธศาสตร์ ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล
3. พื้นที่ที่ดำเนินการติดตามและประเมินผล
4. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
5. การสร้างเครื่องมือ
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
8. การวิเคราะห์ข้อมูล
9. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) คือ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการติดตามและประเมินผล การดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามสัญญาจ้าง โดยจะทำการติดตามและประเมินผลให้ครบทุกด้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น รวม 26 อำเภอ ในทุกยุทธศาสตร์การพัฒนา ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์โดยยึดหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ ติดตามฯ ยุทธศาสตร์ละ 2 โครงการและให้ครอบคลุมทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอที่ไม่มี ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านนั้นๆ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้จำแนกโครงการที่ติดตามและประเมินผลตามยุทธศาสตร์ได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1	การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ	จำนวน 10 โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ 2	การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่	จำนวน 26 โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ 3	การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน	จำนวน 2 โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ 4	การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จำนวน 28 โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ 5	พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี	จำนวน 10 โครงการ
รวมทั้งหมด		จำนวน 76 โครงการ

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างในปีนี้จะใช้การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ต้องอาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non – Probability Sampling) โดยการ

- เลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) คือไม่จำเพาะเจาะจงว่าเป็นใคร ไม่กำหนดเพศ การศึกษา อายุ อาชีพ แต่ต้องเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์หรืออยู่ในชุมชน ซึ่งโครงการนั้นดำเนินการในพื้นที่เป็นการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

- จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบบกำหนดไว้ก่อน (Quota Sampling) คือ จะให้ตอบแบบสอบถามเพื่อติดตามและประเมินผล ตามความเหมาะสมของแต่ละโครงการ ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบกับตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Mogan : อ้างอิงมาจาก พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

1. แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาท้องถิ่น
2. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยติดตามประเมินผล ตามที่เห็นสมควร โดยแบ่งเขตรับผิดชอบ ในแต่ละอำเภอ ครอบคลุมทั้งจังหวัดขอนแก่น
3. คัดเลือกโครงการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามแผนที่ได้ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ให้ครอบคลุม ทุกยุทธศาสตร์การพัฒนา ทั้ง 26 อำเภอ ในเขตจังหวัดขอนแก่น
4. จัดทำแบบสอบถามในแต่ละยุทธศาสตร์ เพื่อติดตามประเมินผล โดยใช้เกณฑ์ความพึงพอใจของลูกค้ำ คือ ประชาชนบุคคลทั่วไปที่ ได้รับประโยชน์หรือมาใช้ บริการของโครงการ โดยการกำหนดหัวข้อแบบสอบถาม ตามแนวทางการพัฒนา ตัวชี้วัด และตามวัตถุประสงค์อื่นๆ ของโครงการ เป็นต้น
5. แจกแบบสอบถามในแต่ละยุทธศาสตร์ให้คณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งไปดำเนินการแจกให้ประชาชนตาม โครงการพัฒนาในยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่ได้คัดเลือกแล้วเพื่อให้ประชาชนตอบแบบสอบถาม และแสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ
6. คณะทำงานและผู้ช่วยเก็บแบบสอบถามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ให้ ฝ่ายติดตามและประเมินผล กองแผนและงบประมาณเพื่อรวบรวมไว้แต่ละยุทธศาสตร์
7. กองแผนและงบประมาณ คัดแยกแบบสอบถามแต่ละยุทธศาสตร์ ที่ได้รับคืนและทำการลงรหัสข้อมูล ประเมินผลแต่ละยุทธศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมประมวลผล ทางคอมพิวเตอร์
8. เสนอรายงานผลการติดตามและประเมินผล ให้คณะกรรมการและผู้บริหารรายงานต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี และปิดประกาศในที่เปิดเผยเพื่อให้ประชาชนรับทราบผลการประเมินผลโดยทั่วถึงกัน ไม่น้อยกว่า 1 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการติดตามและประเมินผลครั้งนี้ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลฯ ใช้แบบสอบถามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้จัดทำไว้ เพื่อดำเนินการติดตามและประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และตามแบบสอบถามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด ประเด็นคำถามที่

คณะทำงานสร้างเครื่องมือสำหรับติดตามและประเมินผลโครงการให้ครอบคลุมทุกประเด็น โดยแยกเป็นโครงการของแต่ละยุทธศาสตร์ ให้ครอบคลุมทั้ง 26 อำเภอ ตามที่กำหนดไว้ โดยให้คณะทำงานและผู้ช่วยเก็บแบบสอบถามที่ได้รับการแต่งตั้ง นำไปแจกแบบสอบถามตามที่ได้รับมอบหมาย แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) รวมทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ, อายุ, สถานภาพ, ระดับการศึกษา, อาชีพหลัก, จำนวนรายได้เฉลี่ยต่อปี

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น แยกเป็นแบบสอบถามในแต่ละยุทธศาสตร์ ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคน สังคม และการศึกษาให้มีคุณภาพ
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่
3. ยุทธศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน
4. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แบ่งเป็น 2 ด้าน
คือ ด้านแหล่งน้ำและด้านขยะ
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดี

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ โดยแยกแบบสอบถามในแต่ละยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์

ส่วนที่ 4 แบบสอบถาม ความคิดเห็นของประชาชน ที่ต้องการให้อบจ. ขอนแก่นพัฒนา

การเลือกพื้นที่ดำเนินการ

การเลือกพื้นที่ดำเนินการติดตามประเมินผลในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น รวม 26 อำเภอ โครงการตามแผนดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ที่ดำเนินการจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากนำแบบสอบถามให้คณะทำงานและผู้ช่วยเก็บแบบสอบถามแจกให้ประชาชนในพื้นที่โครงการที่ดำเนินการนั้นๆ ตอบแบบสอบถามแล้วให้เก็บแบบสอบถามกลับคืนส่งให้ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ กองแผนและงบประมาณ เก็บรวบรวมเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาฯ เดือนตุลาคม 2554 - 30 กันยายน 2555

การวิเคราะห์ข้อมูล

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ กองแผนและงบประมาณ คัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตามยุทธศาสตร์ แล้วนำมาจัดลำดับข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในโปรแกรมวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อจะได้แปลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากการติดตามและประเมินผล ในเชิงปริมาณ เกณฑ์ที่ใช้วัดใช้ เกณฑ์ วัดระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินการตามโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ในการวัดระดับความพึงพอใจ และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการ แล้วจึงเป็นการอนุมานจากการอ้างอิงจากกลุ่มตัวอย่างไปยังประชากรทั้งหมด

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน เกณฑ์คะแนนที่ใช้ในการวัดความพึงพอใจ ประมาณค่า 5 ระดับ การวัดเป็นช่วงสเกล ของลิเคิร์ต (Likert five rating scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับน้อยที่สุด

จากหลักการดังกล่าว สามารถแบ่งความหมายของระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ทิพย์ กิจวิจารณ์ การวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ (การวิจัยเชิงปริมาณ) 2551 (หน้า 123 – 124 อ้างมาจาก วาณี แสนมหาชัย) ดังนี้

ระดับคะแนน	แปลผล
4.21 – 5.00	ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด
3.41 – 4.20	ระดับความพึงพอใจ มาก
2.61 – 3.40	ระดับความพึงพอใจ ปานกลาง
1.81 – 2.60	ระดับความพึงพอใจ น้อย
1.00 – 1.80	ระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

การนำเสนอรายงานผลการติดตามและประเมินผล

จัดทำรายงานผลการติดตามในเชิงพรรณนา อยู่ในบทที่ 4 ในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ ในประเด็นคำตอบต่างๆ ที่ได้จากแบบสอบถามของประชากรครบทุกคำถาม โดยค่าสถิติที่ใช้จะเป็น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และสรุปผลการติดตามในภาพรวม จะแสดงอยู่ในบทที่ 5 รวบรวมทำเป็นรูปเล่มรายงานนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และลงใน website ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเพื่อเผยแพร่ให้ ประชาชน และ ผู้สนใจให้ทราบต่อไป

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้กำหนดแผนงาน โครงการ และงบประมาณตามยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งหมด 5 ด้าน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงการเปรียบเทียบแผนงานโครงการและงบประมาณระหว่างแผนงานกับโครงการที่ดำเนินการ ตามแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

ยุทธศาสตร์การ พัฒนา	จำนวนโครงการ				จำนวนงบประมาณ (บาท)			
	ตาม แผนฯ	ประเภทที่จ่าย		คิด เป็น %	ตามแผนฯ	การเบิกจ่าย		คิดเป็น %
		ตามข้อ บัญญัติ	เงิน สะสม			ตามข้อบัญญัติ	เงินสะสม	
1.การพัฒนาคน สังคม และ การศึกษาให้มีคุณภาพ	155	114	-	19.35	245,310,150	262,334,399	-	21.23
2.การพัฒนาเมืองและชุมชน ให้น่าอยู่	301	288	-	48.90	392,450,000	316,772,700	-	25.64
3.การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และเศรษฐกิจเพื่อการ แข่งขัน	41	37	-	6.28	53,255,000	71,176,000	-	5.76
4. การบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	112	101	-	17.15	172,880,000	122,993,000	-	9.95
5. การพัฒนาระบบบริหาร จัดการที่ดี	45	49	-	8.32	433,780,000	462,234,160	-	37.41
รวม	654	589	-	100.00	1,341,948,150	1,235,510,259	-	100.00

ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลภายใต้แผนดำเนินงานประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2555 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยแผนงาน/โครงการที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 รวม 654 โครงการ งบประมาณตามแผน 1,341,948,150 บาท งบประมาณในการเบิกจ่ายโครงการตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2555 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 589 โครงการ รวมงบประมาณ 1,235,510,259 บาท

ขอบเขตการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ทำการติดตามและประเมินผลครอบคลุมตามแผนยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ รวม 76 โครงการ ครอบคลุม ทั้ง 26 อำเภอในเขตจังหวัดขอนแก่น โดยแยกรายละเอียด ออกแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนาและกำหนดเกณฑ์การเลือกโครงการดังนี้

คัดเลือกโครงการแต่ละยุทธศาสตร์ ครอบคลุมทั้ง 26 อำเภอ โดยให้คณะกรรมการและอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ร่วมการคัดเลือกโดยอิสระในแต่ละอำเภอ แต่ละยุทธศาสตร์จะต้องกระจายให้ครอบคลุมทุกอำเภอ ยกเว้น ในบางยุทธศาสตร์การพัฒนา ที่ไม่มีโครงการหรือมีจำนวนโครงการจำกัดจึงเลือกแบบเจาะจง ฉะนั้น ในแต่ละยุทธศาสตร์จึงมีจำนวนไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนแตกต่างกันออกไป หลักเกณฑ์ในการแจกแบบสอบถามในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 กำหนดให้แจกแบบสอบถาม โครงการละไม่ต่ำกว่า 10 ชุดขึ้นไป หรือขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของโครงการ เช่น โครงการฝึกอบรมต่างๆ ที่ประชาชนเข้าร่วมโครงการมากก็จะทำการแจกแบบสอบถามเพิ่มมากขึ้นตามความเป็นจริง แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจึงไม่เท่ากับรายละเอียดตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาคน สังคม และการศึกษาให้มีคุณภาพ จำนวน 10 โครงการ
แจกแบบสอบถาม 350 ชุด ได้รับคืน 312 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.14
 2. การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ จำนวน 26 โครงการ
แจกแบบสอบถาม 400 ชุด ได้รับคืน 355 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.75
 3. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน จำนวน 2 โครงการ
แจกแบบสอบถาม 200 ชุด ได้รับคืน 162 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.00
 4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 28 โครงการ
แจกแบบสอบถาม 500 ชุด ได้รับคืน 429 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.80
 5. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 10 โครงการ
แจกแบบสอบถาม 350 ชุด ได้รับคืน 306 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.43
รวมโครงการทั้งหมด	จำนวน	76 โครงการ
รวมแบบสอบถามทั้งหมดที่แจก	จำนวน	1,800 ชุด
รวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืน	จำนวน	1,564 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.89

คณะทำงานได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

- n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
 S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนที่ 1 ข้อมูลเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นต้น
- วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ในส่วนที่ 2 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชากรต่อการดำเนินการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในแต่ละยุทธศาสตร์ ทั้ง 5 ด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
- วิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับการความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการพัฒนาฯ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น โดยอิสระ ให้ประชาชนได้แสดงออกต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการต่างๆ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในมุมมองของประชาชนให้ได้ทราบ เพื่อปรับปรุงการดำเนินการในปีต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในครั้งนี้ ได้แจกแบบสอบถามทั้งหมด 1,800 ชุด ได้รับคืนมาจำนวน 1,564 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.89 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนา ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ปรากฏผลดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคน สังคม และการศึกษาให้มีคุณภาพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน (n=312)	ร้อยละ
1. เพศ จำแนกเป็น		
1.1 ชาย	107	34.29
1.2 หญิง	205	65.71
รวม	312	100.00

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(n=312)	ร้อยละ
2. อายุ จำแนกเป็น		
2.1 ไม่เกิน 20 ปี	280	89.74
2.2 21 – 30 ปี	18	5.77
2.3 31 – 40 ปี	14	4.49
2.4 41 – 50 ปี	-	-
2.5 51 – 60 ปี	-	-
รวม	312	100.00
3. สถานภาพ จำแนกเป็น		
3.1 ประชาชนทั่วไป	-	-
3.2 ประชาคมหมู่บ้าน	-	-
3.3 ผู้ใหญ่บ้าน / กำนัน	-	-
3.4 นักการเมืองท้องถิ่น	-	-
3.5 เจ้าหน้าที่ / พนักงานของรัฐ	14	4.49
3.6 อื่น ๆ ระบุ (นักเรียน)	298	95.51
รวม	312	100.00
4. ระดับการศึกษา จำแนกเป็น		
4.1 ประถมศึกษา	-	-
4.2 มัธยมต้น หรือเทียบเท่า	68	21.79
4.3 มัธยมปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่า	230	73.72
4.4 ปวส./ อนุปริญญา	-	-
4.5 ปริญญาตรี	10	3.21
4.6 สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.28
4.7 อื่น ๆ ระบุ	-	-
รวม	312	100.00
5. อาชีพ จำแนกเป็น		
5.1 เกษตรกรรม	-	-
5.2 รับจ้างทั่วไป	-	-
5.3 นักเรียนนักศึกษา	298	95.51
5.4 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/เอกชน	-	-
5.5 องค์กรมหาชน / รัฐวิสาหกิจ	-	-

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(n=312)	ร้อยละ
5.6 รับราชการ	14	4.49
5.7 อื่น ๆ ระบุ	-	-
รวม	312	100.00
6. รายได้เฉลี่ยต่อปี จำแนกเป็น		
6.1 ไม่เกิน 23,000 บาท	282	90.38
6.2 23,001 – 46,000 บาท	16	5.13
6.3 46,001 -69,000 บาท	7	2.24
6.4 69,001 – 92,000 บาท	5	1.60
6.5 92,001 ขึ้นไป	2	0.64
รวม	312	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลตามยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคน สังคม และการศึกษาให้มีคุณภาพ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 312 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 65.71 มีอายุไม่เกิน 20 ปี จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 89.74 มีสถานภาพส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษา จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 95.51 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 73.72 ส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียนนักศึกษา จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 95.51 และมีรายได้ต่อปี ไม่เกิน 23,000 บาท จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 90.38

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการ โดยภาพรวมและรายข้อ

ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ (n =312)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. การสนับสนุนด้านการศึกษาของ อบจ. โดยการจัดกิจกรรม สนับสนุนคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ของสถานศึกษา ในสังกัด	4.26	0.67	มากที่สุด
2. การสนับสนุนการศึกษาของ อบจ.ด้านความพร้อมเพียง ของจำนวนครูผู้สอน	4.18	0.71	มาก
3. การพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอน/ผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัด อบจ.	4.12	0.72	มาก
4. การเพิ่มโอกาสในการแข่งขันเพื่อเข้าสู่สถานศึกษาชั้นนำของ ประเทศ ได้อย่างเท่าเทียมกับทุกสถานศึกษาทั่วประเทศ	4.05	0.78	มาก
5. การเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการสร้างนวัตกรรมและองค์ ความรู้ใหม่ ที่จะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนา สังคม และประเทศชาติ	4.15	0.82	มาก
6. การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความพร้อมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมอันดีที่จะสามารถ นำไปใช้สำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข	4.38	0.72	มากที่สุด
7. การส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้าน วิชาการ ดนตรี กีฬา และ ศิลปะ เพื่อการแข่งขันทุกระดับ	3.94	0.86	มาก
8. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้สื่อวัฒนธรรม การเรียนการสอน สำหรับ ครู นักเรียน และบุคคลทั่วไป	4.12	0.78	มาก
9. การส่งเสริมให้เกิดทุนทางสังคมที่ดี อันมีผลมาจาก เด็ก เยาวชน เป็นคนที่มีคุณภาพ เริ่มจากสถานศึกษา	4.24	0.76	มากที่สุด
10. การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพ ส่งผลดีต่อการพัฒนา ด้านอื่น ๆ ในอนาคตได้	4.36	0.72	มากที่สุด
รวม	4.18	0.75	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการตามยุทธศาสตร์การ พัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคน สังคม และการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความพร้อมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมอันดีที่จะสามารถนำไปใช้สำหรับการดำเนินชีวิต ในสังคมได้อย่างมีความสุข ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพ ส่งผลดีต่อการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในอนาคตได้ ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.72) และ การสนับสนุนด้านการศึกษาของ อบจ. โดยการจัด กิจกรรมสนับสนุนคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ของสถานศึกษาในสังกัด ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุดคือ การส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้าน วิชาการ ดนตรี กีฬา และศิลปะ เพื่อการแข่งขันทุกระดับ ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.86)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โครงการตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โครงการ โดยภาพรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม (n =312)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/ กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน	4.28	0.68	มากที่สุด
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของ โครงการ/กิจกรรม	4.06	0.79	มาก
3. มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของ โครงการ/กิจกรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนใน ท้องถิ่น	4.15	0.74	มาก
4. มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	4.18	0.74	มาก
5. มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนิน โครงการ/ กิจกรรม	4.29	0.74	มากที่สุด
6. โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ	4.27	0.80	มากที่สุด
7. โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหา ได้อย่างรวดเร็ว	4.19	0.83	มาก
รวม	4.20	0.76	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคน สังคม และการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.68) และ โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.80) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.79)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(n=355)	ร้อยละ
1. เพศ จำแนกเป็น		
1.1 ชาย	186	52.39
1.2 หญิง	169	47.61
รวม	355	100.00
2. อายุ จำแนกเป็น		
2.1 ไม่เกิน 20 ปี	12	3.38
2.2 21 – 30 ปี	40	11.27
2.3 31 – 40 ปี	161	45.35
2.4 41 – 50 ปี	110	30.99
2.5 51 – 60 ปี	27	7.61
2.6 61 ปีขึ้นไป	5	1.41
รวม	355	100.00
3. สถานภาพ จำแนกเป็น		
3.1 ประชาชนทั่วไป	163	45.92
3.2 ประชาคมหมู่บ้าน	32	9.01
3.3 ผู้ใหญ่บ้าน / กำนัน	5	1.41
3.4 นักการเมืองท้องถิ่น	14	3.94
3.5 เจ้าหน้าที่ / พนักงานของรัฐ	141	39.72
3.6 อื่น ๆ ระบุ	-	-
รวม	355	100.00

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(n=355)	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา จำแนกเป็น		
4.1 ประถมศึกษา	81	22.82
4.2 มัธยมต้น หรือเทียบเท่า	64	18.03
4.3 มัธยมปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่า	61	17.18
4.4 ปวส./ อนุปริญญา	59	16.62
4.5ปริญญาตรี	73	20.56
4.6 สูงกว่าปริญญาตรี	17	4.79
4.7 อื่น ๆ ระบุ	-	-
รวม	355	100.00
5. อาชีพ จำแนกเป็น		
5.1 เกษตรกรรม	131	36.90
5.2 รับจ้างทั่วไป	57	16.06
5.3 นักเรียนนักศึกษา	10	2.82
5.4 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/เอกชน	15	4.23
5.5 องค์กรมหาชน / รัฐวิสาหกิจ	88	24.79
5.6 รับราชการ	54	15.21
5.7 อื่น ๆ ระบุ	-	-
รวม	355	100.00
6. รายได้เฉลี่ยต่อปี จำแนกเป็น		
6.1 ไม่เกิน 23,000 บาท	111	31.27
6.2 23,001 – 46,000 บาท	137	38.59
6.3 46,001 -69,000 บาท	40	11.27
6.4 69,001 – 92,000 บาท	24	6.76
6.5 92,001 ขึ้นไป	43	12.11
รวม	355	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลตามยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 355 คน เพศชาย จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 52.39 เพศหญิง จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 52.39 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 45.35 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 30.99 มีสถานภาพส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 45.92 รองลงมา เป็นเจ้าหน้าที่/พนักงานของรัฐ จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 39.72 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ประถมศึกษา จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 22.82 รองลงมา ปริญญาตรี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.56

ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 36.90 รองลงมาองค์กรมหาชน/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 24.79 และมีรายได้ต่อปี 23,001- 46,000 บาท จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 38.59 รองลงมาไม่เกิน 23,000 บาท จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 36.90

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการตามยุทธศาสตร์

การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการ

โดยภาพรวมและรายชื่อ

ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ (n =355)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. การก่อสร้างถนนในความรับผิดชอบของ อบจ. มีสภาพดี ผิวจราจรไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ ใช้การได้ดีมีความปลอดภัย	4.32	0.76	มากที่สุด
2. การพัฒนาและการบำรุงรักษาถนนในความรับผิดชอบ ของ อบจ. เช่นผิวจราจร, ไหล่ทางไม่ชำรุด	4.26	0.80	มากที่สุด
3. การพัฒนาและบำรุงรักษาทำให้เกิดการความปลอดภัยใน การสัญจรไปมาทั้งชีวิตและทรัพย์สิน	4.22	0.89	มากที่สุด
4. การสนับสนุน การช่วยเหลือ การปฏิบัติงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยในจังหวัด ของ อบจ. เช่น การเกิดอุทกภัย วาตภัย ภัยหนาว สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในท้องถิ่นได้ อย่างยั่งยืน	4.16	0.87	มาก
5. การประสานและการจัดทำผังเมืองอย่างเป็นระบบส่งผลให้ ชุมชน และบ้านเมืองมีความเป็นระเบียบมากขึ้น	4.05	0.87	มาก
6. การก่อสร้างก่อนถนนทำให้เกิดโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อม ระหว่างหมู่บ้าน ตำบลและอำเภอได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย ประหยัดเวลา	4.10	0.73	มาก
7. การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้บ้านเมืองมีความสงบสุข มีความเป็นระเบียบ	3.99	0.87	มาก
8. การติดตั้งเครื่องหมายจราจรบริเวณถนนในความรับผิดชอบ ของ อบจ. ให้ชัดเจน เพื่อป้องกันอันตราย/อุบัติเหตุ เช่น ป้าย เตือน ป้ายบังคับ ป้ายแนะนำ	4.07	0.90	มาก

ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ (n =355)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
9. การปรับปรุงทัศนียภาพข้างทางสะอาด สะดวก มีความปลอดภัย สภาพข้างทางไม่รก เช่น ถางป่าข้างทาง ตัดกิ่งไม้	4.06	0.85	มาก
10. การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและระบบสาธารณูปการให้ได้มาตรฐานมีความสะดวก เช่น ไฟฟ้า ประปา	4.09	0.91	มาก
รวม	4.13	0.85	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการตามยุทธศาสตร์การ พัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การก่อสร้างถนนในความรับผิดชอบของ อบจ. มีสภาพดีผิวจราจรไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ ใช้การได้ดีมีความปลอดภัย ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.76) รองลงมาคือ การพัฒนา และการบำรุงรักษาถนนในความรับผิดชอบ ของ อบจ. เช่นผิวจราจร, ไหล่ทางไม่ชำรุด ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.80) และ การพัฒนาและบำรุงรักษาทำให้เกิดการความปลอดภัยในการสัญจร ไปมาทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.89) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุดคือ การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทำให้บ้านเมืองมีความสงบสุข มีความเป็นระเบียบ ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.87)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โครงการตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โครงการ โดยภาพรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม (n =355)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/ กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน	4.35	0.77	มากที่สุด
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของ โครงการ/กิจกรรม	4.27	0.74	มากที่สุด
3. มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของ โครงการ/กิจกรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนใน ท้องถิ่น	4.21	0.72	มากที่สุด

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม (n =355)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
4. มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	4.18	0.72	มาก
5. มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	4.26	0.75	มากที่สุด
6. โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ	4.36	0.69	มากที่สุด
7. โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	4.28	0.70	มากที่สุด
รวม	4.27	0.73	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ มีโครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.77) และโครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.72)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(n=162)	ร้อยละ
1. เพศ จำแนกเป็น		
1.1 ชาย	91	56.17
1.2 หญิง	71	43.83
รวม	162	100.00

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(n=162)	ร้อยละ
2. อายุ จำแนกเป็น		
2.1 ไม่เกิน 20 ปี	4	2.47
2.2 21 – 30 ปี	37	22.84
2.3 31 – 40 ปี	37	22.84
2.4 41 – 50 ปี	44	27.16
2.5 51 – 60 ปี	31	19.14
2.6 61 ปีขึ้นไป	9	5.56
รวม	162	100.00
3. สถานภาพ จำแนกเป็น		
3.1 ประชาชนทั่วไป	137	84.57
3.2 ประชาคมหมู่บ้าน	17	10.49
3.3 ผู้ใหญ่บ้าน / กำนัน	1	0.62
3.4 นักการเมืองท้องถิ่น	5	3.09
3.5 เจ้าหน้าที่ / พนักงานของรัฐ	1	0.62
3.6 อื่น ๆ ระบุ	1	0.62
รวม	162	100.00
4. ระดับการศึกษา จำแนกเป็น		
4.1 ประถมศึกษา	89	54.94
4.2 มัธยมต้น หรือเทียบเท่า	48	29.63
4.3 มัธยมปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่า	23	14.20
4.4 ปวส./ อนุปริญญา	1	0.62
4.5 ปริญญาตรี	1	0.62
4.6 สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
4.7 อื่น ๆ ระบุ	-	-
รวม	162	100.00
5. อาชีพ จำแนกเป็น		
5.1 เกษตรกรรม	128	79.01
5.2 รับจ้างทั่วไป	27	16.67
5.3 นักเรียนนักศึกษา	2	1.23
5.4 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/เอกชน	4	2.47
5.5 องค์กรมหาชน / รัฐวิสาหกิจ	-	-

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(n=162)	ร้อยละ
5.6 รับราชการ	1	0.62
5.7 อื่น ๆ ระบุ	-	-
รวม	162	100.00
6. รายได้เฉลี่ยต่อปี จำแนกเป็น		
6.1 ไม่เกิน 23,000 บาท	83	51.23
6.2 23,001 – 46,000 บาท	50	30.86
6.3 46,001 -69,000 บาท	15	9.23
6.4 69,001 – 92,000 บาท	9	5.56
6.5 92,001 ขึ้นไป	5	3.09
รวม	162	100.00

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลตามยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 162 คน เป็นเพศชาย จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 56.17 คน เป็นหญิง จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 43.83 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 27.16 รองลงมา มีอายุระหว่าง 21-30 ปี และ อายุระหว่าง 31.40 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 22.84 คนเท่ากัน มีสถานภาพส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 84.57 รองลงมาเป็นประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.49 มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 54.94 รองลงมามัธยมต้นหรือเทียบเท่า จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 29.63 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 79.01 รองลงมารับจ้างทั่วไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 23,000 บาท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 51.23 รองลงมา 23,001-46,000 บาท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 30.86

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการตามยุทธศาสตร์
การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน ผลการ
วิเคราะห์ ข้อมูล ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการ
โดยภาพรวมและรายข้อ

ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ (n =162)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด ขอนแก่น ให้มีความหลากหลายเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว	3.54	0.835	มาก
2. การประชาสัมพันธ์ แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญใน จังหวัดขอนแก่น เช่นการแจกเอกสารแผ่นพับ การจัดกิจกรรม เพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	3.44	0.659	มาก
3. การพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการทำเกษตรที่ยั่งยืน ตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง และครอบครัวได้	3.45	0.756	มาก
4. การส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทำให้ระบบนิเวศน์ของธรรมชาติกลับคืนมา	3.46	0.740	มาก
5. การส่งเสริมและการพัฒนาสินค้าชุมชนเป็นสินค้า OTOP ให้ เป็นที่รู้จัก ทำให้เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น	3.46	0.804	มาก
6. การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ให้เป็นศูนย์กลาง ทางด้านการค้า การลงทุน และสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้น	3.43	0.694	มาก
7. การพัฒนาสนับสนุน ส่งเสริมด้านการตลาด เป็นการขยาย สินค้าให้กว้างขึ้น	3.37	0.730	ปานกลาง
8. การเพิ่มศักยภาพกลุ่ม ชุมชนให้มีความพร้อม ทั้งในด้านการ บริหารจัดการ ส่งผลให้เศรษฐกิจในภาพรวม ดีขึ้น	3.46	0.715	มาก
9. การสร้างอาชีพและรายได้ให้กับชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้ เศรษฐกิจชุมชนในระดับรากหญ้า	3.54	0.789	มาก
10. ประชาชนสามารถผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นสินค้า ส่งออกขายในท้องตลาดได้	3.40	0.699	ปานกลาง
รวม	3.46	0.742	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการตามยุทธศาสตร์การ พัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 0.742)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ให้มีความหลากหลายเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.835) รองลงมาคือ การสร้างอาชีพและรายได้ให้กับชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจชุมชนในระดับรากหญ้า($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.789) และ การส่งเสริมและการพัฒนาสินค้าชุมชนเป็นสินค้า OTOP ให้เป็นที่รู้จัก ทำให้เศรษฐกิจ ชุมชนดีขึ้น($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 0.804) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุดคือ การพัฒนาสนับสนุน ส่งเสริมด้านการตลาด เป็นการขยายสินค้าให้กว้างขึ้น($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.730)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โครงการตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โครงการ โดยภาพรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม (n =162)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/ กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน	3.55	0.827	มาก
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของ โครงการ/กิจกรรม	3.38	0.678	ปานกลาง
3.มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของ โครงการ/กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนใน ท้องถิ่น	3.49	0.790	มาก
4. มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	3.44	0.739	มาก
5.มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	3.54	0.789	มาก
6. โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ	3.50	0.806	มาก
7.โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหา ได้อย่างรวดเร็ว	3.56	0.772	มาก
รวม	3.49	0.77	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 1.71$, S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.827) รองลงมาคือ ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.772) และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = 0.739) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.789)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านแหล่งน้ำ)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(n=272)	ร้อยละ
1. เพศ จำแนกเป็น		
1.1 ชาย	186	68.38
1.2 หญิง	86	31.62
รวม	272	100.00
2. อายุ จำแนกเป็น		
2.1 ไม่เกิน 20 ปี	2	0.74
2.2 21 – 30 ปี	29	10.66
2.3 31 – 40 ปี	68	25.00
2.4 41 – 50 ปี	110	40.44
2.5 51 – 60 ปี	55	20.22
2.6 61 ปีขึ้นไป	8	2.94
รวม	272	100.00
3. สถานภาพ จำแนกเป็น		
3.1 ประชาชนทั่วไป	171	62.87
3.2 ประชาคมหมู่บ้าน	61	22.43
3.3 ผู้ใหญ่บ้าน / กำนัน	23	8.46
3.4 นักการเมืองท้องถิ่น	14	5.15
3.5 เจ้าหน้าที่ / พนักงานของรัฐ	3	1.10
3.6 อื่น ๆ ระบุ	-	-

	รวม	272	100.00
ข้อมูลเบื้องต้น		จำนวน(n=272)	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา จำแนกเป็น			
4.1 ประถมศึกษา		117	43.01
4.2 มัธยมต้น หรือเทียบเท่า		52	19.12
4.3 มัธยมปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่า		60	22.06
4.4 ปวส./ อนุปริญญา		8	2.94
4.5 ปริญญาตรี		14	5.15
4.6 สูงกว่าปริญญาตรี		1	0.37
4.7 อื่น ๆ ระบุ		20	7.35
รวม		272	100.00
5. อาชีพ จำแนกเป็น			
5.1 เกษตรกรรม		178	65.44
5.2 รับจ้างทั่วไป		56	20.59
5.3 นักเรียนนักศึกษา		4	1.47
5.4 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/เอกชน		27	9.93
5.5 องค์กรมหาชน / รัฐวิสาหกิจ		1	0.37
5.6 รับราชการ		-	-
5.7 อื่น ๆ ระบุ		6	2.21
รวม		272	100.00
6. รายได้เฉลี่ยต่อปี จำแนกเป็น			
6.1 ไม่เกิน 23,000 บาท		73	26.84
6.2 23,001 – 46,000 บาท		97	35.66
6.3 46,001 -69,000 บาท		63	23.16
6.4 69,001 – 92,000 บาท		19	6.99
6.5 92,001 ขึ้นไป		20	7.35
รวม		272	100.00

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ด้านแหล่งน้ำ) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 272 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 68.38 เพศหญิง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 31.62 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 40.44 รองลงมามีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 สถานภาพส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 62.87 รองลงมาเป็นประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 61 คน คิด

เป็นร้อยละ 22.43 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ประถมศึกษา จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 34.01 รองลงมา มัธยมปลาย/ ปวช.หรือเทียบเท่า จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 22.06 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 65.44 รองลงมารับจ้างทั่วไป จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 20.59 และมีรายได้ต่อปี 23,001 – 46,000 บาท จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 35.66 รองลงมาไม่เกิน 23,000 บาท จำนวน 73 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.84

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ด้านแหล่งน้ำ) ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการ โดยภาพรวมและรายข้อ

ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ (n =272)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. การจัดหาแหล่งน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค ให้เกษตรกรไว้ทำการ	4.47	0.62	มากที่สุด
2. การใช้ทรัพยากรในหน่วยงานให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด	4.38	0.68	มากที่สุด
3.โครงการนี้สามารถสร้างอาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกรได้ตลอดปี	4.34	0.67	มากที่สุด
4.โครงการนี้ทำให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรในภาวะฝนทิ้งช่วงได้อย่างเพียงพอ	4.35	0.73	มากที่สุด
5.โครงการนี้สร้างการเรียนรู้ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ได้อย่างเหมาะสม	4.17	0.78	มาก
6.โครงการนี้ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาในด้านอื่นๆ ตามมา	4.15	0.79	มาก
7.โครงการนี้สร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจในระดับรากหญ้าได้	4.12	0.79	มาก
8.โครงการนี้ทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองและช่วยแก้ไข ปัญหาความยากจนได้	4.06	0.18	มาก
9.โครงการนี้สามารถทำให้ เพิ่มพูนความอุดมสมบูรณ์ของ ทรัพยากรธรรมชาติได้	4.07	0.88	มาก
10.โครงการนี้ทำให้เกษตรกรมีน้ำใช้อุปโภคบริโภคได้ตลอดทั้งปี	4.21	0.71	มากที่สุด
รวม	4.23	0.07	มากที่สุด

จากตารางที่ 17 พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านแหล่งน้ำ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดหาแหล่งน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค ให้เกษตรกรไว้ทำการ ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ การใช้ทรัพยากรในหน่วยงานให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.68) และโครงการนี้ทำให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรในภาวะฝนทิ้งช่วงได้อย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุด คือ โครงการนี้ทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองและช่วยแก้ไขปัญหาความยากจนได้ ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.18)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านแหล่งน้ำ)
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ โดยภาพรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม (n =272)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน	4.43	0.68	มากที่สุด
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม	4.25	0.68	มากที่สุด
3. มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น	4.33	0.72	มากที่สุด
4. มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	4.31	0.66	มากที่สุด
5. มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	4.19	0.76	มาก
6. โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ	4.19	0.82	มาก
7. โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	4.28	0.83	มากที่สุด
รวม	4.28	0.73	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านแหล่งน้ำ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.72) และมีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.82)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านขยะ)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(n=157)	ร้อยละ
1. เพศ จำแนกเป็น		
1.1 ชาย	88	56.05
1.2 หญิง	69	43.94
รวม	157	100.00
2. อายุ จำแนกเป็น		
2.1 ไม่เกิน 20 ปี	30	19.10
2.2 21 – 30 ปี	15	9.55
2.3 31 – 40 ปี	56	35.66
2.4 41 – 50 ปี	21	13.38
2.5 51 – 60 ปี	35	22.29
2.6 61 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	157	100.00
3. สถานภาพ จำแนกเป็น		
3.1 ประชาชนทั่วไป	77	59.10
3.2 ประชาคมหมู่บ้าน	-	-
3.3 ผู้ใหญ่บ้าน / กำนัน	-	-
3.4 นักการเมืองท้องถิ่น	1	0.64
3.5 เจ้าหน้าที่ / พนักงานของรัฐ	77	49.04

3.6 อื่น ๆ ระบุ	2	1.27
รวม	157	100.00
ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(n=157)	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา จำแนกเป็น		
4.1 ประถมศึกษา	27	17.20
4.2 มัธยมต้น หรือเทียบเท่า	15	9.55
4.3 มัธยมปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่า	29	18.47
4.4 ปวส./ อนุปริญญา	1	0.64
4.5 ปริญญาตรี	55	35.03
4.6 สูงกว่าปริญญาตรี	30	19.11
4.7 อื่น ๆ ระบุ	-	-
รวม	157	100.00
5. อาชีพ จำแนกเป็น		
5.1 เกษตรกรรม	-	-
5.2 รับจ้างทั่วไป	1	0.64
5.3 นักเรียนนักศึกษา	69	43.94
5.4 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/เอกชน	3	1.91
5.5 องค์กรมหาชน / รัฐวิสาหกิจ	-	-
5.6 รับราชการ	84	53.50
5.7 อื่น ๆ ระบุ	-	-
รวม	157	100.00
6. รายได้เฉลี่ยต่อปี จำแนกเป็น		
6.1 ไม่เกิน 23,000 บาท	43	27.39
6.2 23,001 – 46,000 บาท	79	50.32
6.3 46,001 -69,000 บาท	11	3.82
6.4 69,001 – 92,000 บาท	6	11.30
6.5 92,001 ขึ้นไป	38	24.20
รวม	157	100.00

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านขยะ) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 157 คน เป็นเพศชาย จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 56.05 เพศหญิง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 43.94 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 35.66

รองลงมาอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 22.29 มีสถานภาพเป็นประชาชนทั่วไป และเจ้าหน้าที่/พนักงานของรัฐ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 49.04 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 35.03 รองลงมา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 รองลงมานักเรียนนักศึกษา จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 43.94 และมีรายได้ต่อปีระหว่าง 23,001 – 46,000 บาท จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 50.32 รองลงมาไม่เกิน 23,000 บาท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 27.39 และมีรายได้ 92,001 บาทขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการตามยุทธศาสตร์
การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านขยะ)
ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ปრაกฏผลดังนี้

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการ
โดยภาพรวมและรายข้อ

ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ (n =157)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. การสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนบริหารจัดการขยะในครัวเรือนได้	4.11	0.79	มาก
2. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น	4.25	0.68	มากที่สุด
3. การส่งเสริมให้เยาวชน ประชาชน บุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน	4.24	0.81	มากที่สุด
4. การให้ความรู้แก่ชุมชน สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของชุมชนได้อย่างยั่งยืน	4.08	0.81	มาก
5. การให้ความร่วมมือระหว่างชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ช่วยป้องกันรักษาสภาพแวดล้อมได้	4.10	0.79	มาก
6. การจัดสภาพแวดล้อมในชุมชนให้มีระบบ ระเบียบ ทำให้คนใจชุมชนมีสุขภาพดี	4.03	0.85	มาก
7. การบริหารจัดการสิ่งเหลือใช้ในครัวเรือน สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้	4.13	0.80	มาก
8. การให้ความรู้ คำแนะนำในเรื่องขยะ สามารถช่วยลดปริมาณขยะได้	4.18	0.76	มาก
9. การจัดการของเหลือใช้ สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้	4.11	0.82	มาก
10. การปลูกฝังให้คนในชุมชน ช่วยกันดูแลและรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่	4.18	0.82	มาก
รวม	4.14	0.79	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ด้านขยะ) โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้คุณภาพชีวิต ดีขึ้น ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ การส่งเสริมให้เยาวชน ประชาชน บุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมของ ชุมชน ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.81) และการปลูกฝังให้คนในชุมชน ช่วยกันดูแลและรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุดคือ การจัดสภาพแวดล้อมในชุมชนให้มี ระบบ ระเบียบ ทำให้คนใจชุมชนมีสุขภาพดี ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.85)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โครงการตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ด้านขยะ) ผลการ วิเคราะห์ ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โครงการ โดยภาพรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม (n =157)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/ กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน	4.09	0.83	มาก
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของ โครงการ/กิจกรรม	3.90	0.88	มาก
3. มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของ โครงการ/กิจกรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนใน ท้องถิ่น	3.98	0.87	มาก
4. มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	3.98	0.89	มาก
5. มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	4.12	0.80	มาก
6. โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ	4.07	0.83	มาก
7. โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหา ได้อย่างรวดเร็ว	4.02	0.80	มาก
รวม	4.02	0.84	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ด้านขยะ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02, S.D. = 0.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ($\bar{x} = 4.12, S.D. = 0.80$) รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ($\bar{x} = 4.09, S.D. = 0.83$) และโครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ ($\bar{x} = 4.07, S.D. = 0.83$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ($\bar{x} = 3.98, S.D. = 0.89$)

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(n=306)	ร้อยละ
1. เพศ จำแนกเป็น		
1.1 ชาย	170	55.60
1.2 หญิง	136	44.40
รวม	306	100.00
2. อายุ จำแนกเป็น		
2.1 ไม่เกิน 20 ปี	3	1.00
2.2 21 – 30 ปี	29	9.50
2.3 31 – 40 ปี	138	45.10
2.4 41 – 50 ปี	108	35.30
2.5 51 – 60 ปี	27	8.80
2.6 61 ปีขึ้นไป	1	0.30
รวม	306	100.00
3. สถานภาพ จำแนกเป็น		
3.1 ประชาชนทั่วไป	26	8.50
3.2 ประชาคมหมู่บ้าน	3	1.00
3.3 ผู้ใหญ่บ้าน / กำนัน	-	-
3.4 นักการเมืองท้องถิ่น	4	1.30
3.5 เจ้าหน้าที่ / พนักงานของรัฐ	267	87.30
3.6 อื่น ๆ ระบุ	6	2.00

รวม	306	100.00
ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(n=306)	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา จำแนกเป็น		
4.1 ประถมศึกษา	9	2.90
4.2 มัธยมต้น หรือเทียบเท่า	15	4.90
4.3 มัธยมปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่า	11	3.60
4.4 ปวส./ อนุปริญญา	51	16.70
4.5 ปริญญาตรี	163	53.30
4.6 สูงกว่าปริญญาตรี	57	18.60
4.7 อื่น ๆ ระบุ	-	-
รวม	306	100.00
5. อาชีพ จำแนกเป็น		
5.1 เกษตรกรรม	6	2.00
5.2 รับจ้างทั่วไป	13	4.20
5.3 นักเรียนนักศึกษา	4	1.30
5.4 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/เอกชน	8	2.60
5.5 องค์กรมหาชน / รัฐวิสาหกิจ	73	23.90
5.6 รับราชการ	190	62.10
5.7 อื่น ๆ ระบุ	12	3.90
รวม	306	100.00
6. รายได้เฉลี่ยต่อปี จำแนกเป็น		
6.1 ไม่เกิน 23,000 บาท	81	26.50
6.2 23,001 – 46,000 บาท	97	31.70
6.3 46,001 -69,000 บาท	20	6.50
6.4 69,001 – 92,000 บาท	8	2.60
6.5 92,001 ขึ้นไป	100	32.70
รวม	306	100.00

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลตามยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 306 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 55.60 เพศหญิง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10 รองลงมามีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 มีสถานภาพส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่/พนักงานของรัฐ จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 87.30 รองลงมาเป็นประชาชนทั่วไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50 มีระดับ

การศึกษาส่วนใหญ่ ปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 รองลงมา สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 62.10 รองลงมาองค์กรมหาชน/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 และมีรายได้ต่อปี 92,001 บาทขึ้นไป จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 32.70 รองลงมา 23,001-46,000 บาท จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 31.70

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการตามยุทธศาสตร์

การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ปრაกฏผลดังนี้

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการ โดยภาพรวมและรายข้อ

ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ (n =381)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. การพัฒนาเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน ทุกระดับอย่างต่อเนื่อง	4.26	0.74	มากที่สุด
2. การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ทำให้ผู้รับบริการ ได้รับ ความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น	4.21	0.74	มากที่สุด
3. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทำให้ผู้รับบริการเข้าถึงการบริการของรัฐ อย่างทั่วถึง	4.13	0.80	มาก
4. การให้ความรู้เรื่องกระจายอำนาจ ให้กับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนในการ พัฒนาท้องถิ่น	4.14	0.79	มาก
5. การมีส่วนร่วมของประชาชนกับทุกภาคส่วน ทั้งรัฐ เอกชน	4.09	0.75	มาก
6. การบริหารจัดการในองค์กรที่ดีก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพใน การทำงาน มีความโปร่งใส ภายใต้อิทธิพลของบรรษัทภิบาล	4.02	0.74	มาก
7. การพัฒนาเสริมสร้างความเป็นธรรมและเสมอภาคในทุกภาคส่วน	4.04	0.74	มาก
8. การประสานงานในองค์กรปกครองท้องถิ่น ทั้งภายในและภายนอก ทำให้การบริหารงานมีความสะดวก รวดเร็ว	4.08	0.74	มาก
9. การทำงานของบุคลากรในหน่วยงานและผู้บริหารเข้าใจเป้าหมาย ขององค์กรชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	4.03	0.71	มาก
10. การพัฒนาระบบการให้บริการ เป็นการลดขั้นตอนในการ ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ให้มีความสะดวกและรวดเร็ว	4.06	0.76	มาก
รวม	4.11	0.75	มาก

จากตารางที่ 23 พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การพัฒนาเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือ การบริหาร วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ทำให้ผู้รับบริการได้รับความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.74) และการให้ความรู้เรื่องกระจายอำนาจ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุดคือ การบริหารจัดการในองค์กรที่ดี ก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการทำงาน มีความโปร่งใส ภายใต้หลักธรรมาภิบาล ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.74)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ โดยภาพรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม (n = 306)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน	4.15	0.82	มาก
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม	4.07	0.82	มาก
3. มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น	4.08	0.76	มาก
4. มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	4.04	0.79	มาก
5. มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	4.09	0.76	มาก
6. โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ	4.13	0.76	มาก
7. โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	4.09	0.80	มาก
รวม	4.09	0.79	มาก

จากตารางที่ 24 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.82) รองลงมาคือ โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.76) และโครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.80) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.79)

บทที่ 5

สรุป/อภิปรายผล/ข้อเสนอแนะ

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นการติดตามและประเมินผลโครงการตามแผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามแผนงานโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ตามที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผล กำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผลภายใต้วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนจังหวัดและแผนพัฒนา 3 ปี ที่กำหนดเอาไว้ เพื่อให้การพัฒนากองการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ยึดผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นสำคัญ การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้กำหนดช่วงระยะเวลา เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554 – 30 กันยายน 2555 การติดตามประเมินผลดังกล่าวได้เสร็จสิ้นแล้ว จึงสรุปผลการติดตามและประเมินผลแยกตามรายยุทธศาสตร์การพัฒนา และสรุปผลในภาพรวมทั้งหมด ตามคู่มือการติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด คณะกรรมการติดตามและประเมินผลขอสรุปผลการติดตามฯ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับชั้น ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล
2. สรุปผลการติดตามและประเมินผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

1. เพื่อต้องการทราบความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการที่พัฒนาตามยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อต้องการทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โดยการตอบแบบสอบถาม และแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยอิสระ
3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์ ว่า เป็นไปตามแผน วัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้หรือไม่

สรุปผลการติดตามและประเมินผลตามวัตถุประสงค์

การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ

ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ จำนวน 10 โครงการ จากโครงการที่ดำเนินการทั้งสิ้น 114 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนในการติดตามและประเมินผลโครงการ ร้อยละ 8.77 แจกแบบสอบถาม จำนวน 350 ฉบับ ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและส่งคืน จำนวน 312 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.14 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.71 มีอายุไม่เกิน 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 89.74 มีสถานภาพส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 95.51 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 73.72 มีอาชีพนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 95.51 และมีรายได้ต่อปี ไม่เกิน 23,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 90.38

2. ระดับความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน โครงการ จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความพร้อมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมอันดีที่จะสามารถนำไปใช้สำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข รองลงมาคือ การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพ ส่งผลดีต่อการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในอนาคตได้ และการสนับสนุนด้านการศึกษาของ อบจ. โดยการจัดกิจกรรมสนับสนุนคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ของสถานศึกษาในสังกัด ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุด คือ การส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้าน วิชาการ คนตรี กีฬา และศิลปะ เพื่อการแข่งขันทุกระดับ

3. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โครงการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน และ โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม

การเปลี่ยนแปลงตามตัวชี้วัดที่เลือก

ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ

ตัวชี้วัดที่เลือก	หน่วย	ผลการดำเนินงาน		
		ปีงบประมาณ 2554 (จำนวน)	ปีงบประมาณ 2555(จำนวน)	เพิ่ม/ลด
1.จำนวนโรงเรียนที่ได้รับสื่อการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการพัฒนาการศึกษาแก่เยาวชน แยกเป็น -สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1-5 -สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25	เขต	ทั้ง 5 เขต	ทั้ง 5 เขต	เท่าเดิม
2.จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ (รวม 7 ศูนย์)	คน	3,800	3,800	เท่าเดิม

4. ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ พบว่าประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณภาพ พัฒนาและผลิตสื่อที่ทันสมัย นำเทคโนโลยีมาเพิ่มเติมความรู้ให้กับเยาวชน ควบคุมคุณธรรม จริยธรรม ให้มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาความรู้ ส่งเสริมและสร้างโอกาสให้แก่นักเรียนในพื้นที่ทุรกันดารด้านการศึกษา ให้มีความเสมอภาคกัน ครูบุคลากรทางการศึกษาต้องตรงกับเอกที่เรียนมา เด็กจะได้มีคุณภาพ และควรมีการอบรมครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง จะได้สร้างความเชื่อมั่นได้เป็นอย่างดี นอกจากต้องการให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องแล้ว ควรมีการติดตามประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุงพัฒนา ยังต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการพัฒนาในระยะต่อไป

สรุปผล ของแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่

ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ จำนวน 26 โครงการ จากโครงการที่ดำเนินการทั้งสิ้น 288 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนในการติดตามและประเมินผลโครงการ ร้อยละ 9.03 แจกแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและส่งคืน จำนวน 355 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.75 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศ ชาย หญิง คิดเป็นร้อยละ 50.00 เท่ากัน มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.35 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.99 มีสถานภาพส่วนใหญ่ เป็นประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 45.92 รองลงมา เป็นเจ้าหน้าที่/พนักงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 39.72 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 22.82 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 36.90 และมีรายได้ต่อปี 23,001- 46,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.59 รองลงมาไม่เกิน 23,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.90

2. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การก่อสร้างถนนในความรับผิดชอบของ อบจ. มีสภาพดีผิวจราจรไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ ใช้การได้ดีมีความปลอดภัย รองลงมาคือ การพัฒนาและการบำรุงรักษาถนนในความ รับผิดชอบ ของ อบจ. เช่นผิวจราจร, ไหล่ทางไม่ชำรุด และ การพัฒนาและบำรุงรักษาทำให้เกิดการความ ปลอดภัยในการสัญจรไปมาทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุดคือ การป้องกันและรักษา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทำให้บ้านเมืองมีความสงบสุข มีความเป็นระเบียบ

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหาร จัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการ บริหารจัดการโครงการอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ มีความคุ้มค่า กับงบประมาณที่ได้รับ รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และ แสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน และโครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่าง รวดเร็ว ส่วนข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

การเปลี่ยนแปลงตามตัวชี้วัดที่เลือก

ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่

ตัวชี้วัดที่เลือก	หน่วย	ผลการดำเนินงาน		
		ปีงบประมาณ 2554 (จำนวน)	ปีงบประมาณ 2555 (จำนวน)	เพิ่ม/ลด
1) เส้นทางคมนาคมขนส่งได้รับการบูรณะ ปรับปรุงให้มีความสะดวกมากขึ้น				
1.1 ถนนลูกรังและหินคลุก	เมตร	176,223	115,406	-60,817
1.2 ถนนลาดยาง	เมตร	2,756	13,498	+10,742
2) เส้นทางคมนาคมได้รับการก่อสร้างเพิ่มขึ้น				
1.1 ถนนลาดยาง	เมตร	16,960	13,289	-3,671
1.2 ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก (คสล.)	เมตร	25,912	25,918	+6
1.3 ถนนดิน /หินคลุก	เมตร	10,715	4,795	-5,920
1.4 ถนนลูกรัง	เมตร	71,940	56,912	-15,028

ตัวชี้วัดที่เลือก	หน่วย	ผลการดำเนินงาน		
		ปีงบประมาณ 2554 (จำนวน)	ปีงบประมาณ 2555 (จำนวน)	เพิ่ม/ลด
3) รมรงค์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด				
3.1 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ เสริมสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันยาเสพติด ในสถานศึกษา	คน	1,000	1,000	เท่าเดิม
3.2 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น รวมพลังต่อต้านยาเสพติด	คน	700	560	-140
3.3 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการประชาสัมพันธ์รณรงค์และแก้ไขปัญหา ยาเสพติด	คน	-	200	+200
3.4 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการมหกรรม To be number one ร่วมต้าน ภัยยาเสพติด	คน	-	2,500	+2,500
3.5 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้ป่วยยาเสพติด ในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดขอนแก่น	คน	-	40	+40

4. ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองและชุมชน ให้นำอยู่ พบว่าประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการก่อสร้างถนน และปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้มีความคงทนถาวรมีอายุการใช้งาน ประชาชนมีความจำเป็นในการใช้ถนนเพื่อสัญจร ดำเนินชีวิตประจำวัน ถนนต้องมีความเชื่อมโยงกับระบบขนส่งให้ครอบคลุม เนื่องจากประชาชนต้องใช้ถนน มีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินชีวิตประจำวัน ตลอดทั้งความเป็นอยู่ของประชาชนในการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในหมู่เยาวชน และที่สำคัญควรพิจารณาสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมอย่างเร่งด่วน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

สรุปผลของยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน

ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ จำนวน 2 โครงการ จากโครงการที่ดำเนินการทั้งสิ้น 37 โครงการ เป็นโครงการที่ให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น คิดเป็นสัดส่วนในการติดตามและประเมินผลโครงการ ร้อยละ 5.41 แจกแบบสอบถามจำนวน 200 ฉบับ ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและส่งคืน จำนวน 162 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.00 ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

1. สถานะผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.17 คน เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.83 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.16 รองลงมาคืออายุระหว่าง 21-30 ปี และ อายุระหว่าง 31.40 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.84 คนเท่ากัน มีสถานภาพส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 84.57 มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 54.94 รองลงมามัธยมต้นหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 29.63 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 79.01 และมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 23,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.23 รองลงมา 23,001-46,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.86

2. ระดับ ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใน จังหวัดขอนแก่น ให้มีความหลากหลายเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ การสร้างอาชีพและรายได้ให้กับ ชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจชุมชนในระดับรากหญ้า และการส่งเสริมและการพัฒนาสินค้าชุมชนเป็น สินค้า OTOP ให้เป็นที่รู้จัก ทำให้เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุดคือ การพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมด้านการตลาด เป็นการขยายสินค้าให้กว้างขึ้น

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ โครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน รองลงมาคือ ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่าง รวดเร็ว และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม ส่วนข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

การเปลี่ยนแปลงตามตัวชี้วัดที่เลือก

ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน

ตัวชี้วัดที่เลือก	หน่วย	ผลการดำเนินงาน		
		ปีงบประมาณ 2554(จำนวน)	ปีงบประมาณ 2555 (จำนวน)	เพิ่ม/ลด
1.จำนวนผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมโครงการฝึกอาชีพนวดแผนไทยโดยใช้สมุนไพรไทย (ปี 2555 ผู้พิการทางการมองเห็น)	คน	60	120	-60
2. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมโครงการส่งเสริมอาชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียง	คน	4,500	3,400	-1,100
4. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียง(จุดสระน้ำ)	คน	1,082	548	-534
1. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น	แห่ง	2	2	-
2. ส่งเสริมงานประเพณีและเทศกาลต่าง ๆ ของจังหวัดขอนแก่น เพื่อการท่องเที่ยวทุกโครงการ	โครงการ	6	6	-

4. ผลการติดตามและประเมินผลตามประเด็นยุทธศาสตร์ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สนับสนุนการจัดหาอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชน เนื่องจากการส่งเสริมอาชีพและพัฒนารายได้ให้แก่บุคคลที่ว่างงานและจัดฝึกอบรมอาชีพที่หลากหลาย ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว นอกเหนือจากส่งเสริมอาชีพแล้ว ยังส่งเสริมและสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว โดยการสนับสนุนในด้านการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์สินค้า หรือผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดขอนแก่น สนับสนุนให้ประชาชนนำผลผลิตในด้านสินค้าพื้นเมืองมาขายเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำของที่ระลึกไว้จำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ปรับปรุงสถานที่ให้โดดเด่น เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เป็นการสร้างศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ นำความเจริญมาสู่ท้องถิ่นอีกระดับหนึ่ง

สรุปผล ของยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ จำนวน 26 โครงการ จากโครงการที่ดำเนินการทั้งสิ้น 101 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนในการติดตามประเมินผลโครงการร้อยละ 25.74 แจกแบบสอบถาม จำนวน 500 ชุด ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและส่งคืน จำนวน 429 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.80 ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

ด้านสิ่งแวดล้อม(แหล่งน้ำ)

1. สถานะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.90 รองลงมามีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.80 มีสถานภาพส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 59.10 รองลงมาเป็นประชาคมหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 17.80 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.10 รองลงมา มัธยมต้นหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 24.00 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 54.60 รองลงมา รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 26.10 และมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 23,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.10 รองลงมา 23,001-46,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.70

2. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านแหล่งน้ำ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดหาแหล่งน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค ให้เกษตรกรไว้ทำการ รองลงมาคือ การใช้ทรัพยากรในหน่วยงานให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด และโครงการนี้ทำให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรในภาวะฝนทิ้งช่วงได้อย่างเพียงพอ ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุด คือ โครงการนี้ทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองและช่วยแก้ไขปัญหาคความยากจนได้

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านแหล่งน้ำ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน รองลงมาคือ มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น และมีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ส่วนข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ

ด้านสิ่งแวดล้อม(ขยะ)

1. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงาน โครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านขยะ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้คุณภาพชีวิต ดีขึ้น รองลงมาคือ การส่งเสริมให้เยาวชน ประชาชน บุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน และการปลูกฝังให้คนในชุมชน ช่วยกันดูแลและรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่ ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุดคือ การจัดสภาพแวดล้อมในชุมชนให้มีระบบ ระเบียบ ทำให้คนใจชุมชนมีสุขภาพดี

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ด้านขยะ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน และโครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ ส่วนข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

การเปลี่ยนแปลงตามตัวชี้วัดที่เลือก

ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดที่เลือก	หน่วย	ผลการดำเนินงาน		
		ปีงบประมาณ 2554	ปีงบประมาณ 2555	เพิ่ม/ลด
1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ				
1.1 ต้นไม้ในจังหวัดขอนแก่นมีจำนวนเพิ่มขึ้น	ต้น	20,000	14,005	-5995
1.2 จำนวนพนักงานน้ำที่สร้าง	แห่ง	10	15	+5
1.3 จำนวนแหล่งน้ำที่ได้รับการขุดลอก	แห่ง	64	64	เท่าเดิม
1.4 จำนวนฝายแม้ว	แห่ง	150	150	เท่าเดิม
1.5 จำนวนอ่างเก็บน้ำที่ได้รับการขุด	แห่ง	4	1	-3
1.6 เครื่องชั่งอนุรักษทรัพยากรธรรมชาติฯ	ราย	5,700	3,388	-2,320
2) ด้านมลพิษทางสิ่งแวดล้อม				
2.1 จัดตั้งธนาคารขยะวัสดุรีไซเคิลในโรงเรียน ในเขต จ.ขอนแก่น	แห่ง	50	50	เท่าเดิม

ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตามประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่าประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการพัฒนาจัดหาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ให้กับเกษตรกรเพื่อทำการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ ระหว่างแผนทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำเป็นหัวใจสำคัญของเกษตรกรที่ต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์มีเพิ่มขึ้น เป็นแหล่งหาอาหารของชาวบ้าน ส่วนสิ่งแวดล้อมด้านขยะ ต้องการให้ทำงานเกี่ยวกับขยะให้เห็นเป็นรูปธรรม รณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องขยะล้นเมือง ประชาชนมีส่วนร่วมให้มาก นอกจากต้องการให้ดำเนินการโครงการอย่างต่อเนื่องแล้ว ประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการก่อสร้างที่กำจัดขยะให้ได้มาตรฐานเป็นการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด

สรุปผลของยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี

ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ จำนวน 10 โครงการ จากโครงการที่ดำเนินการทั้งสิ้น 49 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนในการติดตามประเมินผลโครงการร้อยละ 20.41 แจกแบบสอบถาม 350 ชุด ได้รับคืน 306 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.43 ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

1. สถานะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.60 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 44.40 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.10 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.30 มีสถานภาพส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่/พนักงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 87.30 รองลงมา เป็นประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 8.50 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.30 รองลงมา สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 18.60 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 62.10 รองลงมา องค์กรมหาชน/

รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 23.90 และมีรายได้ต่อปี 92,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.70 รองลงมา 23,001-46,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.70

2. ระดับ ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การพัฒนาเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ทำให้ผู้รับบริการได้รับความสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น และการให้ความรู้เรื่องกระจายอำนาจ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุดคือ การบริหารจัดการในองค์กรที่ดีก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการทำงาน มีความโปร่งใส ภายใต้อิทธิพลของกรมการปกครอง

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน รองลงมาคือ โครงการนี้คุ้มค่างบประมาณที่ได้รับ และโครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ มีความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

การเปลี่ยนแปลงตามตัวชี้วัดที่เลือก

ตามยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี

ตัวชี้วัดที่เลือก	หน่วย	ผลการดำเนินงาน		
		ปีงบประมาณ 2554 (จำนวน)	ปีงบประมาณ 2555 (จำนวน)	เพิ่ม/ลด
1) การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมภาคประชาชน				
1.1 โครงการอบรมเวทีประชาคม	อำเภอ	26	-	-
1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง (ปี 55 เฉพาะประกวดราคา, สอบราคา)	เรื่อง	3,483	1,136	-2,347
1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร องค์การ บริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	ครั้ง	17,232	18,116	+884
2) ด้านการบริหารจัดการที่ดี				
2.1 การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารใน องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	ครั้ง	600	676	+76
2.2 รับฟังความคิดเห็นและให้ประชากรประเมิน การบริหารจัดการของ อบจ.ขอนแก่น ได้ ปี 55 -สำรวจความคิดเห็นตามยุทธศาสตร์ 1,800 ราย -สำรวจความคิดเห็นรายโครงการ 4,107 ราย	ราย	6,345	5,907	-438

ตัวชี้วัดที่เลือก	หน่วย	ผลการดำเนินงาน		
		ปีงบประมาณ 2554 (จำนวน)	ปีงบประมาณ 2555 (จำนวน)	เพิ่ม/ลด
2.3 จำนวนประชากรมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ	ร้อยละ	57.37	80.20	+22.83
2.4 จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มศักยภาพในการทำงาน	ร้อยละ	100.00	100.00	-
2.5 จำนวนโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาสามปีที่น่าไปดำเนินการ	ร้อยละ	82.49	90.06	+7.57
2.6 จำนวนโครงการตามข้อเสนอของประชาคม	ร้อยละ	75.71	82.67	+6.96
2.7 จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งนายก อบจ.ขอนแก่น	ร้อยละ	-	47.47	+47.47
2.8 จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา อบจ. ขก.	ร้อยละ	-	56.08	+56.08

4. ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี พบว่าประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการต่อไป เนื่องจากเป็นการจัดระบบการบริหาร ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกขั้นตอนตั้งแต่การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับงาน ร่วมรับผลประโยชน์ตลอดจนได้ร่วมติดตามและประเมินผลฯ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้ได้รับความรู้ความก้าวหน้า สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน สร้างความรวดเร็ว สร้างคุณภาพให้กับงานของข้าราชการ รวมทั้งข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในด้านการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นด้วย

อภิปรายผล

การติดตามประเมินผลแผนงานโครงการตามยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 จะได้นำเสนอในภาพรวมทั้งหมดทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ซึ่งจะอยู่ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 ของการติดตามประเมินผล ดังนี้

ตารางที่ 25 ตารางการเปรียบเทียบการดำเนินโครงการตามแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 จากจำนวน ทั้งหมด 575 โครงการ แยกออกเป็นแต่ละยุทธศาสตร์ ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2555

ยุทธศาสตร์	ผลการดำเนินงานของโครงการ			จำนวนเงินงบประมาณ	
	การดำเนินงาน	จำนวนโครงการ	ร้อยละ	การเบิกจ่าย	ร้อยละ
1.การพัฒนาคนสังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ	ดำเนินการแล้วเสร็จ	110	18.68	205,442,350	23.09
	อยู่ระหว่างดำเนินการ	4	0.68	-	-
	ยังไม่ดำเนินการ	-	-	-	-
2.การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่	ดำเนินการแล้วเสร็จ	282	47.88	202,971,100	22.81
	อยู่ระหว่างดำเนินการ	6	1.02	-	-
	ยังไม่ดำเนินการ	-	-	-	-
3. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน	ดำเนินการแล้วเสร็จ	37	6.28	77,709,100	8.73
	อยู่ระหว่างดำเนินการ	-	-	-	-
	ยังไม่ดำเนินการ	-	-	-	-
4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ดำเนินการแล้วเสร็จ	97	16.47	96,189,000	10.81
	อยู่ระหว่างดำเนินการ	4	0.68	-	-
	ยังไม่ดำเนินการ	-	-	-	-
5. การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี	ดำเนินการแล้วเสร็จ	49	8.32	307,398,800	34.55
	อยู่ระหว่างดำเนินการ	-	-	-	-
	ยังไม่ดำเนินการ	-	-	-	-
รวม	ดำเนินการแล้วเสร็จ	575	97.62	889,710,350	100
	อยู่ระหว่างดำเนินการ	14	2.38	-	-
	ยังไม่ดำเนินการ	-	-	-	-

ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 575 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 97.62

อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน 14 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 2.38

สรุปผลโดยรวม

การติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการตามแผนงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2555 โดยวิธีการสุ่มโครงการ จำนวน 76 โครงการ จำนวนแบบสอบถามที่แจก 1,800 ชุด จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน 1,564 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.89 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.81 อายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.76 เป็นประชาชนทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.42 มีระดับการศึกษาประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.49 มีอาชีพเกษตรกรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.45 มีรายได้ไม่เกิน 23,000 บาท/ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.09 สรุปการตรวจติดตามประเมินผลดังนี้

ตารางที่ 26 สรุปผลโดยรวมแสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และความพึงพอใจตามแนวทางของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละยุทธศาสตร์ ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ โดยคิดคะแนนค่าเฉลี่ย(\bar{x})แต่ละยุทธศาสตร์ ซึ่งกำหนดเป็น 5 ระดับความพึงพอใจ ดังนี้

	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	ค่าเฉลี่ย \bar{x} (คะแนนเต็ม 5)	ระดับความพึงพอใจตามแนวทางการพัฒนาของอบจ.ขอนแก่น					ค่าเฉลี่ย \bar{x} (คะแนนเต็ม 5)	ระดับความพึงพอใจตามแนวทางของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ	4.18		✓				4.20		✓			
2	การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่	4.13		✓				4.27		✓			
3	การพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน	3.46		✓				3.49		✓			
4	การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	4.18		✓				4.15		✓			
5	พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดี	4.11		✓				4.09		✓			
รวมเฉลี่ย		4.01						4.04					

จากตารางที่ 26 การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และความพึงพอใจตามแนวทางของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ความพึงพอใจมีความสอดคล้องกัน ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนา คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x}) 4.01 (คิดเป็นร้อยละ 80.20) ของกรมฯ (\bar{x}) 4.04 (คิดเป็นร้อยละ 80.80) ถ้าพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคน สังคม และการศึกษาให้มีคุณภาพ ตามแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก มีเฉลี่ย (\bar{x}) 4.18 และตามแนวทางของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าสูงสุดเฉลี่ย (\bar{x}) 4.27 คือยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่

ตารางที่ 27 สรุปผลค่าเฉลี่ย ร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วมต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทั้งหมดใน 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ในประเด็นคำถามตามแบบฟอร์มของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดให้ แบ่งระดับการมีส่วนร่วมเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ลำดับที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	แปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1.	มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรมและแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน	41.00	40.00	16.10	2.20	0.30	4.20	มาก
2.	มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม	31.70	45.40	20.10	2.20	0.60	4.05	มาก
3.	มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม ไปสู่การแก้ไข ปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น	33.80	44.70	19.20	2.00	0.30	4.10	มาก
4.	มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	32.10	46.70	18.60	2.30	0.30	4.08	มาก
5.	มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	36.40	42.40	19.20	1.80	0.20	4.13	มาก
6.	โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ	38.20	41.90	17.30	2.20	0.40	4.15	มาก
7.	โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	36.70	42.10	18.40	2.40	0.40	4.12	มาก
	รวมเฉลี่ย	35.70	43.31	18.41	2.19	0.35	4.12	มาก

จากตารางที่ 27 ผลการติดตามประเมินผลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการ ต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามประเด็นคำถามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 4.12 (คิดเป็นร้อยละ 82.40) ประเด็นที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 4.20

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ

จากประเด็นคำถามที่สอบถามถึงความต้องการพัฒนา ว่าประชาชนต้องการพัฒนาในด้านใดมากที่สุด กำหนดไว้ 7 ด้าน จากการสอบถามประชาชนพบว่า มีความต้องการพัฒนาเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. การส่งเสริมการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี คิดเป็นร้อยละ 75.66
2. การพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค เลี้ยงสัตว์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 72.02
3. การพัฒนาคุณภาพชีวิต/การส่งเสริมอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 69.53
4. การพัฒนาสังคม(แก้ไขปัญหาเสพติด/วัยรุ่นมั่วสุม) คิดเป็นร้อยละ 67.82
5. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 66.80
6. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน(ถนน, สะพาน) คิดเป็นร้อยละ 65.74
7. การส่งเสริมและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 63.94

ข้อเสนอแนะสรุปในภาพรวมของการติดตามประเมินผลทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารนำไปใช้ในการกำหนด ปรับปรุง หรือตัดใจในการที่จะดำเนินการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

สรุปผลการติดตามและประเมินผลแผนงาน โครงการตามยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนพัฒนาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ครอบคลุม 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ และได้นำไปปฏิบัติตามแผนดำเนินการจำนวน 589 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 90.06 งบประมาณทั้งสิ้น 1,235,300,259 บาท ณ วันที่ 30 กันยายน 2554 ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน 575 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 97.62 อยู่ระหว่างการดำเนินการ 14 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 2.38 จำนวนโครงการพัฒนาแต่ละยุทธศาสตร์มากน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับ ความสำคัญเร่งด่วน และความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ เช่น

1.1 การพัฒนาแผนงาน โครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ จำนวน 114 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 19.35 เป็นโครงการที่เน้นคนให้มีคุณภาพ และความสุข ได้พัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในชุมชน ตั้งแต่ระดับครอบครัว การศึกษานั่น ความรู้ทักษะให้กับเด็กนักเรียน เยาวชน เสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม เพื่อที่จะเป็นคนดีของสังคมในอนาคต และยึดปฏิบัติภายใต้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

1.2 การพัฒนาแผนงาน โครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ จำนวน 288 โครงการ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.90 เนื่องจากเป็นโครงสร้างพื้นฐานซึ่งเป็นความต้องการของประชาชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอแผนงาน โครงการมาเพื่อต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัฒนาให้เป็นเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ก่อสร้างและปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้มีความเชื่อมโยงกับระบบขนส่ง ให้จังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งในภูมิภาคนี้

1.3 แผนงาน โครงการที่ดำเนินการพัฒนาน้อยที่สุด จำนวน 37 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 6.28 คือ แผนงาน โครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน อาจเป็นเพราะว่ามีหน่วยงานหลักคือสำนักงานพัฒนาชุมชน รับผิดชอบและดำเนินการอยู่แล้ว ถ้าองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเข้าไปมีส่วนร่วม อาจทำได้โดยการสนับสนุนในด้านการประชาสัมพันธ์ โดยการจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์สินค้า หรือผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดขอนแก่น สนับสนุนให้ประชาชนนำผลผลิตในด้านสินค้าพื้นเมืองมาขายเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยว ให้ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง

1.4 จากการติดตามและประเมินผลแผนงาน โครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ประชากรส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.4.1 ด้านการพัฒนาคนและสังคม

ประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พัฒนาด้านการศึกษา ส่งเสริมทักษะเพื่อพัฒนาความรู้ ให้เด็กได้มีโอกาสทางการศึกษาให้มากที่สุด ให้ความรู้ ให้โอกาสและสร้างความสามารถอย่างเสมอภาค ผลจากการดำเนินงานสามารถป้องกันและลดจำนวนเด็กและเยาวชนไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาทางสังคม โดยให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่เกิดจากครอบครัววัยรุ่น หรือเยาวชนเองที่หลงผิดเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวินัย ให้รู้ถึงพิษภัยของยาเสพติด เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะ เป็นภูมิคุ้มกันทางสังคม ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมและเป็นสุข อีกทั้งเป็นการสร้างความรักความสามัคคีในครอบครัว ชุมชน ส่งผลให้สถาบันครอบครัวเข้มแข็ง และลดปัญหาทางสังคมที่ติดตามมา

1.4.2 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ก่อสร้างปรับปรุงเส้นทางคมนาคมขนส่งสัญจรไปมา ให้มีความคงทนถาวรเป็นถนนคอนกรีต หรือลาดยาง ให้เชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน ตำบล ศูนย์ทางสายหลัก ให้ครบทุกเส้นทาง เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ลดระยะเวลาการขนส่งสินค้า ลดต้นทุนในการขนส่ง และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในอีกมุมมองหนึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสามารถ เพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการสัญจรไปมา ตลอดจนการขนส่งผลผลิตด้านการเกษตรออกสู่ตลาดได้อย่างรวดเร็ว

1.4.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้ การทำผลิตภัณฑ์ในครัวเรือน ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ เป็นการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง รู้จักประมาณตนเอง และปรับความเป็นอยู่ให้เข้ากับวิถีการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ สังคม เพื่อให้ครอบครัวอยู่อย่างมีความสุข ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการส่งเสริมและสร้างอาชีพที่มั่นคงมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองได้ ฝึกอบรมให้ความรู้ ด้านอาชีพที่หลากหลาย สามารถนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเอง และครอบครัวไม่เป็นการต่อสังคม และช่วยเหลือส่งเสริมผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสให้มีอาชีพ ให้ได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทุกคน มีการยกระดับพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น โดยการปลูกฝังค่านิยมให้มีความพอเพียง และพึ่งตนเองได้

1.4.4 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ขยายพื้นที่ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่สีเขียว มีการขยายเครือข่ายการอนุรักษ์ป่า ให้แพร่หลายในกลุ่มเยาวชนให้มีจิตใจรักป่า สร้างความตระหนักในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เหมาะสม เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้คงความหลากหลายทางชีวภาพ ลดการใช้สารเคมี หันมาทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพให้มากขึ้น และการจัดสรรทรัพยากรน้ำ เพื่อใช้ประโยชน์ในการอุปโภค

บริโภค เพื่อการเกษตร สำหรับเกษตรกรโดยการขุดลอกแหล่งน้ำ/ลำห้วย คูคลองที่ตื้นเขิน ขุดบ่อน้ำในไร่นาของเกษตรกร ให้พอเพียงต่อความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำเพื่อการเกษตร ประมง และใช้ประโยชน์อื่นๆ ทั้งนี้ ให้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

1.4.5 ด้านการบริหารจัดการที่ดี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานโครงการ เช่น การเสนอความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นในทุกด้าน เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการต่างๆ เช่น เป็นกรรมการจัดซื้อ จัดจ้าง กรรมการจัดทำแผนฯ กรรมการติดตามประเมินผลฯลฯ ซึ่งประชาชนได้แสดงความคิดเห็นโดยเสนอปัญหาความต้องการ ผ่านตัวแทนประชาชนโดยสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้รับทราบปัญหาและหาทางแก้ไข โดยมีช่องทางรับทราบปัญหา จากผู้รับฟังความคิดเห็น จากแบบสอบถาม และทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน ครอบคลุมทุกพื้นที่ด้วยความโปร่งใส คุ่มค่า เป็นธรรม โดยให้ผู้รับบริการหรือประชาชน ให้มีความสุขและพึงพอใจมากที่สุด

2. ประเด็นจากการตรวจติดตามและประเมินผล

ในการตรวจติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 มีประเด็นข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ปัญหาและอุปสรรค

2.1.1 งานตรวจติดตามและประเมินผล ต้องทำในระยะเวลาจำกัดภายหลังจากโครงการสิ้นสุดในปีงบประมาณ และสรุปรายงานผลให้ผู้บริหารและประชาชนทราบ ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี จำนวนโครงการที่ทำการสุ่มติดตาม กระจายในทุกอำเภอในจังหวัดขอนแก่นและมีจำนวนมาก ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ในแต่ละยุทธศาสตร์ต้องใช้เวลาพร้อมจัดทำเอกสารรายงานการตรวจติดตามให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด (ตุลาคม-ธันวาคม)

2.1.2 จากการแจกแบบสอบถามประชาชนบุคคลทั่วไป ประชาชนมีเวลาจำกัด ต้องไปประกอบอาชีพ ทำให้ตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วนตามโครงสร้าง ต้องมาคัดแยกแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้รับไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

2.2 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาฯ

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด ควรขอความร่วมมือกับช่างควบคุมงานประจำแต่ละอำเภอ เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ควรแจกแบบสอบถามโครงการทันที เพราะประชาชนผู้ใช้บริการหรือผู้รับประโยชน์จากโครงการมีส่วนร่วมรับทราบและรู้เห็นขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ

ภาคผนวก

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณ สังกมและการศึกษาให้มีคุณภาพ

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาาระบบบริหารจัดการที่ดี

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555

คณะที่ปรึกษา

1. ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. นายสุชาติ โคตรทุม ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
3. นางสาวมาลี ฐานวิเศษ รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
4. นายธาดา พรหมสาขา ณ สกลนคร รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
5. นางสาวนงลักษณ์ รัตนจันทร์ รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ประวัติการศึกษา

1. นายเลื่อน ศรีสุนนท์ ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น กรรมการ
- ข้าราชการบำนาญ
2. นายชัยเลิศ จันทร์ ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น กรรมการ
- ผู้ใหญ่บ้าน บ้านหัวบึง ตำบลพังทวย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
- ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น กรรมการ
4. โยธาธิการและผังเมือง กรรมการ
5. นางสาวนงลักษณ์ รัตนจันทร์ รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรรมการ
- ปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
6. รองศาสตราจารย์ วิไลวัจน์ กฤษณะภูติ ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการ
ข้าราชการบำนาญ
- ปริญญาตรี สาขารัฐศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาตรี สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาโท สาขาสังคมวิทยามหาบัณฑิต(สังคมสงเคราะห์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. นายประยุทธ์ ชาญนุงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการ
ข้าราชการบำนาญ
- ปริญญาตรี สาขารัฐศาสตรการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาตรี สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
7. นายพีชกร มูลป้อม ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ กรรมการ
- ปริญญาตรี สาขารัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปริญญาโท ศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตรการเมืองการปกครอง) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

คณะกรรมการ

1. นางดวงเนตร ชาสุวรรณ์ นักบริหารงานนโยบายและแผน 7 คณะทำงาน
-ปริญญาดรี ศิลปศาสตรบัณฑิต(การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
-ปริญญโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. นางนวลมณี เหล่ากุนทา เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7ว คณะทำงาน
-ปริญญาดรี รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
-ปริญญโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. นายอภิเดช สุระมณี เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 5 คณะทำงาน
-ปริญญาดรี บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
4. นางกมลสร สหนาวิน ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล คณะทำงาน
-ปริญญาดรี บริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและเมือง

พัทยา : ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง 2544

กระทรวงมหาดไทย: ชักซ้อมแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ, 2548

ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น, 2547 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น: คู่มือการติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น, ปปป.

คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ, คณะอนุกรรมการประสานการวางแผนพัฒนาจังหวัด

(อพจ.) ภายใต้คณะกรรมการ นโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น(กนภ.)กรุงเทพฯ

บพิศการพิมพ์ จำกัด, 2545

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี: คู่มือการปฏิบัติงานด้านการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กรุงเทพฯ โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2545

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

แผนพัฒนาสามปี แผนปฏิบัติการและการติดตามประเมินผล: ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น

สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพฯ

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2546

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น คู่มือประกอบการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น :

กองกิจการสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น, 2547

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น รายงานการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนา

ประจำปีงบประมาณ 2553: กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 2553

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 5 ปี(พ.ศ.2554 -2559):

กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น, 2554

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น: ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด งบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2555

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น: แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2555 – 2557) ฝายนโยบายและแผน

กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น, 2554

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น [www. kkpao.go.th](http://www.kkpao.go.th)